

คู่มือการฝึกกระเบียบแถว

ของ

สภากรรณการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๔๙๖

แบบฝึกกระเบียบแถวลูกเสือ

ตอนที่ ๑

หลักการเบื้องต้น

บทที่ ๑

ความมุ่งหมายของการฝึกกระเบียบแถว

ข้อ ๑ การฝึกกระเบียบแถวลูกเสือ มีความมุ่งหมายโดยทั่วไปเพื่อฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัยอันดีงาม รู้จักฟังคำบอกคำสั่งและปฏิบัติตามได้โดยถูกต้อง มุ่งส่งเสริมให้เกิดความมานะอดทน ในอันที่จะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ตามลักษณะของลูกเสือ

ข้อ ๒ โดยส่วนตัวบุคคล การฝึกกระเบียบแถวให้ผล ๒ ทาง คือ ทางร่างกายและจิตใจ ในทางร่างกาย เป็นผู้มีความแข็งแรง มีทรวดทรงสมส่วน มีท่าทางองอาจสง่างาม และเป็นผู้มีประสาทตนตัวสามารถเคลื่อนไหวอริยาบถได้คล่องแคล่วว่องไว ในทางจิตใจฝึกให้เป็นผู้มีอุดมคติในการรักษา

เกียรตินิยม กล้าหาญ อุตุน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง
ที่จะปฏิบัติกิจการในหน้าที่

ข้อ ๓ โดยส่วนรวม การที่ใดทำการผกผันกัน ซึ่ง
ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจและความพร้อมเพรียงยอมก่อให้เกิด
เกิดความสามัคคี และสามารถควบคุมกันได้ด้วยความเป็น
ระเบียบเรียบร้อย สว่างแผ่เผยสมเกียรติของลูกเสือ ทั้งมุ่งฝึก
ให้สามารถเป็นผู้นำและทำตามได้เป็นอย่างดีด้วย

ข้อ ๔ เพื่อให้ถึงซึ่งความมุ่งหมายดังกล่าว ผู้บังคับ
บัญชาลูกเสือนอกจากจะทำการฝึกไปตามแบบฝึกกันแล้ว ฝึกต้อง
ใส่ใจอบรมให้ลูกเสือรู้จักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
รักหมู่คณะและเกียรติของตน จนสามารถเสียสละประโยชน์
ตนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ของลูกเสือให้สมบูรณ์

บทที่ ๒

การจัดกำลัง

ข้อ ๕ หน่วยลูกเสือ โดยปรกติแบ่งออกเป็น
หมู่ลูกเสือ
หมวดลูกเสือ
และกองลูกเสือ

สำหรับกิจการพิเศษ อาจจัดรวมกองลูกเสือเข้าเป็นหน่วย
อย่างอื่นเป็นครั้งคราวก็ได้

ข้อ ๖ หม่ลูกเสือ มีนายหมู่ลูกเสือเป็นผบงคขบญชาและ
รองนายหมู่ลูกเสือเป็นผชวย กขมกาสงลูกเสือ ๖ — ๑๐ คน

ข้อ ๗ หมวกลูกเสือ มีรองผกากขลูกเสือเป็นผบงคข
ขญชา กขมกาสงลูกเสือ ๓ — ๔ หม

ข้อ ๘ กองลูกเสือ มีผกากขลูกเสือเป็นผบงคขขญชา
มีรองผกากขลูกเสือเป็นผชวย กขมกาสงลูกเสือ ๓ — ๔ หมวค
ในการปฏิบัติการ ถ้าจำเป็นอาจทกของขงคขการชนประกอบ
ทวยเจาหนาตผายธุระการมีจำนวนตามสมควรเข้าในกองลูกเสือ
นั้นๆ ก็ได้

อาวุธประจำกาย

ข้อ ๙ อาวุธประจำกาย มีดังนี้
ผบงคขขญชาลูกเสือตั้งแต่ชนรอง
ผกากขลูกเสือขึ้นไป ไม่ถือ
นายหมู่ลูกเสือหรือรองนายหมู่
ลูกเสือททาหนาตแทน ธงประจำหมู่
ลูกเสือ พลอง

๔
การเรียกนามและการบังคับบัญชาหน่วยลูกเสือ

ข้อ ๑๐ นามหน่วยลูกเสือกำหนดด้วยอักษรย่อจังหวัด
ลูกเสือหรือกองอำนวยการสภากรรมการกลาง ฯ ทลึงกค และ
มีเลขหมายกอง, หมวกและหม้อตามลำดับ

อักษรย่อของจังหวัดลูกเสือต่างๆ และกองอำนวยการ
สภากรรมการกลาง ฯ ได้กำหนดไว้แล้วตามข้อบังคับ คณะ
ลูกเสือแห่งชาติ

กองใช้หมายเลขเรียงตามลำดับที่ได้รับอนุมัติจัดตั้ง ใน
เขตจังหวัดลูกเสือหรือกองอำนวยการสภากรรมการกลาง ฯ
ทลึงกค

หมวกใช้หมายเลขลำดับในกอง

หม้อใช้หมายเลขลำดับภายในหมวก

ข้อ ๑๑ ตามปรกตผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้บังคับบัญชา
ของกองลูกเสือ กรณีที่ผู้กำกับลูกเสือไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติ
หน้าที่ได้ให้หรือผู้กำกับลูกเสือที่อาวุโสส่ง ปฏิบัติหน้าที่แทน
และเช่นเดียวกัน สำหรับหมวกและหม้อของผู้บังคับบัญชาไม่อยู่
หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ประจำได้ก็ให้ผู้มีอาวุโสส่งในหน่วยนั้น
ปฏิบัติหน้าที่แทน

บทที่ ๓

วิเคราะห์ศัพท์

ข้อ ๑๒ ศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกระเบียบแถว
ลูกเสือ ทั้งผู้ฝึกและลูกเสือจำเป็นต้องทราบและเข้าใจความ
หมายไปในทางเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติ

ข้อ ๑๓ หน่วยลูกเสือ ประกอบด้วยเป็นแถวตอนหรือแถว
หน้ากระดาน และขบวน ทั้งนี้อาจจัดเป็นแถวชิดหรือแยก
หน่วยก็ได้

ข้อ ๑๔ แถวตอน คือแถวลูกเสือซึ่งจัดวางบุคคล
ซ้อนกันในทางลึก ระยะห่างระหว่างคนหน้ากับคนหลังเรียกว่า
ระยะต่อ

แถวตอนเรียง ๑ คือแถวลูกเสือซึ่งจัดเรียงซ้อนกัน
เป็นบุคคลในแถวลึก คนหลังคอยหน้าและลดหลั่นกันลงไป
ข้างหลังตามลำดับ คนท้ายสุดคอยหลัง ระยะต่อ ๒ ก้าว

แถวตอนเรียง ๒ แถวตอนเรียง ๓ และแถวตอน
เรียง ๔ คือแถวตอนเรียง ๑ ย่นเรียงเคียงชิดกัน ๒, ๓,
และ ๔ แถวตามลำดับ (ระยะเคียงเช่น แถวหน้ากระดาน)

แถวหน้ากระดาน คือ แถวลูกเลื้อยซึ่งอยู่เรียงเคียง
เป็นแนวเดียวกัน ในทางกว้างระยะระหว่างบุคคลจากคอก
ถึงคอก เรียกว่า ระยะเคียง

แถวหน้ากระดานแถวเดียว คือ แถวลูกเลื้อย
เรียงเคียงเป็นแนวเดียวกัน คนสังกัดอยู่ทางขวา ลกหล่น
กันลงมาตามลำดับไหลไปทางซ้าย คนต่าที่สังกัดอยู่ทางซ้าย
ระยะเคียง ๑ ฝ่าย

แถวหน้ากระดาน ๒ แถว แถวหน้ากระดาน ๓ แถว
และแถวหน้ากระดาน ๔ แถว คือแถวหน้ากระดานแถว
เคียงชนกัน ๒, ๓, และ ๔ แถวตามลำดับ (ระยะต่อ
เช่นแถวตอน)

ขบวน คือส่วนต่างๆ ของหน่วยลูกเลื้อยซึ่งจัดเป็น
ส่วนๆ ภายในส่วนหนึ่งๆ จะจัดเป็นแถวหน้ากระดานหรือ
แถวตอนก็ได้

ดับ คือส่วนของแถวตอนที่มีลูกเลื้อย ๒, ๓ หรือ ๔ คน
เคียงกัน หรือส่วนของแถวหน้ากระดานที่มีลูกเลื้อย ๒ — ๓
หรือ ๔ คนชนกัน ผู้ที่อยู่ทางบกซ้ายของแถวตอน หรือผู้
อยู่ในแถวที่ ๑ ของแถวหน้ากระดาน (แถวหน้า) ทุกดับเป็น
หัวหน้าดับ ดับที่มีคนไม่ครบเป็นดับขาด

ผู้กำกับท้ายขบวน คือ นายหม่ลูกเสือซึ่งไม่มีหน้าที่
เขายิงคชขบวน และให้ถูกจกให้อยู่ข้างหลังแถวหรือขบวน
ลูกเสือ มหนาทรักษาระเบียบการเดินหรือการเคลื่อนที่ให้ถูก
ต้องและตรวจตราให้ลูกเสือทุกคนอยู่ตามที่ ๆ กำหนดให้

ข้อ ๑๕ คนหลัก คือ นายหม่ลูกเสือหรือลูกเสือที่
ลูกเสืออื่น ๆ จะต้องถือเป็นหลักสำหรับกำหนดการเดินหรือ
กำหนดการจกแถวตาม ในแถวตอนคือลูกเสือท้ายตอนขบวน
ของตอนหลัก ในแถวหน้ากระดานคือหัวหน้าคชขบวนหรือ
กลางขบวนขบวนหน่วยจะกำหนดให้

หน่วยหลัก คือ หน่วยที่หน่วยอื่นในกองเดียวกันจะต้อง
ถือเป็นหลักในการกำหนดการเดินหรือการเข้าแนวตาม โดยผู้
บังคับหน่วยเป็นผู้กำหนด

แนว คือ ส่วนรวมของหน่วยลูกเสือที่อยู่เรียงเคียงกัน
ไม่ว่าจะจกแถวหรือขบวนอย่างไร และมีระยะเคียงเท่าไร

ปักขวา (ซ้าย) คือ ส่วนที่อยู่ทางขวา (ซ้าย) ทิศ
ของแนว นามของขบวนไม่เปลี่ยนในเวลาจกแถว (คือเมื่อขบวน
จกหลังหันแล้ว ขบวนที่กำหนดไว้ไม่เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น)

กว้างด้านหน้า คือ ระยะในทางกว้าง จากปลายปักขวา
ถึงปลายปักซ้ายของหน่วยนั้น

ระยะเคียงระหว่างหน่วย คือระยะระหว่างคนปักขวาของ
หน่วยซ้ายถึงคนปักซ้ายของหน่วยขวา

ระยะต่อระหว่างหน่วย คือระยะจากท้ายขบวนของหน่วย
ที่อยู่หน้าถึงต้นขบวนของหน่วยที่อยู่หลัง

ความลึกของขบวน คือระยะในทางลึกนับจากต้นขบวน
ถึงท้ายขบวน หรือจากคนที่อยู่หน้าที่สุดของหน่วยหรือต้นขบวน
ถึงคนที่อยู่หลังที่สุดของหน่วยหรือท้ายขบวน

หน่วยตามกัน คือหน่วยที่วางไว้ซ้อนกันไปในทางลึก ไม่ว่า
จะมีระยะต่อห่างกันเท่าใด และจะอยู่ในที่หมายทางเดินเดียวกัน
หรือทางที่หมายกันแต่อยู่ไกลกันก็ได้

หน่วยเคียงกัน คือหน่วยที่อยู่เรียงกันในทางกว้าง ไม่ว่า
จะมีระยะเคียงห่างกันเท่าใด และไม่จำเป็นต้องอยู่เสมอกัน

หน่วยข้างเคียง คือหน่วยที่อยู่ใกล้ชิดกับตนทางขวา
ทางซ้ายหรือทั้งสองข้าง

เครื่องหมายต่าง ๆ

ข้อ ๑๖ เครื่องหมายสำหรับใช้ในการอธิบายรูป
ต่าง ๆ ดังนี้

๒๐๒ ๕
ผนากบสกเล็

รองผกาภขลิกเสอ

นายหมูลก!สอ

รองนายหม่ลกเสอ

โลกเสื่อ

บทที่ ๕

๑๑ ๕
วธสงการ

๒
ข้อ ๑๗ เมื่อผู้บังคับบัญชาจะแจ้งความประสงค์ของตน
๓
แก่ลูกเสือ ให้ใช้วิธีการด้วย

- (๑) คำบอก
- (๒) ทำสัญญา
- (๓) คำบอกและทำสัญญาประกอบกัน
- (๔) แตรหรือนกหวีด
- (๕) คำสั่งควยปากหรือเขียน

คำบอก

ข้อ ๑๘ คำขอในการขอถอน ใช้เมื่อสามารถจะสั่ง
การให้เลิกเสียโดยนิตยกิจและเมื่อต้องการให้เลิกเสียปฏิบัติทันที
คำขอมีอยู่ ๒ ชนิด คือ คำขอถอนแบ่ง และ คำขอถอนรวม

คำบอกแบ่ง คือคำบอกที่ให้ลูกเลือกปฏิบัติโดยพร้อม
 เปรียงกัน แบ่งออกเป็น ๒ ตอน ๆ แรกเรียกว่า คำนำ เป็นคำ
 ชี้แจงถึงท่าหรือทิศทางการจะให้ปฏิบัติ ตอนหลัง เรียกว่า
 คำสัญญา เป็นคำสั่งให้ปฏิบัติทันที ฉะนั้นคำนำจึงบอกเสียง
 ยาว เว้นระยะเล็กน้อยแล้วเปล่งคำสัญญาซึ่งบอกเสียงหนัก
 และสั้น

ตัวอย่าง เช่น จะบอกให้ทำท่าตรง ใช้คำบอกแบ่งว่า
 “แถว — ตรง” “แถว” เป็นคำนำ เว้นระยะเล็กน้อยแล้วจึง
 บอก “ตรง” ซึ่งเป็นคำสัญญา

คำบอกรวด คือคำบอกที่ให้ลูกเลือกปฏิบัติด้วยอาการ
 ฉับไวทันที ในท่าที่ไม่ต้องทำพร้อมกันหรือไม่อาจแบ่งแยกการ
 กระทำออกเป็นตอน ๆ ได้ ลูกเลือกต้องปฏิบัติโดยฉับพลัน
 ด้วยอาการกริยาทรหดเร็วและรวบรัด เช่น ให้แสดงความ
 เคารพด้วยท้าวันทยหัตถ์ ใช้คำบอกรวดว่า “วันทยหัตถ์”

หมายเหตุ คำบอกทำต่าง ๆ ในแบบฝึกระเบียบแถว
 ลูกเลือกเล่น ท่าที่ใช้คำบอกแบ่งเขียนแยกกัน เช่น
 “ขวา — หัน” และท่าที่ใช้คำบอกรวดเขียนติดกัน เช่น
 “เดินตามสหาย”

อนึ่ง คำขอกโตที่มีคำในวงเล็บ หมายความว่า ใช้
คำขอกนโตอีกอย่างหนึ่ง โดยมีคำในวงเล็บนั้นอยู่ด้วย ทั้งนี้
สุดแต่คำในวงเล็บนั้นจะอยู่ตอนใด เช่น ขวา (ซ้าย) — หัน
หมายความว่า ขวา — หัน หรือ ซ้าย — หัน, หน้า — เกิน
(วิ่ง) หมายความว่า หน้า — เกิน หรือ หน้า — วิ่ง

ทำสัญญาณ

ข้อ ๑๙ ทำสัญญาณในการฝักกระเบียบแถวใช้แทนคำ
ขอกเมื่ออยู่ห่างไกลจากลูกเสือหรือเมื่อไม่สามารถจะใช้คำขอก
ให้ได้ยินทั่วถึง หรือในกรณีที่ต้องการความสงบเงียบ

ข้อ ๒๐ การสั่งการด้วยทำสัญญาณ ให้ใช้ทำสัญญาณ
แขนและมือในการฝักกระเบียบแถว ดังต่อไปนี้

(๑) เตรียม คอยฟังคำสั่ง หรือหยุด เหยียดแขนขวา
ขนตรงเหนือศีรษะ ลูกเสือหยุดการเคลื่อนไหวหรือกระทำการ
ใด ๆ ทั้งสิ้น นิ่งคอยฟังคำสั่งโดยหันหน้าไปยังผู้บังคับบัญชา
ถ้าอยู่ในแถวยืนอยู่ในท่าตรง

(๒) รวม หรือ กลับมา เหยียดแขนขวาหมุนเป็น
วงกลมเหนือศีรษะ

(๓) จัดแถวหน้ากระดาน เข้ายกแขนทั้งสองไปข้าง
ฝ่ามือแบไปข้างหน้า จัดแถวหน้ากระดานให้ทิศหน้าแถวหันตรง
หน้าผู้ให้สัญญาณ

(๔) จัดแถวตอน เข้ายกแขนทั้งสองไปข้างหน้าใน
แนวเดียวกันให้ไหล่ แขนขนานกัน ฝ่ามือแบคว่ำ

(๕) เคลื่อนที่ไปทางหน้า, ทางขวา (ซ้าย), กิ่งขวา
(ซ้าย), ไปทางหลังผู้ให้สัญญาณหันหน้าไปยังทิศทางที่ต้องการ
ชูแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะ ฝ่ามือแบไปข้างหน้าแล้วลดแขนลง
ข้างหน้าเสมอแนวย่อ

(๖) นอนลงหรือเขาทกาบง แขนขวาเขยยกตรงไป
ข้างหน้าเสมอแนวไหล่ ฝ่ามือแบคว่ำ ลดแขนลงข้างหน้า
แล้วกลบตบเดิมหลาย ๆ ครั้ง

(๗) เกร็งจังหวะหรือเร็วขึ้น แขนขวามือกำเสมอย่อ
ชูแขนตรงเหนือศีรษะแล้วลดลงหลาย ๆ ครั้ง

แถวหรือนกหวีด

ข้อ ๒๑ เมื่อลูกเสืออยู่รวมกันในกรณีพิเศษหลายกอง
อยู่ปะปนกับประชาชน หรือเมื่อไปเดินทางไกลและอยู่ค่าย
พักแรมแต่ละกอง หน่วยลูกเสือต่าง ๆ ที่มารวมกันหรือกอง

ลูกเสืออาจทำให้ใช้สัญญาณแตรเคียวขึ้นได้ ในการนี้ให้ใช้
สัญญาณแตรเคียวของลูกเสือตามทฤษฎีไว้แล้วในคู่มือสัญญาณ
แตรเคียวของลูกเสือ

สำหรับการฝึกประจำวันกติก ในโอกาสที่อยู่ห่างไกลจาก
ลูกเสือกติก ผบงคยบญชาลูกเสืออาจใช้สัญญาณนกหวีดบังคับ
แถวลูกเสือ ดังนี้

(๑) หวีดยาว ๑ ครั้ง (—) ถ้าเคลื่อนที่ให้หยุด
ถ้าหยุดอยู่ตอน, เทรยมทว หรือคอยฟังคำสั่ง

(๒) หวีดยาว ๒ ครั้ง (—, —) เดินต่อไป,
เคลื่อนที่ต่อไป, ทำงานต่อไป

(๓) หวีดสั้นหนึ่งครั้ง, หวีดยาวหนึ่งครั้ง สลับกันไป
(— —, — —, — —) เกิดเหตุ

(๔) หวีดสั้น ๓ ครั้ง หวีดยาว ๑ ครั้ง ดึงตัวกันไป
(— — — —, — — — —) เรียกนายหมู่ ๆ และ
รองผู้กำกับ ๆ มาประชุม

(๕) หวีดสั้นคกกันหลาย ๆ ครั้ง (— — — — — — — —)
ประชุม, รวม

ตอนที่ ๔

การฝึกเป็นบุคคล

บทที่ ๑

เรื่องที่จะฝึกเป็นบุคคล

ข้อ ๔๘ เรื่องที่จะฝึกเลือกเป็นบุคคลนั้น ส่วนใหญ่
ได้แก่ทำต่าง ๆ ที่จะทำการฝึกซึ่งแบ่งแยกออกได้ ดังนี้

(๑) ทำฝึกเป็นบุคคลมือเปล่า

(๒) ทำฝึกเป็นบุคคลถือพลอง

(๓) ทำฝึกใช้พลองป้องกันตัว

ข้อ ๔๙ ทำฝึกเป็นบุคคลมือเปล่าเป็นทำฝึกที่ให้ลูกเสือ
ปฏิบัติทำต่าง ๆ โดยไม่มีอาวุธด้วยความกระฉับกระเฉง ว่องไว
ทั้งรวมทั้งเวลาอยู่กับที่และขณะเคลื่อนไหว

ข้อ ๕๐ ทำฝึกเป็นบุคคลถือพลอง เป็นทำฝึกให้
ลูกเสือปฏิบัติทำต่าง ๆ ในขณะถือพลองด้วยความแคล่วคล่อง
ว่องไว ซึ่งรวมทั้งเวลาอยู่กับที่และในขณะเคลื่อนไหว

ข้อ ๕๑ ทำฝึกใช้พลองป้องกันตัว เป็นทำฝึกให้
ลูกเสือรู้จักใช้พลองเป็นอาวุธป้องกันตัว ด้วยความแคล่วคล่อง

ในหลักสูตร ตามข้อบังคับคณะกรรมการเลือกแห่งชาติให้กำหนดไว้ใน
กำหนดการผูกกรรมกับกำหนดการผูกกระเปียบแถวเลือก

ข้อ ๒๔ กำหนดการผูกกรรมกับเลือกหาชน จะต้อง
ชี้แจงให้แจ่มแจ้งถึงเรื่อง

ก. เรื่องที่จะทำการผูก

ข. ผลของการ

ในการกำหนดการผูก ควรกำหนดเครื่องหมายเครื่องหมาย
ภูมิประเทศที่ใช้ในการผูกด้วย แต่ต้องระวังมิให้ลวงตาใน
สิ่งที่ยังคงคงอยู่ชดเชยหรือจะคิดและจัดการได้ด้วยตนเอง

ข้อ ๒๕ กำหนดการผูกตั้งกล่าวแล้ว ย่อมกำหนด
ชนล่วงหน้าเป็นการประจำ แต่เพื่อให้ง่ายแก่การผูก เช่น ไป โดย

เหมาะสมกับเวลาทมิฬ ผูกกับเลือกควรให้กำหนดรายการ
ผูกขึ้นเป็นสัปดาห์หรือขึ้นหนึ่งโดยยังถึงเวลาที่ทำการผูก เรื่อง

ที่จะผูก ความมุ่งหมายตลอดจนผลของการแล้วประชุมชี้แจง
กับผลผูกขึ้นเป็นทมิฬ ส่วนตารางการผูกประจำวนนเป็นเรื่องท

รองผูกกับเลือกซึ่งเป็นผลผูกกำหนดขึ้นโดยมีรายละเอียดถึง
เวลา เรื่องที่จะผูก ผลของการ สิ่งของระมัดระวัง และวิธี

การผูกในเรื่องนั้นๆ ทงนั้น โลมและขยายจากกำหนดการผูก
ผูกกับเลือกกำหนดไว้แน่นอน

บทที่ ๒

การฝึกฝนบังคับบัญชาลูกเสือ

ข้อ ๒๒ การผูกมัดของคหบดีชาวลกเลื้อ มัวตฤประสงค์
เพื่อให้สามารถทำการข่งคหบดีชาและผูกมัดเลื้อในความรับผิดชอบ
ของของตนได้

นายหม^๑และรองนายหม^๑ลูกเสอ^๕

ข้อ ๒๗ นายหมูลูกเสือเป็นผบงกชบัญชาของหมูลูกเสือ
ซึ่งจะต้องทำตนเป็นตัวอย่างอันดีงามแก่ลูกเสือทั่วไปทั้งในค่าน
ระเบียบวินัย และมารยาท นอกจากนั้นยังต้องสามารถทำการ
ฝึกลูกเสือใหม่ได้ทั้งในการฝึกเป็นบุคคล และการฝึกเป็นหมู่
กวย การฝึกของนายหมูลูกเสือให้ทำการฝึกรวมไปกับนายหม
ลูกเสือตนเอง

เพื่อให้ถึงซึ่งจุดประสงค์ดังกล่าว การฝึกนายหม้อและรอง
นาย หม้อเล็กถือเป็นหน้าที่ของรอง ผกาภิพล เลือและผกาภิพล
เล็กเลือซึ่งจะต้องทำการฝึกให้มีความรู้ ความสามารถในหน้าที่
ดังกล่าวต่อไป

ก. หน้าที่ลูกแถวทั่วไป

ข. วิธีการฝึกและฝึกเป็นบุคคลเป็นหมู่

ค. การนำหมู่

การฝึกนายหมู่และรองนายหมู่ลูกเสือให้ได้ผลดีนั้น ย่อมที่
รองผู้กำกับลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือเอาใจใส่หมั่นเข้มนั้นแนะนำ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่
ลูกเสือมีสมรรถภาพปฏิบัติงานหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดี

ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ

ข้อ ๒๘ ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือย่อมมี
หน้าที่ฝึกลูกเสือภายในหน่วยของตนให้เป็นสมรรถภาพตาม
ความมุ่งหมายของแบบฝึกกระเบียบแถวลูกเสือ และตนเอง
จะต้องหมั่นศึกษาทบทวนความรู้ในการฝึกกระเบียบแถว ให้มี
ความเข้าใจนับแต่การใช้คำบอก คำสั่ง การทำท่าทางต่าง ๆ
ตลอดจนวินิจฉัยในการฝึกให้เหมาะสม นอกจากนั้นยังจะต้องหา
กลวิธีในการปลุกใจลูกเสือให้กระตือรือร้นและเอาใจใส่ต่อการ
ฝึก วิธีแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อยู่เสมอ ทั้งนี้หาวิธีให้การ
ฝึกกันเองภายในกองหรือขอคำแนะนำจากหน่วยเหนือ

ในกรณีพิเศษ ทางจังหวัดลูกเสือหรือกองอำนวยการ
สภากรรมการกลาง อาจระงับใหม่การผูกอบรมผู้กำกับหรือของ
ผู้กำกับลูกเสือขึ้นเป็นครั้งคราวก็ได้

บทที่ ๓

วิธีการฝึก

ข้อ ๒๙ การฝึกระเบียบแถวลูกเสือให้ได้ผลดีมีความ
มุ่งหมายนั้น จำเป็นจะต้องมีวิธีการฝึกให้ถูกต้องและเหมาะ
สม ฉะนั้นผู้หมั่นหาหนทางในการฝึกจะต้องพยายามศึกษาพิจารณา
ระเบียบแบบแผนที่จะใช้ ในการ ฝึก และกระทำไป ด้วย ความ
ละเอียดรอบคอบ หมั่นตรวจตราหาวิธีให้การฝึกดำเนินไป
ด้วยความเรียบร้อย และเป็นระเบียบเรียบร้อย ห้ามมิให้
เปลี่ยนแปลงท่าที่กำหนดไว้หรือนำเอาท่าและ คำบอกอื่นใดที่
มิได้กำหนดไว้ในแบบฝึกมาใช้ในการฝึกโดยพลการเป็นอันขาด
ก่อนทำการฝึกทุกครั้ง ผู้หมั่นหาหนทางในการฝึกจะต้องเตรียม
ตัวล่วงหน้าอย่างรอบคอบเพื่อให้การฝึกได้ผลบริบูรณ์ ไม่ขาด
ตกบกพร่องและมีผลทางแก้ไขเมื่อมีอุปสรรคเกิดขึ้น โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งเกี่ยวกับตัวครูผู้ฝึก ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้อง
ตรวจตราและอบรมให้ความชำนาญชำนาญผู้กำกับหมั่นหา

สำหรับครุฑผกต้องพยายามปรับปรุงวิธีการผกให้ลวกเล็
 สนใจ อย่าให้ชาวจากจนอาจเป็นการเบียดเบียน พยายามให้
 ลวกเล็หรือสักว่าไ้ความรุ่มเพิ่มเติมใหม่อยู่เสมอ การผกเป็นบุคคล
 ควรใช้วิธีแสดงท่าทางให้คนแทนการอธิบายด้วยปากให้มากที่สุด
 การผกหมักควรให้หมักที่ไ้ไ้การผกมาค้แล้วแสดงให้ไ้เป็น
 ตัวอย่าง โดยข้แจ้งให้ตระหนักในความสำคัญของการปฏิบัติ
 ร่วมกันอันเป็นประโยชน์ของส่วนรวมและแยกแยะข้อบกพร่อง
 ส่วนบุคคลให้ไ้เห็นว่า เป็นผลกระทบกระเทือนถึงส่วนรวมด้วย
 พยายามส่งเสริมทกวิถีทางให้ลวกเล็มีความตั้งใจและพยายาม
 ปฏิบัติให้ถูกต้องอยู่เสมอ มีการยกย่องชมเชยผู้ทำดีให้เกิดมี
 กำลังใจและเป็นตัวอย่างแกผู้อื่น

๒๔๒๐ ๐ ๕ หน้าที่ผกากับลวกเล็

ข้อ ๓๐ ผกากับลวกเล็เป็นผกผกชอบการผกระเบียบ
 แถวลวกเล็ในกองของตน โดยปฏิบัติตามการตั้งต่อไปนี้

๑. กำหนดการผกระเบียบแถวลวกเล็และวิชาลวกเล็
 แขนงอื่น ๆ ตามหลักสูตรในข้อบังคับคณะลวกเล็แห่งชาตชน
 ไว้เป็นภาค ๆ

๒. กำหนดการฝึกเป็นราย สัปดาห์ให้แก่หมวดต่าง ๆ
ตามความเหมาะสมกับเวลาที่มีอยู่ โดย แจ่ม ช้อ ปลีก ย่อย ให้
ละเอียดยิ่งขึ้น

๓. แบ่งแยกเครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ ในการฝึก
ให้แก่หมวดต่าง ๆ

๔. ตรวจตราโดยทั่วไป เกี่ยวกับการฝึกของ กอง และ
ประชุมชี้แจงแก้ไขข้อบกพร่องให้ทันทั่วทั้งที่อยู่เสมอ

๕. ตรวจตารางการฝึกประจำวัน ทราบผู้กำกับลูกเสือ
ทำจนให้ถูกต้องตรงกับที่ตนได้กำหนดไว้

๖. ผู้ฝึกสอนผู้กำกับลูกเสือและเจ้าหน้าที่ แทน ให้มี
ความรู้ความสามารถในการฝึกระเบียบแถวลูกเสือ อยู่เสมอ
ทนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ในการปฏิบัติไปในทางเดียวกัน
ต้องหมั่นตรวจการฝึกให้เป็นไปตามกำหนดไว้ และพยายาม
ส่งเสริมให้ทุกคนมีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความ
เรียบร้อยอยู่เสมอ

หน้าที่ของผู้กำกับลูกเสือ

ข้อ ๓๑ รองผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้ฝึกลูกเสือในหมวด
ของตน ทำตารางการฝึกประจำวันในหน้าที่ของตนเสนอต่อผู้

กากยลกลเลือกเพื่อรับความเห็นชอบ และตรวจตราให้ครูฝึก
 ทำหน้าที่โดยเหมาะสม และเตรียมการฝึกอย่างละเอียดรอบ
 คอบ ให้เวลาแก่ครูฝึกเพื่อเตรียมงานสำหรับโอกาสต่อไป
 ตามสมควร รองผู้กากยลกลต้องตรวจการฝึกด้วยตนเอง
 ตลอดเวลา และพยายามแก้ไขการฝึกที่ขาดตกบกพร่องมิให้
 ผิดคิดไปกับผลของการฝึกให้ทันทั่วทุกครั้งที่ทำการฝึก รองผู้
 กากยลกลเลือกจะต้องเตรียมการให้ถนัดว่าจะฝึกเรื่องใด ด้วย
 วิธีใด และต้องการผลเพียงใด การฝึกแต่ละคราวไม่ต้อง
 คอยให้ลูกเลือกทำได้โดยถูกต้อง จึงจะเปลี่ยนไปฝึกเรื่องอื่น
 ต้องรูกลวิธีสลับเปลี่ยนการฝึกให้เหมาะแก่เวลา ไม่ซ้ำซาก
 พยายามชักชวนความเข้าใจกับครูฝึกเสียก่อนลงมือ ให้เด็ก
 ต้องทงคำบอกและทำที่ปฏิบัติ กวดขันครูฝึกให้ปฏิบัติหน้าที่
 ด้วยความเคร่งครัด ตลอดจนการแต่งกายและท่าทางให้เป็น
 เยี่ยงอย่างแก่ลูกเลือกอยู่เสมอ

หน้าที่ครูฝึก

ข้อ ๓๒ ครูฝึกใดแก่นายหมู่ลูกเลือกหรือรองนายหมู่
 ลูกเลือกที่ปฏิบัติหน้าที่แทน ทุกคนจะต้องเอาใจใส่ในหน้าที่
 ของตนและพยายามที่จะทำการฝึกให้โดยผลสัมความมุ่งหมาย

ครุฑจะตองคึกษา พิจารณาแบบแผนที่จะใช้ในการฝึก
 และหมั่นปฏิบัติเพื่อให้สามารถทำการฝึกได้ถูกต้อง ทุกคนจะ
 ตองจกราเรองที่จะฝึกและชอยกพรองที่ตองระวัง และแก้ไขเป็น
 พิเศษตามทศผลชแ่งไวโดยแม่นย้า ครุฑจะตองเป็นเยี่ยงอย่าง
 แก่ลูกเสือทั้งในค่านระเบียบวินัยการแต่งกายและท่าทาง เพราะ
 ครุฑเปรียบเหมือนนกระกเงาที่ลูกเสือคอยเอาใจใส่และปฏิบัติ
 ตาม การฝึกทุกคราวตองทำไปให้เหมาะกัยเวลาที่กำหนดโดย
 ใ้หมการฝึกสอนบ้างตามสมควร ตลอดเวลาทำการฝึกจะตอง
 กวตขันท่าทางของลูกเสือให้เป็นไปตามระเบียบโดยเคร่งครัด
 และตั้งใจจริง

ตอนที่ ๓

วิธีดำเนินการฝึกระเบียบแถวลูกเสือ

บทที่ ๑

การเตรียมการ

ข้อ ๓๓ ก่อนที่จะดำเนินการฝึกระเบียบแถวลูกเสือ
จำต้องมีการเตรียมการในสิ่งต่อไปนี้

๑. ทิวครุฝึก
๒. เครื่องมือเครื่องใช้
๓. สถานที่
๔. กำหนดการฝึกและตารางการฝึกประจำวัน
๕. วิธีการ

ข้อ ๓๔ ทิวครุฝึก โดยปรกติกตเลือกจากนายหมู่
ลูกเสือหรือรองนายหมู่ลูกเสือ ผู้ซึ่งได้ผ่านความรู้ในการฝึกระเบียบแถวมาแล้วเป็นอย่างดี และให้รองผู้กำกับลูกเสือจัดการ
ทบทวนความรู้ในการฝึกทุกท่าที่กำหนดไว้ในแบบฝึกระเบียบแถว
ลูกเสือให้ถูกต้อง คล่องแคล่วและกระฉับกระเฉง แข็งแรง

จนเป็นตัวอย่างอันดีแก่ลูกเสือ ผู้ชอบมีการใช้คำบอกคำสั่ง
ตลอดจนวิธีการฝึกต่าง ๆ จนสามารถทำหน้าที่ครูฝึกได้

ข้อ ๓๕ เครื่องมือเครื่องใช้ในการฝึก เช่น พลอง,
หุ่นที่ใช้ในการฝึกทำพลอง ฯลฯ ตลอดจนตารางการฝึกประจำวัน
ต้องเตรียมไว้ให้เรียบร้อยก่อนทำการฝึก

ข้อ ๓๖ สถานที่ ๆ ใช้ในการฝึกควรเป็นสถานที่ ๆ
ไม่รกรุงรัง เป็นลานดินหรือลานหญ้าทรายเรียบไม่ชันและ
หรือมีสรรพวัตถุซึ่งเป็นอันตรายต่อการปฏิบัติการฝึก มีบริเวณ
กว้างขวางพอที่จะไม่ ต้องทำการ ฝึก อย่างยัดเยียดจนอาจทำให้
การฝึกได้ผลไม่เต็มที่

ข้อ ๓๗ กำหนดการฝึกและตารางฝึกประจำวันให้เตรียม
การล่วงหน้าตามกำหนดการฝึกลูกเสือทั่วไปในตอน ๒ บทที่ ๑

ข้อ ๓๘ วิธีการฝึก ในที่นี้หมายถึงวงวิธีการที่จะปฏิบัติ
ตั้งแต่ต้นจนจบของทุกครั้งที่มีการฝึกระเบียบแล้ว โดยแบ่ง
การฝึกคราวหนึ่ง ๆ ออกเป็น ๒ ตอน ๆ แรกเรียกว่า การฝึก
เริ่มต้น และตอนหลังเรียกว่า การฝึกทบทวน

การฝึกเริ่มต้น เป็นการฝึกในท่าซึ่งลูกเสือยังไม่เคย
ทำการฝึกมาเลย เพิ่งจะมาทำการฝึกในครั้งนี้เป็นครั้งแรก
ซึ่งต้องใช้วิธีการอย่างหนึ่ง

ส่วนการฝึกทบทวนนั้นหมายความว่า ลกเลื้อยเคยไค
 ทำการฝึกมาแล้ว แต่ยังไม่การบกพร่องซึ่งจะต้องแก้ไขอีก จึงทำ
 การฝึกทบทวนเพื่อให้ทำท่าเหล่านั้นได้ถูกต้องต่อไป นับเป็นวิธี
 การฝึกอย่างหนึ่ง

บทที่ ๒

วิธีฝึกเป็นบุคคล

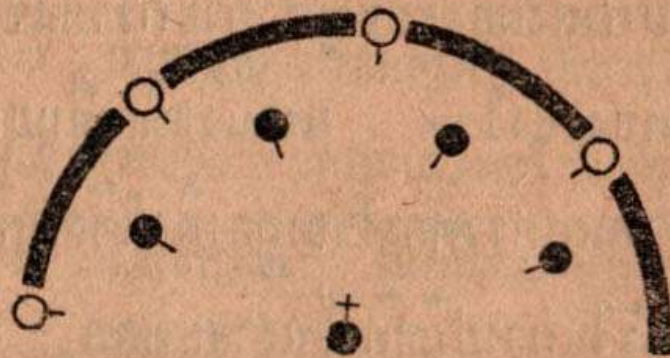
ข้อ ๓๘ การฝึกเป็นบุคคลมุ่งหมายให้ลกเลื้อยรัก
 ใจส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และปลูก
 นิสัยให้ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาด้วยความแข็งแรง ถูก
 ต้องและแคล่วคล่องว่องไว ฉะนั้นวิธีฝึกเป็นบุคคลจึงเป็นวิธี
 แก้ไขวิชาท่าทางและทรวดทรงของลกเลื้อยให้สมลักษณะและฝึก
 ให้ลกเลื้อยมีความรู้ในทางปฏิบัติเป็นรายบุคคล นับว่าเป็นการ
 ฝึกของคนเดียวเฉพาะตัวลกเลื้อยเพื่อจะเป็นพื้นฐานไปทำการฝึกเป็น
 ส่วนรวมต่อไป

จุดประสงค์ส่วนใหญ่ของวิธีฝึกเป็นบุคคลนั้น ให้ลกเลื้อย
 เข้าใจความหมายของท่าต่าง ๆ ที่ต้องการโดยให้ลกเลื้อยทำท่า
 ด้วยตนเองและมีผู้ฝึกคอยช่วยแนะนำ เหตุนี้ผู้ฝึกจึงต้องอธิบาย

ไหวพริบรอบรู้ลักษณะและความสามารถของลูกเสือและใช้วิธีฝึก
ให้เหมาะแก่ลูกเสือเป็นคน ๆ ไป

ข้อ ๔๐ การฝึกทำมือเปล่าและท่าอาวุธเริ่มต้น ปฏิบัติ
ดังนี้

ผู้ฝึกเรียกลูกเสือในหมวดของตนโดยใช้คำบอกทั่วว่า "ครึ่ง
วงกลมมาหาข้าพเจ้า" ลูกเสือมาเข้าแถวตามลำดับหมู่เป็นรูป
ครึ่งวงกลมตรงหน้า ให้ขบขวาและขบซ้ายของแถวอยู่ตรงแนว
ไหล่ซ้ายและขวาของผู้ฝึก นายหมู่ลูกเสือหรือรองนายหมู่ลูกเสือ
ทำหน้าที่แทนออกมายืนประจำอยู่หน้าหมู่ของตน (ตามรูป)

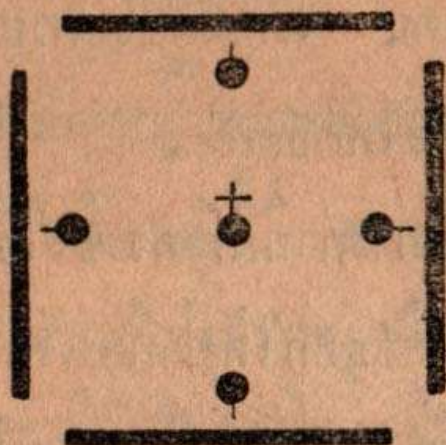
เมื่อพร้อมแล้ว ผู้ฝึกเริ่มอธิบายถึงท่าที่จะให้ทำการฝึก
โดยลำดับ ดังนี้

๑. จะฝึกทำอะไร
๒. มีประโยชน์อย่างไร
๓. ทำอย่างไร (ทำให้รู้)

๔. ใช้คำบอกอะไร (แบ่งหรือรวม มีหรือจะหรือ
ตอนอย่างไร)

๕. ใจหรือหนึ่ง ๆ หรือตอนหนึ่ง ๆ ทำอย่างไร
(ทำเป็นใจหรือตอนใหญ่ โดยให้ลูกเสือ
ทำตาม ครูฝึกช่วยตรวจตรา)

เมื่อลูกเสือมีความเข้าใจพอสมควรแล้วให้แยกหมู่
ทำการฝึกโดยกำหนดสถานที่และเวลาให้แน่นอนทั้งตัวอย่างในรูป

ระหว่างทำการฝึก ผู้ฝึกต้องตรวจตราการฝึกว่าได้เป็นไป
โดยถูกต้องเรียบร้อยสมดังความมุ่งหมายหรือไม่ เป็นต้นว่า
การใช้คำบอกคำสั่ง การแบ่งใจหรือตอนในท่าต่าง ๆ
ตลอดจนการปกครองบังคับบัญชาของนายหมู่ลูกเสือหรือรองนาย
หมู่ลูกเสือที่ทำหน้าที่แทนในฐานะครูฝึก มีข้อบกพร่องอันควร
แก้ไขอย่างไร ทั้งนี้ตลอดเวลาทำการฝึก

ข้อ ๔๑ ในการฝึกท่ามือเปล่าและท่าอาวุธของหมู่หลัง
จากผู้ฝึกอธิบายแล้ว ให้ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียว
หรือ ๒ แถวแถวแต่จำนวนชั้นของการฝึกและพื้นที่

ถ้าเป็นแถวหน้ากระดานแถวเดียวให้เบ้ระยะเคียง ๒—๔
ก้าว สำหรับแถวหน้ากระดาน ๒ แถว ให้แถวห่างกัน ๕ ก้าว
และเบ้ระยะเคียงระหว่างลูกเสือ ๔ ก้าว เพื่อให้ทำท่าต่าง ๆ
ได้สะดวก ผู้ฝึกยืนห่างจากแถวในระยะที่เห็นลูกเสือได้ทั่วถึงและ
ให้ลูกเสือทุกคนเห็นตน หากมีผู้ช่วยด้วยก็ให้ผู้ช่วยอยู่ใกล้ ๆ
กับลูกเสือที่มอบหมายให้คอยค

ข้อ ๔๒ เฉพาะท่าทิมังหระซึ่งใช้คำบอกแบ่ง ชั้นต้น
ให้บังคับหระเสียก่อนคือบอกให้ทำทละหระ เมื่อเห็นว่าถูกต้อง
แล้ว จึงบอกหระคือบอกให้ทำคคต่อกันไปทีละแถว วิธีบอกให้
บอกรวมคำนำและคำสั่งญานเป็นประโยคเดียวกัน แล้วต่อด้วย
ลำดับเลข คือเมื่อบอก ๑ ให้ลูกเสือทำหระ ๑ และเมื่อบอก
๒, ๓ ฯลฯ ลูกเสือจึงทำต่อไปตามหระนั้น จนจบท่า ตัวอย่างท่า
ขวาหนอยกบทม ๒ หระ ผู้ฝึกบอกบังคับหระว่า “ขวาหน ๑”
และต่อไป “ ๒ ” สำหรับท่าที่ไม่หระซึ่งใช้คำบอกรวค
ถ้าพอจะแยกออกเป็นตอน ๆ ได้ ก็ให้ลูกเสือทำทีละตอนและ

ค้อยทวความเร็วของตอนเหล่านนั้นจนสามารถทำทำนั้น ๆ ได้
โดยรวดเร็ว

ทำต่าง ๆ ที่ทำการฝึกต้องทำติดต่อกันไปนอกเสียจาก
จำเป็นจะต้องหยุดพักผ่อนเท่านั้น ในระหว่างพักผ่อนและช่วย
ที่ใดเห็นชอบยกพร้องต้องแจ้งให้ลูกเสือทราบอย่างย่อ ๆ และทำ
ให้ลูกเสือทำไม่ถูกต้องโดยเห็นว่ายังไม่เข้าใจจริง ๆ ควรฝึก
ทำนั้นเสียใหม่นับแต่เริ่มตนมาเลยทีเดียว

บทที่ ๓

วิธีฝึกเป็นหมู่ หมวกและกอง

ข้อ ๔๓ วิธีฝึกเป็นหมู่ หมวกและกองเป็นการฝึก
ลูกเสือเป็นจำนวนมากตามกำลังของหมู่ หมวกและกอง และการ
ฝึกดังกล่าวนี้จะฝึกเพียงไรอยู่ที่การฝึกเป็นบุคคลมาก่อน
ฉะนั้นการฝึกเป็นบุคคลจึงนับว่าเป็นรากฐานอันสำคัญที่จะนำมา
ใช้ในการฝึกเป็นหมู่ หมวกและกอง วิธีฝึกเป็นหมู่ หมวกและกอง
ส่วนมากกระทำไปในเรื่องของแถวซิกและขบวน ซึ่งต้องอาศัย
ความพร้อมเพรียงและความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อดึง
ซึ่งจุดประสงค์ของ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องถือโอกาส
อบรมจิตใจลูกเสือให้เกิดความสามัคคี รักหมู่รักคณะไปด้วย

ในทวิ การฝึกเขียนหมู่ หมวกและกอง จึงจะได้ผลสมดังความ
มุ่งหมาย

ข้อ ๔๔ วิธฝึกเขียนหมู่ หมวกและกอง ปฏิบัติดังนี้
ให้ผู้บังคับบัญชาของหน่วยย่อยลูกเสือต่าง ๆ ทำเนิ
การฝึกไปตามรูปแถวซิกของหมู่ หมวกและกองที่อยู่ในความ
รับผิดชอบของตน โดยลำดับวิธฝึกของแต่ละหน่วยออกไป
ดังนี้

- (๑) รูปแถวซิกต่าง ๆ หรือรูปขบวนของหน่วย
- (๒) การเข้าแถวและการจัดแถวหรือขบวน
- (๓) การรวมและขยายแถว
- (๔) การเปลี่ยนรูปแถวและการเปลี่ยนทิศหน้า
แถวหรือขบวน

บทที่ ๕

การตรวจสอบ

ข้อ ๔๕ เมื่อลูกเสือแต่ละชนได้ทำการฝึกระเบียบแถว
ในภาคหนึ่ง ๆ แล้ว ให้ผู้กำกับลูกเสือทำการตรวจสอบประจำ
ภาค เพื่อทราบผลการฝึกตามที่กำหนดการฝึกไปแล้ว

ข้อ ๔๖ ในภาคที่ ๓ หลังจากการตรวจสอบประจำ
ภาคแล้ว ให้ทำการตรวจสอบใหญ่ประจำเพื่อสรุปผลการฝึก
ในภาคต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่ง

การวิจารณ์เมื่อทำการตรวจสอบเสร็จ

ข้อ ๔๗ เมื่อได้ทำการตรวจสอบเสร็จครั้งหนึ่ง ๆ ให้
ผู้ตรวจสอบวิจารณ์ผลการฝึกที่หน่วยนั้นได้แสดงไปแล้วทุกครั้ง
พร้อมทั้งคำแนะนำที่จะให้แก้ไขในโอกาสต่อไปด้วย

ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้ตรวจสอบอยู่ในที่ตรวจสอบ
นั้นด้วย จะให้คำวิจารณ์เพิ่มเติมต่อจากผู้ตรวจสอบอีกก็ได้

ตอนที่ ๔

การฝึกเป็นบุคคล

บทที่ ๑

เรื่องที่จะฝึกเป็นบุคคล

ข้อ ๔๘ เรื่องที่จะฝึกเลือกเป็นบุคคลนั้น ส่วนใหญ่
ได้แก่ทำต่าง ๆ ที่จะทำการฝึกซึ่งแบ่งแยกออกได้ ดังนี้

(๑) ทำฝึกเป็นบุคคลมือเปล่า

(๒) ทำฝึกเป็นบุคคลถือพลอง

(๓) ทำฝึกใช้พลองป้องกันตัว

ข้อ ๔๙ ทำฝึกเป็นบุคคลมือเปล่าเป็นท่าฝึกที่ให้ถูกเลือก
ปฏิบัติทำต่าง ๆ โดยไม่มีอาวุธช่วยความกระฉับกระเฉง ว่องไว
ทั้งรวมท่วงเวลาอยู่กับที่และขณะเคลื่อนที่ด้วย

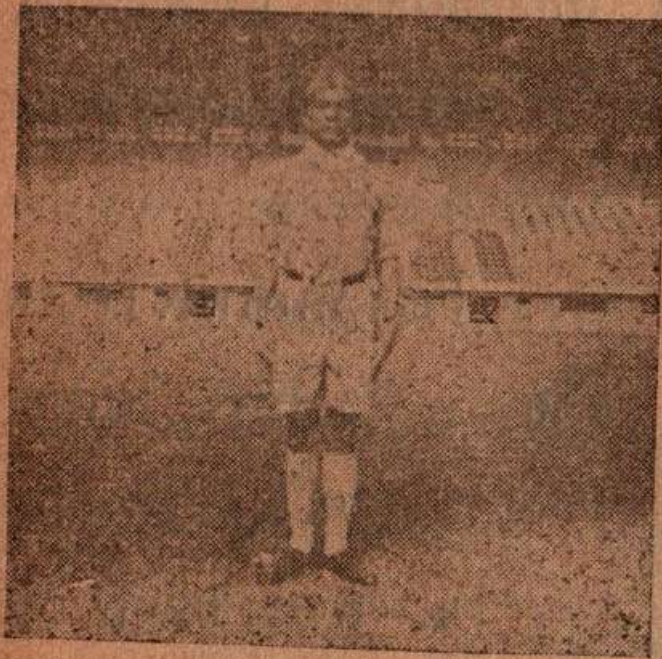
ข้อ ๕๐ ทำฝึกเป็นบุคคลถือพลอง เป็นท่าฝึกที่ให้
ถูกเลือกปฏิบัติทำต่าง ๆ ในขณะถือพลองช่วยความแคล่วคล่อง
ว่องไว ซึ่งรวมท่วงเวลาอยู่กับที่และในขณะเคลื่อนที่ด้วย

ข้อ ๕๑ ทำฝึกใช้พลองป้องกันตัว เป็นท่าฝึกให้
ถูกเลือกรู้จักใช้พลองเป็นอาวุธป้องกันตัว ช่วยความแคล่วคล่อง

ว่องไว รวดเร็วจนใจโดยรวบเร็ว และปฏิบัติการให้ถูกต้อง
เมื่อมีอันตรายเกิดขึ้น ซึ่งรวมทั้งการต่อสู้และการขึงขังให้
ตนเองพ้นจากอันตราย

บทที่ ๒

ท่าฝึกเป็นบุคคลมือเปล่า

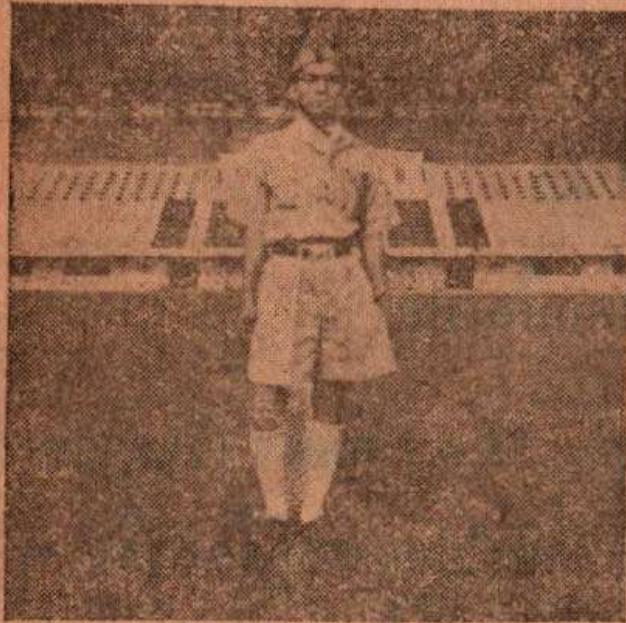

รูปที่ ๑
ท่าตรง

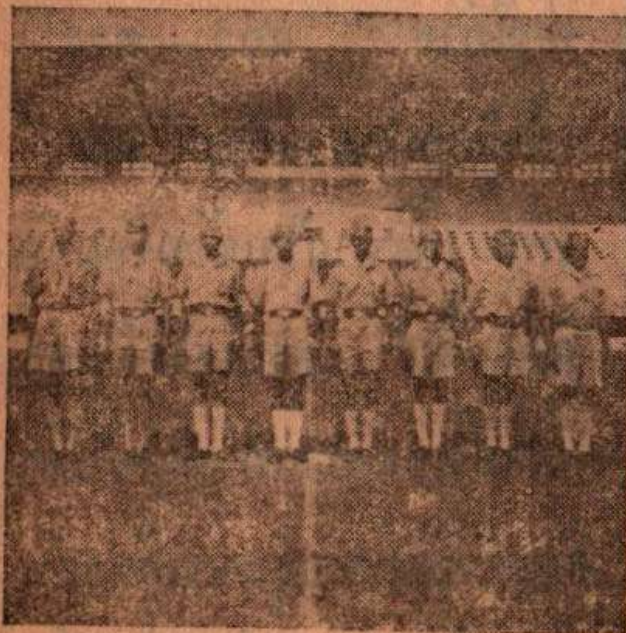
(๑) ท่าตรง เป็นท่าแรก
ที่นำไปสู่การปฏิบัติทำอื่น ๆ
เพราะท่าอื่น ๆ ต้องทำจากท่า
ตรงทั้งนั้น ใช้คำสั่งให้ทำ
ท่านควย “แถว — ตรง”
เมื่อผู้บอกกล่าวคำว่า “แถว”
ให้เลิกเลื้อยหายใจเข้าพร้อมกับ
ยกอกขึ้น และเมื่อได้ยินคำ

ว่า “ตรง” ให้เลิกเลื้อยกระดูกเข้าที่หย่อนจากท่าพักเข้าชิด
จิตส่วนต่าง ๆ ของร่างกายดังนี้ สันเทาชิดและอยู่แนวเดียวกัน
ปลายเท้าแยกออกจากกันประมาณ ๑ คืบ เขาเหยียดตั้ง
ลำตัวคตรง ออกฉายให้เลื่อมกัน แขนห้อยตามปรกติ นิ้ว

เหยียดและชิดกัน นวกลางตกข้างขาตรงตะเข็บกางเกง ลำคอ
ยกดตรง ไม่นั่นคางและนย่นตามองตรงไปข้างหน้า

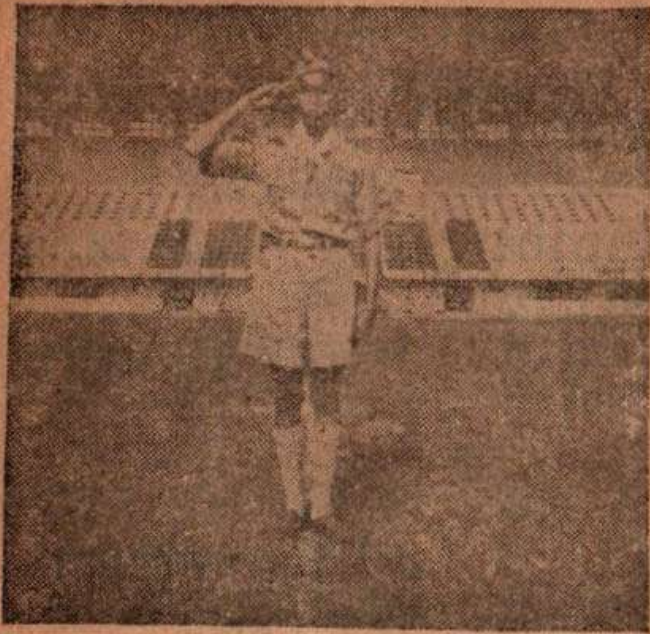
รูปที่ ๒
ทำพัก

รูปที่ ๓
ทำเคารพด้วยท่าตรง

(๒) ทำพัก เมื่อจะ
ให้พัก ใช้คำบอกกว่า “พัก”
ลูกเลื้อยย่อหน้าเข้าและเคลื่อนไหว
ไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
ได้ตามสมควร แต่เท้าคงอยู่
กึ่งที่ห้ามพดเว้นแต่จะไครย
อนุญาต

(๓) ทำเคารพ เคารพ
ด้วย ก. ท่าตรง ใช้เมื่อ
อยู่ในแถวควบคุม
ข. ท่าวันทยหัตถ์ ใช้
ในเวลาสวมหมวก
หรือไม่สวม อยู่
ตามลำพัง เมื่อผู้
รับการเคารพผ่าน
พ้นไปแล้ว ให้ลด
มือลง

รูปที่ ๔
ทำวันทยหัตถ์

ให้ข้างปลายนิ้วชี้แตะขอบหมวกข้างหน้าทางขวาของตาขวา
มือเหยียดตามแนวแขนท่อนล่าง นิ้วเหยียดชิดกัน ผ่านอกขวา
และแตะเข่าขวาข้างหน้าเล็กน้อย แขนท่อนบนยื่นไปทางข้าง
เฉียงไปข้างหน้าเล็กน้อย

ในเวลาฝึก ไม่มีผู้รับการเคารพ ผู้ฝึกๆ ทำวันทยหัตถ์
ในแถวได้ โดยใช้คำบอก “วันทยหัตถ์” หรือจะบอกทิศทาง
ให้ลูกเสือหันศีรษะไปพร้อมกันทำวันทยหัตถ์ด้วย โดยทำเป็น
คำบอก “ทางขวา(ซ้าย) — วันทยหัตถ์” หรือ “ตรงหน้า —
วันทยหัตถ์” ก็ได้ แล้วบอกเลิกทำความเคารพด้วย “มือลง”
ลูกเสือลดมือลงและหันศีรษะอยู่ในท่าตรงตามเดิม (ยกเว้น

“ทำวันทยหัตถ์” จาก
ท่าตรงให้ลูกเสือยกมือขวาขึ้น
โดยเร็ว จังหวะอย่างเดียวกับ
ท่าหลังของลูกเสือ เมื่อไม่
สวมหมวกหรือสวมหมวกห้อย
ให้ปลายนิ้วชี้และนิ้วกลางแตะ
ขอบตรงประมาณทางคิ้วขวา
ถ้าเป็นหมวกทรงปีกกว้าง

เมื่อเลิกทำความเคารพจากท่า “ตรงหน้า—วันทยหัตถ์” ไม่
ต้องหันศีรษะ เพราะลูกเสือแลตรงอยู่แล้ว)

ข้อสังเกต เมื่ออยู่ในแถวควมคุม จะบอกให้ทำ
ความเคารพด้วย ท่าวันทยหัตถ์ไม่ได้ ต้องทำความเคารพ
ด้วยท่าตรง

รูปที่ ๕
ท่าถอดหมวก

(๔) ท่าถอดหมวก—

สวมหมวก ใช้คำบอก
“ถอดหมวก” ให้ลูกเสือ
ทำเป็นจังหวะเดียว โดยใช้
มือขวาถอดหมวกจากศีรษะ
นำมาไว้ในมือซ้ายตรงข้อแขน
ตรงข้อศอก หน้าแขนตั้งไถ่ฉาก
กับลำตัว ผ่านมือแบหงาย

แขนท่อนบนแนบชิดลำตัว แล้วลดมือขวาลงในท่าเดิม

สำหรับหมวกหนัง ให้วางนอนลงบนฝ่ามือ สันหมวก
หันไปทางหน้า หน้าหมวกอยู่ทางขวา ขอบหมวกเข้าหาตัว

เฉพาะหมวกทรงปีกกว้าง ถ้าใส่สายรัดคางอยู่ให้ปลด
สายรัดคางออกเสียก่อน แล้วจึงถอดหมวก วางหมวกลง

บนฝามอ ให้นำหัวแม่มือชนชกขอบในหมวก นิ้วทั้งสี่กด
ขอบหมวกด้านนอก หน้าหมวกหันไปทางขวา

เมื่อบอกว่า “สวมหมวก” ให้ลูกเสือกทำเป็นจังหวะเดียว
เหมือนกันโดยใช้นิ้วชี้ขวานำหมวก คอยการช่วยเหลือของมือ
ซ้ายสวมศีรษะแล้วลดมือลง

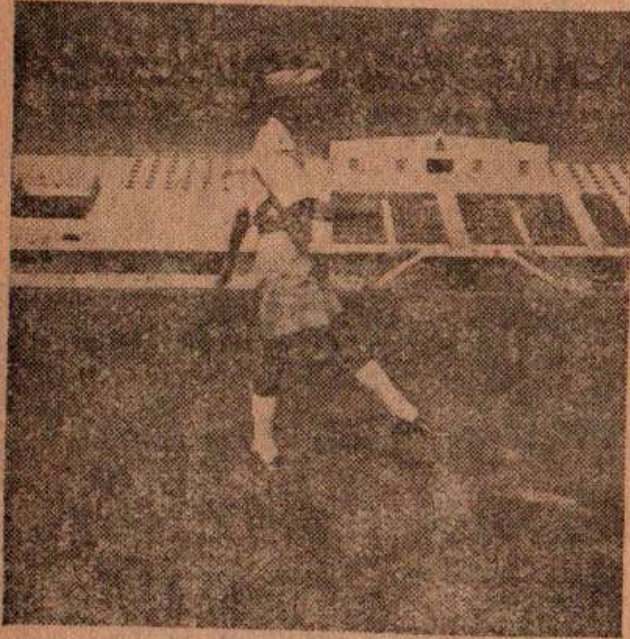
สำหรับหมวกทรงปีกกว้าง ถ้าก่อนลดคอใส่สายรัดคางอยู่
เมื่อสวมก็ใส่สายรัดคางให้เรียบร้อยเสียก่อนแล้วจึงลดมือลง

(๕) ทำหันอยู่กับที่

(๑) ขวา (ซ้าย) — หัน มีอยู่ ๒ จังหวะ ๑ หมุน
ตัวไปทางที่จะหัน โดยแยกปลายเท้าข้างที่จะหันและกดสันเท้า
ข้างนั้นเป็นหลัก ยกสันเท้าตรงข้ามและจิกปลายเท้าข้างนั้นไว้
หันไปเป็นมุม ๙๐ องศา (ถ้าหันเพียงมุม ๔๕ องศา
เรียกว่า กึ่งขวา (ซ้าย) — หัน) จังหวะ ๒ ชกเท้าข้างที่
จิกปลายเท้าไว้เข้าชิดโดยเร็ว

(๒) กลับหลัง — หัน มีอยู่ ๒ จังหวะ ๑ แยก
ปลายเท้าขวา กดสันเท้าเป็นหลักหมุนตัวไปทางขวาในทิศทาง
ตรงข้าม คอยจังหวะหมุนตัวเท้าซ้ายเหวี่ยงตามไปจิกเฉียงไว้
ณ ตำแหน่งหลังข้างซ้าย จังหวะ ๒ ชกเท้าซ้ายชิด

ขออรรถระวัง ทำหน้ต่าง ๆ ขณะหน้ต้องทรงตัวตรง
แขนคงท่และเก็ยมือไว้แนบข้างขาเหมือนในท่าตรงเสมอ

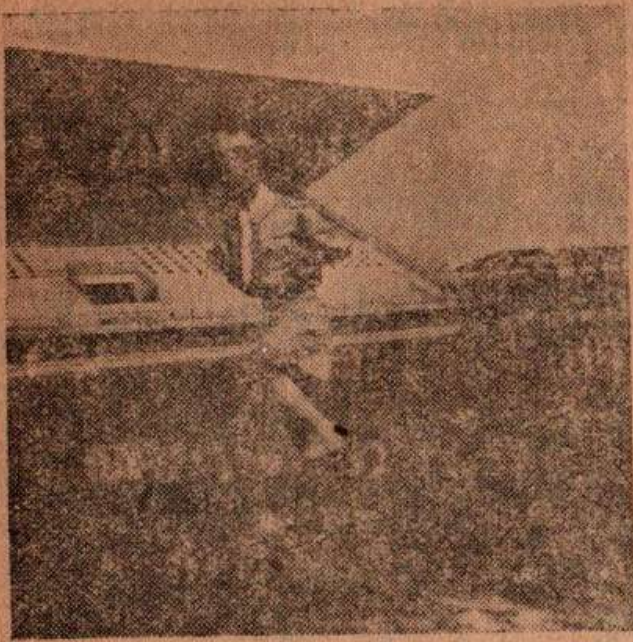
รูปที่ ๖
ท่าเดิน

(๖) ทำเดินและหยุด
ใช้คำบอกว่ “หน้า—เดิน”
ให้ลูกเลือ่ก้าวเท้าซ้ายออก
เดินก่อน และคิริษะอยู่ในท่า
ตรง แกว่งแขนตามธรรมดา
ตรงข้ามกับเท้าที่ก้าว เฉียง
ไปข้างหน้าและข้างหลังพอ
งาม ความยาวของก้าว

ประมาณ ๗๐ ซม. จังหวะก้าวนาทละ ๑๑๖ ก้าว

การเดิน ก้าวพร้อมกันต้องระวังให้ก้าวเท่าเดียวกันและ
พร้อมกันตลอดเวลา จังหวะก้าวคงท่ เพื่อกษาระดับและ
ระยะให้สม่ำเสมอ ให้ลูกเลือ่พยายามส่อกเท้าตามคนเดินหน้า
อยู่เป็นนิตย์

เมื่อจะบอกให้หยุด ใช้คำบอกว่ “แถว — หยุด”
ลูกเลือ่โดยน้เฉียงหยุดท่เท้าใด (เมื่อเท้าไหนจกพื้น) ให้ก้าว
เท้าอกข้างหนึ่งไปข้างหน้า๑ ก้าว และชกเท้าหลัง(ที่หยุด) ชิด

รูปที่ ๓
ทำว้าง

(๗) ทำว้างและหยุด

ใช้คำบอกว่ “หน้า—ว้าง”

ให้ลูกเลือกออกวิ่งด้วยเท้าซ้าย

โดยใช้ปลายเท้าวิ่ง เหนี้ยว

ไปข้างหน้าเล็กน้อย มือกำ

ยกขึ้นเสมอราวนม ขณะวิ่ง

แกว่ง แขนทิ้งออกไปข้างหน้า

ข้างหลังพอควร ตรงข้ามกับ

เท้าทวิง รักษาระยะและจังหวะก้าวให้คงที่

เมื่อจะบอกให้หยุด ใช้คำบอกว่ “แถวหยุด” ให้
ลูกเลือกรบยงหยุด และจัดแถวให้เรียบร้อย การวิ่งใช้เฉพาะการ
เคลื่อนไหวเป็นระยะใกล้ ๆ

ข้อควรจำ ให้แถวหยุด จะช่วยจากการเดินหรือวิ่ง
ก็ตาม ผู้ควบคุมแถวต้องจัดแถวให้เรียบร้อย การใช้คำบอก
ต่อไปว่ “จัดแถว” ให้ลูกเลือกจัดแถวให้เรียบร้อยโดย
รักษาระยะต่อและระยะเคียงให้ถูกต้อง

(๘) การเปลี่ยนฝีเท้าจากเดินเป็นวิ่ง ใช้คำบอกว่
“วิ่ง—หน้า—วิ่ง” อาศัยจังหวะเท้าแต่ละก้าวติดต่อกัน เมื่อ

ไต่ขึ้นคำว่า “วิ่ง” คำหลัง ให้ลูกเสือก้าวเท้าออกข้างหนึ่ง
ออกวิ่งต่อไป

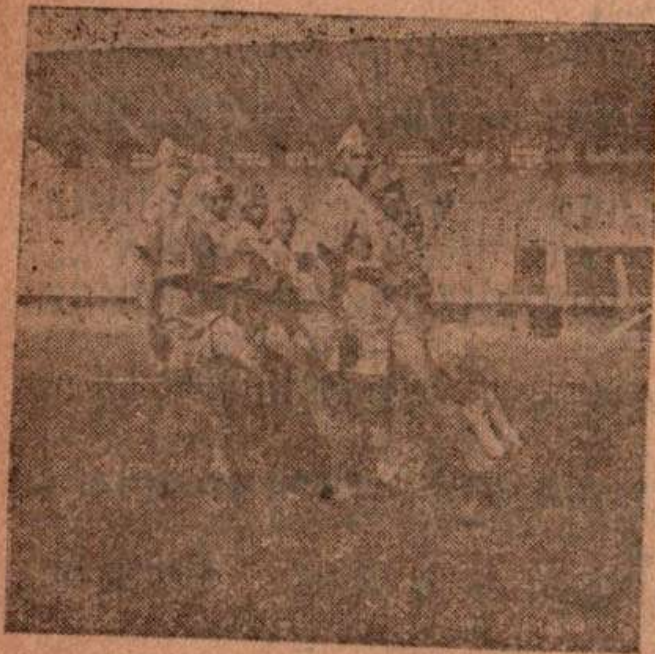
เมื่อจะเปลี่ยนจากวิ่งเป็นเดิน ใช้คำบอก “เดินทำ”
ลูกเสือกเปลี่ยนอาการวิ่งเป็นก้าวเดินออกด้วยเท้าซ้าย รักษา
จังหวะและก้าวเท้าให้พร้อมกัน

(๔) ทำชอยเท้า เป็นท่าเดินชอยกบ เพื่อบริการให้
เรียบและจังหวะระบะระบะเคียงให้ถูกต้อง ใช้คำบอก “ชอยเท้า”
ขณะเดินอยู่ให้ลูกเสือก้าวเท้าไปข้างหน้าอีกก้าวหนึ่งแล้วย่ำเท้า
ชอยกบพร้อมทั้งจกแนวและระบะให้ถูกต้อง เมื่อจะให้ก้าว
เดินต่อไปก็บอก “หน้า — เดิน” ด้วยจังหวะของเท้าซ้าย
และให้ทำเป็น ๒ จังหวะ ๑ ย่ำเท้าขวาครั้งหนึ่ง จังหวะ ๒
ก้าวเท้าซ้ายออกเดินต่อไป

ขณะชอยเท้าอยู่ ถ้าจะบอกให้วิ่ง ใช้คำบอก “วิ่ง—
หน้า — วิ่ง” อาศัยจังหวะเท้าขวาลงตักตอกัน เมื่อไต่ขึ้น
คำว่า “วิ่ง” คำหลัง ให้ลูกเสือก้าวเท้าออกข้างหนึ่งออก
วิ่งต่อไป

ขณะที่ลูกเสือกเดินชอยกบ ถ้าประสงค์จะให้หยุด บอก
“แถว — หยุด” โดยใช้จังหวะของเท้าใดเท้าหนึ่งเป็นหลัก
เหมือนยกเท้าเดิน โดยย่ำเท้าออกข้างหนึ่งลงอีกครั้ง แล้วยก
เท้าหยุด

(๑๐) ทำเดินตามสบาย เป็นการผ่อนคลายความ
 เหน็ดเหนื่อยไปในตัว โดยไม่ต้องรักษาท่าทางให้เคร่งครัด
 และท่าไม่ต้องพร้อมกัน ใช้คำบอก ว่า “เดินตามสบาย”
 ขณะที่เดินตามสบายอยู่ ถ้าจะให้เดินอย่างถูกต้องหวั่นไหวพร้อม
 กันเมื่อใด ก็สั่งด้วยคำบอก ว่า “เดินเข้าระเบียบ” พร้อมกัน
 ให้หวั่นไหวเข้าที่เข้าทาง หรือจะสั่งให้หยุดเสียก่อน แล้วจึง
 บอก “หน้า—เดิน” ที่หลังก็ได้

รูปที่ ๘

ทำเคารพเวลาเดิน

“แถวขวา(ซ้าย) — ทำ” ลูกเสือหันหน้าไปยังผู้รับการเคารพ
 แขนไม่แกว่ง เมื่อ (ซ้ายขวา) ผ่านพ้นผู้รับการเคารพไปแล้ว
 จึงหันอยู่ในท่าแถวตรงเอง แกว่งแขนต่อไปตามสบาย

ข. วันทยหัตถ์ ในท่าเดินตามลำพัง มีหมวกหรือไม่

(๑๑) ทำเคารพใน
 เวลาเดิน มี ๒ อย่าง คือ

ก. แถวขวา(ซ้าย) —

ทำ ใช้ได้ทั้งในเวลาสวม

หมวกและไม่สวม อยู่ใน

แถวควบคุม เมื่อผ่านผู้รับ

การเคารพให้ผู้ควบคุมแถว

บอก ทำความเคารพด้วย

เมื่อผ่านพ้นผู้รับการเคารพ ลูกเสือแสดงความรักด้วย
 “ทางขวา (ซ้าย) — วันทยหัตถ์” ตามทิศทางการ
 เคารพอยู่ โดยถอยระยะหนึ่ง อีก ๓ ก้าวจะถึงผู้รับการเคารพ
 แสดงความรัก แขนไม่แกว่ง เมื่อผ่านพ้นผู้รับการเคารพ
 ไปแล้ว ๒ ก้าว จึงลดมือลง และแกว่งแขนตามส่าย

(๑๒) ทำหันในเวลาเคลื่อนที่ แยกออกเป็น ๒ อย่าง

ก. หันในเวลาเดิน

ข. หันในเวลาวิ่ง

ก. หันในเวลาเดิน “ขวา — หัน” ใช้คำบอกกัน
 โดยอาศัยเท้าขวาเป็นหลัก คือบอก “ขวา” เมื่อลูกเสือ
 ตกเท้าขวา และ “หัน” เมื่อตกเท้าขวาอีกครั้งหนึ่งให้
 ลูกเสือทำเป็น ๒ จังหวะ จังหวะ ๑ ก้าวเท้าซ้ายเฉียงไปใน
 แนวตรงหน้าเท้าขวา ๑ ก้าว จิกปลายเท้าทั้งสองแล้วหยุดตัว
 ชนพร้อมกันหันตัวไปทางขวาเป็นมุม ๙๐ องศา จังหวะ ๒
 ก้าวเท้าขวาออกเดินต่อไป

“ซ้าย — หัน” ใช้คำบอกกันโดยอาศัยเท้าซ้ายเป็นหลัก
 คือบอก “ซ้าย” เมื่อลูกเสือตกเท้าซ้ายและ “หัน” เมื่อ
 ตกเท้าซ้ายอีกครั้งหนึ่ง ให้ลูกเสือทำเป็น ๒ จังหวะ ๑
 ก้าวเท้าขวาให้เฉียงไปในแนวตรงหน้าเท้าซ้าย ๑ ก้าว
 จิกปลายเท้าทั้งสองแล้วหยุดตัวชนพร้อมกันหันตัวไปทางซ้าย

เป็นมุม ๙๐ องศา จังหวะ ๒ ก้าวเท้าซ้ายออกเดินต่อไป

“กลับหลัง — หัน” ใช้คำบอกน โดยอาศัยเท้าซ้าย
เป็นหลัก คอยบอก “กลับหลัง” เมื่อลูกเลื้อยตกเท้าซ้ายและ
“หัน” เมื่อตกเท้าซ้ายอีกครั้งหนึ่ง ให้ลูกเลื้อยทำเป็น

๓ จังหวะ ๆ ๑ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ๑ ก้าว จังหวะ ๒
ก้าวเท้าซ้ายเฉียงไปทางขวาของเท้าขวาอีกครั้งก้าว จิกปลาย
เท้าทั้งสองแล้วหยงตัวจนพรวดมกยหันตัวไปทางขวา กลับ
หลังหันเป็นมุม ๑๘๐ องศา จังหวะ ๓ ก้าวเท้าซ้ายออกเดิน
ต่อไป

ข. หันในเวลาวิ่ง หักให้ลูกเลื้อยจิกยงตัวควยเท้า
ข้างหนึ่งและใช้เท้าอีกข้างหนึ่งก้าวออกวิ่งไปในทิศทางที่บอก
เช่น เมื่อจะให้ทำขวาหัน ใช้คำบอก “ขวาหัน” ให้ลูกเลื้อย
ตัวควยเท้าซ้ายพรวดมกยหัน แล้ววิ่งออกควยเท้าขวาไปทางขวา
และทรงกนข้าม “ซ้ายหัน” ให้ยังตัวควยเท้าขวา
พรวดมกยหัน แล้ววิ่งออกควยเท้าซ้ายไปทางซ้าย

เฉพาะ “กลับหลังหัน” ให้ลูกเลื้อยทำเป็น ๔ ตอน
ติดต่อกันไป คือ ตอน ๑ ยิงตัวควยเท้าขวา ตอน ๒ เปลี่ยน
วิ่งควยเท้าซ้ายพรวดมกยหันไปทางขวา ตอน ๓ เปลี่ยนวิ่ง
ควยเท้าขวาพรวดมกยหันไปทางขวา และตอน ๔ ออกวิ่งควย
เท้าซ้ายต่อไป

บทที่ ๓

ทำฝักเป็นบุคคลถือพลอง

รูปที่ ๘
ทำตรงรูปที่ ๘
ทำพัก

(๑) ทำตรง — พัก
ทำตรงและทำพักในเวลาถือ
พลอง เหมือนกับท่ามือเปล่า
พลองอยู่ในท่าเรียบอาวุธ

พลองในท่าเรียบ
อาวุธ คือลูกเลื้อยอยู่ในท่า
ตรง ถือพลองควมมือขวา
ต้นพลองอยู่ประมาณโคนนิ้ว
ก้อยเท้าขวาและชิดกับเท้า
ขวา พลองอยู่ในระหว่างนิ้ว
หัวแม่มือกับนิ้วหัวแม่มือ
มือจับพลองชิดขา นวอนอก
นิ้วจับพลองเฉียงลงไป
เบื้องล่าง นิ้วเรียงชิดกัน
ปลายพลองอยู่ในร่องไหล่ขวา
ถ้าพลองคงตรงแนบตัว

รูปที่ ๑๐
ทำวันทยาวัธ

(๒) ทำวันทยาวัธ—

เรียบอาวัธ ทำวันทยาวัธ

เป็นท่าแสดงความเคารพ ใช้

คำบอก “วันทยา—วัธ”

ให้ลูกเสือทำจึงหว่านเคียว

โดยยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอ

แนวไหล่ ศอกงอไปข้างหน้า

ให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่า รวบนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อย

จากกัน คางเหลือนวช นวกลางและนวนางเหยียดตรงและชิดกัน

ให้ข้างปลายนิ้วแตะพลองในร่องไหล่ขวา

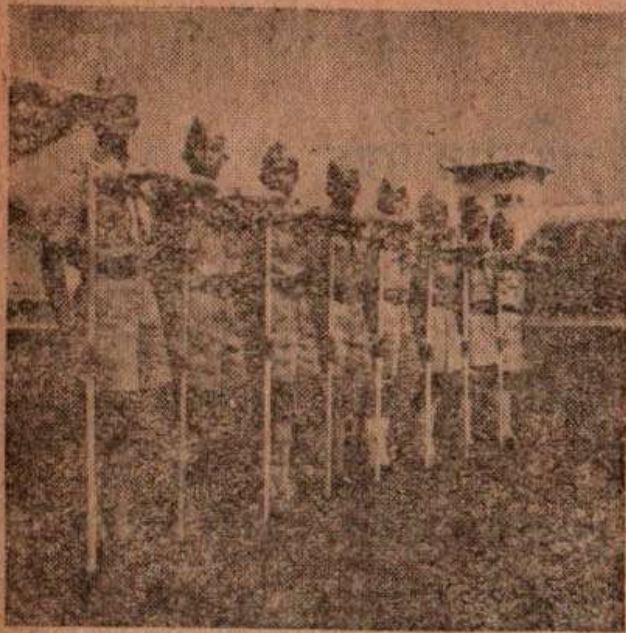
เมื่อเลิกทำความเคารพใช้คำบอก “เรียบ—อาวัธ”

ให้ลูกเสือลดแขนซ้ายลงมาอยู่ที่เดิมโดยเร็ว

ถ้าผู้รับการเคารพมาทางขวา (ซ้าย) หรือตรงหน้า

จะบอกโดยกล่าวทิศทางที่มาเสียก่อนก็ได้ว่า “ขวา (ซ้าย

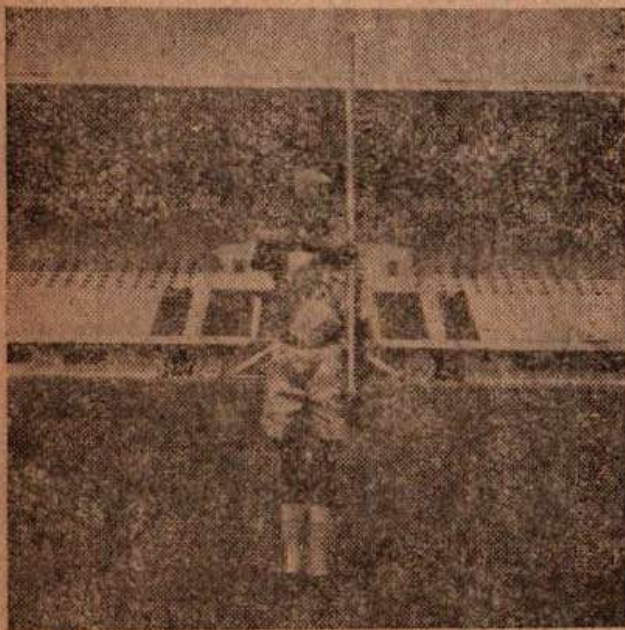
หรือตรงหน้า) รวิว—วันทยา—วัธ” ให้ลูกเสือทำวันทยาวัธ

รูปที่ ๑๑
ทำวันทชาวุธในแถวควบคุม

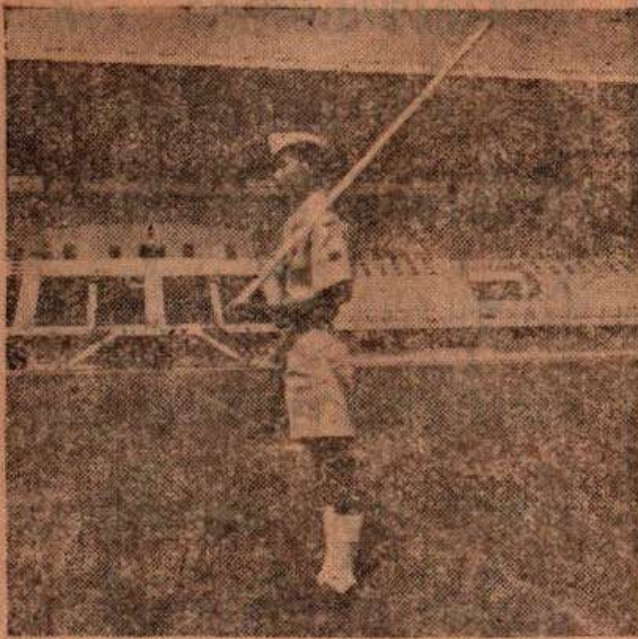
พร้อม กบ หัน หน้าไปยัง ผู้รับ
การเคารพ ตาแลจับตาผู้
รับการเคารพ หันศีรษะตาม
จนผู้รับการเคารพผ่านหน้าตน
ไปแล้ว ๒ ก้าว จึงหันกลับ
มาอยู่ในท่าตรง เมื่อผู้รับการ
เคารพผ่านพ้นแล้ว ให้ผู้
ควบคุมแถวบอกเลิกทำความ
เคารพ

(๓) ทำแบกอวรุช — เรียบอวรุช ทำแบกชวรุชได้

รูปที่ ๑๒
ท่าแบกอวุธ จังหวะ ๑

คำบอกกว่า “แบก — ขาว”
ให้ลูกเล็กทำเป็น ๒ จังหวะ
จังหวะ ๑ ยกพลองควมมือ
ขวาผ่านหน้าเฉียดลำตัวไป
ข้างซ้าย ให้ต้นพลองอยู่ใน
อุ้งมือซ้าย ลำพลองตั้งอยู่
ตรงร่องไหหล่ซ้าย มือขวา

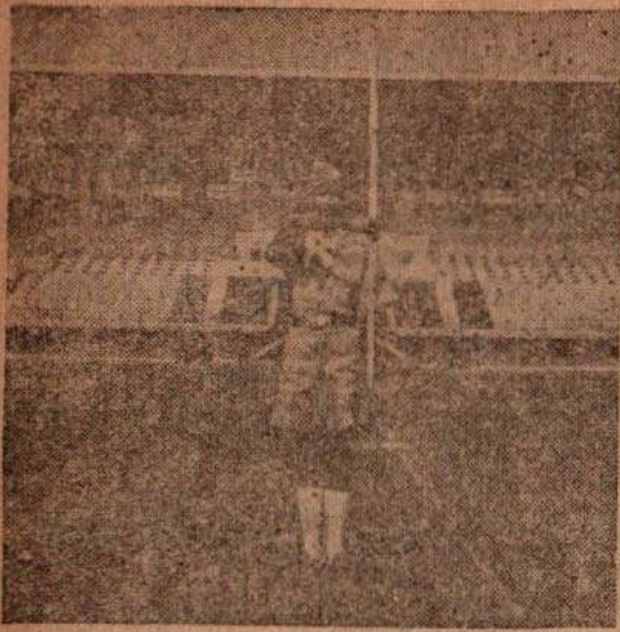
รูปที่ ๑๒
ท่าแบกอาวุธ จังหวัด ๒

คงจับพลองอยู่ที่เดิม คือกงอ
ไปข้างหน้าในแนวเดียวกับ
ไหล่ จังหวัด ๒ คั่นพลอง
ด้วยมือซ้าย พร้อมกับตั้ง
พลองด้วยมือขวา ให้พลอง
พาดขึ้นไปบนบ่าซ้าย แขน
ซ้ายท่อนบนชิดลำตัว คือก

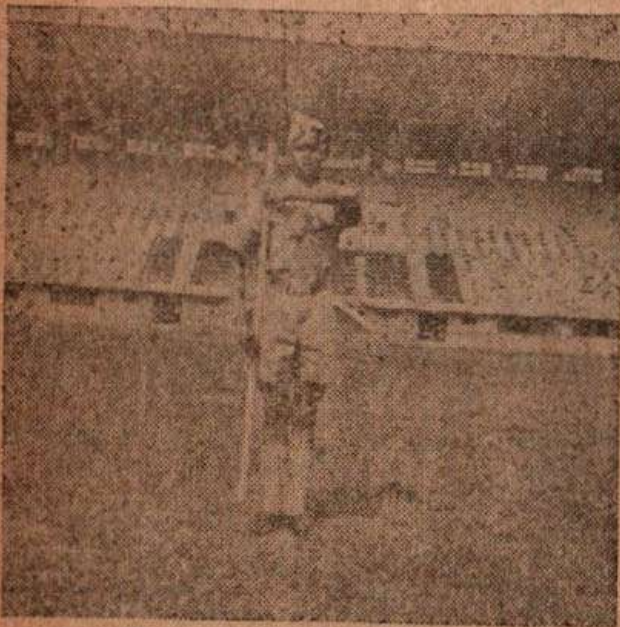
ซ้ายงอ หน้าแขนตั้งฉากกับลำตัว ขณะเดียวกันลมมือขวา
ลงในท่าตรงโดยเร็ว

ข้อควรระวัง ขณะที่ถูกเลือกท่าท่าแบกอาวุธ จังหวัด ๒
ระวังอย่าให้ศีรษะเคลื่อนไหวพลอง ทรงศีรษะให้คงที่เหมือนอยู่
ในท่าตรงเสมอ ให้แขนซ้ายอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องและไม่
เคลื่อนไหว ปลายพลองจึงจะได้ระดับและไม่เฉไปมา

เรียบอาวุธ ใช้คำบอก “เรียบ—อาวุธ” ให้ถูกเลือก
ทำเป็น ๓ จังหวัด ๆ ๑ ยกมือขวาจับพลองคอกงอไปข้าง
หน้าในแนวเดียวกับไหล่ พร้อมกับเหยียดแขนซ้ายโดยลด

รูปที่ ๑๓
ท่าเรือบอวู จังหะ ๑

รูปที่ ๑๓
ท่าเรือบอวู จังหะ ๒

พลองลงชีกกับลำตัว จังหะ
๒ นำพลองด้วยมือขวา
ไว้ข้างลำตัวในร่องไหล่ขวา
(แขนขวาเหยียดเกือบสุด
ระยะที่มือขวาจับพลองในท่า
เรียบอาวุธ) ขณะเดียวกัน
ยกมือซ้ายขึ้นกับพลองทรง
ไหล่ขวา คอกลงไปข้างหน้า
ในแนวเดียวกับไหล่ จังหะ
๓ ลกแขนซ้ายอยู่ในท่า
เรียบอาวุธตามเดิม (ใน
จังหะนี้เหยียดแขนขวาลงสุด
ระยะที่มือขวาจับพลองอยู่ใน
ท่าเรียบอาวุธกับพลองยกพน)
ข้อสังเกต ตอนเหยียด
แขนขวาจากจังหะ ๒ ลงสุด
ระยะที่มือขวาจับพลองในท่า
เรียบอาวุธในจังหะ ๓ จะ
รู้สึกวาทนพลองยกพน

รูปที่ ๑๔
ทำถอดหมวก

(๔) ทำถอดหมวก—

สวมหมวก ทำถอดหมวก
ใช้ค้ำขก “ ถอดหมวก ”
ทำเป็นจังหวะเกี่ยวให้ลึกเสีย
นำพลองในมือขวามาไว้ตรง
หน้าให้ต้นพลอง อยู่กึ่งกลาง
ระหว่างเท้าทั้งสอง พลอง
ส่วนบน พึงแซนซ้ายค้ำใน

ซ่งงอตรงคอก แซนซ้ายก่อนบนซีกซ้าย หน้าแซนตั้งไถฉาก
ผ่านมือแบหงาย ขณะเกี่ยวกันใช้มือขวาถอดหมวก (หมวกหนีบ
หรือหมวกทรงปีกกว้างที่ไม่ได้ใส่สายรัดคาง ถ้าใส่ปลดสาย
รัดคางออกเสียก่อน) จากศีรษะเอามาวางไว้บนฝ่ามือซ้าย
เฉพาะหมวกหนีบให้สันหมวกอยู่ทางหน้า หน้าหมวกอยู่ทางขวา
ขอบหมวกเข้าหาตัว หมวกทรงปีกกว้างให้นิ้วหัวแม่มือซัดชนซัด
ขอบในหมวก นิ้วทงสัดกขอบหมวกด้านนอก หน้าหมวกหันไป
ข้างขวา แล้วลดแขนขวาให้อยู่ในท่าตรงตามเดิม

สวมหมวก ใช้ค้ำขก “ สวมหมวก ” ให้ลึกเสียใช้
มือขวานำหมวกในมือซ้ายชนสวม โดยใช้มือซ้ายช่วยด้วย
สำหรับหมวกทรงปีกกว้างใส่สายรัดคางให้เรียบร้อย (ถ้าก่อน

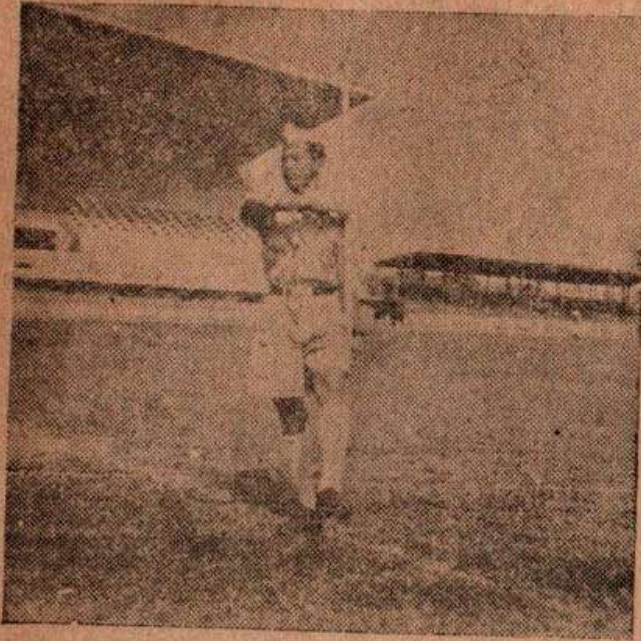
ถอดใส่สายรัดคางไว้) แล้วใช้มือขวาจับพลองที่ฝังไว้กับ
แขนซ้ายมาถอดไว้ในท่าเรียบขาขวาตามเดิม

ข้อควรจำ ทำถอดหมวก—สวมหมวก ลกเสื้อต้องทำด้วย
ความฉับไว เรียบร้อย ผลที่จะได้จากท่าน อย่ทำการฝกบ่อย ๆ

(๕) ทำหันและการเคลื่อนที่ในเวลาถอดพลอง ทำ
หันในเวลาถอดพลองใช้คำบอกและวิธีปฏิบัติเหมือนท่าอยู่กับที่
มือเปล่า ถ้าหันขณะที่พลองอยู่ในท่าเรียบขาขวา เพื่อให้การหัน
สะดวก ขณะหันยกพลองในมือขวาให้พนพนเล็กน้อย เมื่อ
หันเสร็จแล้วลดมือขวาลงให้พลองจากพน

การเคลื่อนที่ในเวลาถอดพลอง เหมือนกับการเคลื่อนที่
มือเปล่า ทั้งในการใช้คำบอกและวิธีปฏิบัติ ตามปรกติเมื่อจะ
ให้เคลื่อนที่ด้วยความเร็วต้องบอกให้แบกอาวุธเล็กน้อยแล้วจึง
สั่งให้เดินในท่าเดินแบกอาวุธอยู่ในแถวควบคุม เมื่อจะทำ
ความเคารพด้วยความเร็วบอก “แล้วขวา (ซ้าย) — ทำ”
ให้ลกเสื้อหันหน้าไปยังผู้รับการเคารพ แขนแกว่งตามปรกติ
และรักษาท่าแบกอาวุธไว้คงเดิม เมื่อพ้นผู้รับการเคารพไปแล้ว
หันหน้าแลตรงเอง

(ถ้าลกเสื้ออยู่ในท่าแบกอาวุธเคลื่อนที่ไปตามลำพัง เมื่อ
จะทำความเคารพให้ลกพลองลงจากท่าแบกอาวุธมาเป็นท่า

รูปที่ ๑๕

ท่าเคารพเมื่อแบกอวุธไปตามลำพัง

ยืนหรือเดินอยู่ (ส่วนมาหรือเดินไป) เมื่อผ่านผู้รับการ
เคารพไปแล้ว เลิกทำความเคารพโดยใช้มือซ้ายขึ้นพลองขึ้น
ไปอยู่ในท่าแบกอวุธคงเดิม พร้อมยกขึ้นหน้าแลตรง ลกแขน
ขวาลง แขนแกว่งต่อไปในท่าเดินตามปรกติ)

ในการเคลื่อนที่ด้วยท่าแบกอวุธ เมื่อผู้ควบคุมแถวบอก
“เดินตามสหาย” ลกเลื้อยจะเปลี่ยนท่าแบกอวุธจากบ่าซ้าย
มาบ่าขวาก็ได้ แต่เมื่อบอกให้เดินเขาระเบียบแล้วต้องจรดพลอง
ไปไว้ในบ่าซ้ายตามเดิม

เมื่อผู้ควบคุมแถวบอกให้แถวหยุด ลกเลื้อยหยุดอยู่ใน

เรียบบาวุธ จังหวะ ๑ เพียง
มือขวาที่ยกขึ้นมาจับพลอง
ในร่องไหล่ซ้ายนั้น ให้จกนิ้ว
เหมือนทำรหัสของ ลกเลื้อย
ฝ่ามือแบกว่าให้ข้างปลายนิ้ว
ชี้แตะพลอง คือกองไปข้าง
หน้าในแนวเดียวกับไหล่หัน
หน้าไป ยังผู้รับการเคารพ

รูปที่ ๑๖
ท่าคอนพลอง

ท่าแบกอาวอ จนกว่าผู้ควบ-
คุมแถวจะสั่งให้เรียกอาวอหรือ
สั่งเป็นอย่างอื่นต่อไป

ถ้าเคลื่อนที่ไปโดยไม่
บอกให้แบกอาวอ หรือไปใน
ระยะใกล้ๆ เพื่อจกแนวหรือ
ระยะต่อระยะ เคียงของ ขบวน
หรือ เคลื่อนที่ไปบนพื้น ท.ท

ขรุขระไม่สม่ำเสมอ เมื่อบอกให้เดินลูกเลื้อยก็เคลื่อนที่ไปในท่า
คอนพลอง โดยยกพลองในมือขวาให้ปลายพลองเอนไปข้าง
หน้า ต้นพลองคล้อยไปข้างหลังพื้นพื้นแนวพลองเฉียงกับ
ลำตัวพอสมควร

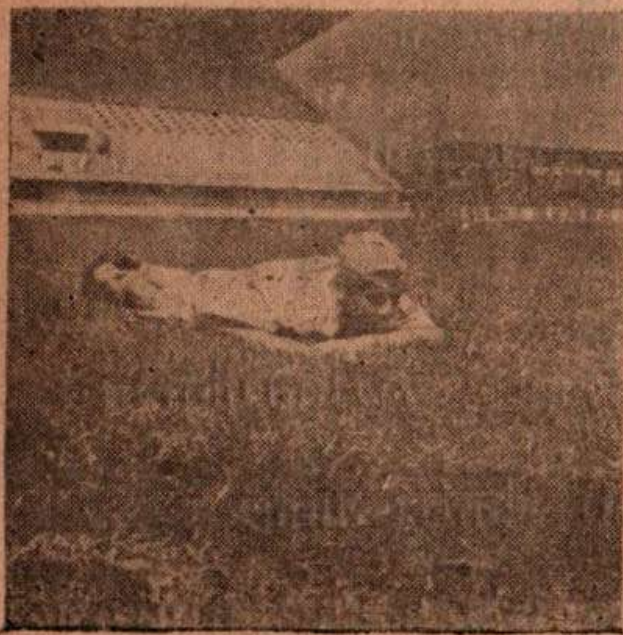
เมื่อคอนพลองอยู่ในแถวควบคุม และผ่านผู้รับการ
เคารพ ผู้ควบคุมแถวไม่ต้องบอกแถวทำความเคารพ
ควบคุมแถวคงทำความเคารพตามลำพังแต่ผู้เดียว

ถ้าลูกเลื้อยคอนพลองไปโดยลำพังแต่ผู้เดียว เมื่อผ่าน

รูปที่ ๑๓
ทำเควพเมื่อคอนพลองไปตามลำพัง

(๖) ทำหมอบ — ลูก

รูปที่ ๑๔
ทำหมอบ

ผู้รับ การเควพให้ลูกเสือกทำ
ความ เควพ ด้วย ทำ แลขวา
(ซ้าย) โดยแนบพลองชิด
ลำตัว แขนไม่แกว่ง เมื่อ
ผ่านพ้นการเควพไปแล้ว
หันหน้าแลตรง แขนแกว่ง
ตามส่าย

ทำหมอบในขณะถือพลอง
ใช้คำบอก “หมอบ” ให้
ลูกเสือกปฏิบัติ ดังนี้

ก. ก้าวเท้าซ้ายไปข้าง
หน้า ๑ ก้าว พร้อม กับ ส่ง
พลองให้มือซ้าย ถือ ใน ที่ ๆ
ถนัด

ข. ทิ้งตัวลงคุกเข่า
ขวา ใช้มือขวาขึ้นพน ศอก

ซ้ายวางปากขวาซ้ายท่อนบน

ค. ปล่อยทวนบนคว่ำลงไปโดยเร็ว ให้พลองอยู่ข้างตัว
ทางขวา มือขวาช่วยรองรับพลองกระชับไว้ข้างตัวแขนซ้าย
ท่อนล่างทอดไปข้างหน้ามาก ๆ และวางไว้ให้ขวางกับความ
ยาวของลำตัว

เมื่อบอกว่า “ลูก” ให้ลูกเลื้อยตากลับกัน คือ

ก. ผลักตัวลูกชนนึ่งคุกเข่าขวา หยิบพลองใส่ใน
มือซ้าย ให้คอชิดซ้ายปากขวาซ้ายท่อนบน มือขวายืนพน

ข. ทรงตัวบนขน เท้าซ้ายคงอยู่ในลักษณะเดิม คือ
อยู่ข้างหน้า ๑ ก้าว พลองยังอยู่ในมือซ้าย

ค. ชกเท้าซ้ายชกพร้อมยกปล่องให้มือขวา และ
อยู่ในท่าเรือบาว

ข้อแนะนำ ในการหัดครั้งแรก ควรให้ทำขีตึงหระ
ไปทีละตอน เมื่อเห็นว่าคล่องดีแล้วจึงให้ทำรวบเดียว

หมายเหตุ ทำหมอบ — ลูก ในท่ามือเปล่า หากจะใช้
ท่อนุโลมปฏิบัติก็อย่างเดียวกัน เพียงไม่มีพลองอยู่ในมือเท่านั้น

บทที่ ๔

ทำฝึกใช้พลองป้องกันตัว

๑. ความประสงค์ในการฝึก

(๑) ธรรมชาติของสิ่งใดเป็นอาวุธประจำตัว ผู้หนึ่ง
ควรระเฝ้าระวังใช้อาวุธนั้น ๆ ให้เป็นประโยชน์ เฉพาะ
ลูกเสือซึ่งมีพลองเป็นอาวุธประจำตัว จึงต้องมีความรู้ในการ
ใช้พลองป้องกันตัวเมื่อมีเหตุจำเป็นเกิดขึ้น

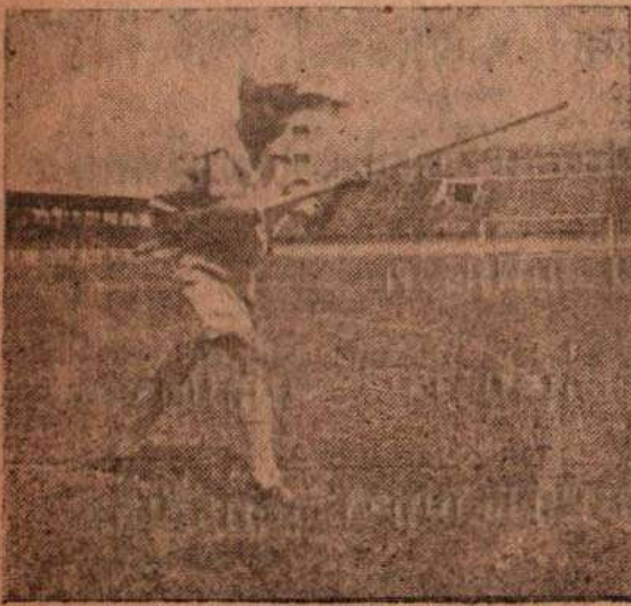
(๒) ลูกเสือควรมีความรู้ความสามารถใช้พลองป้องกัน
ตัวได้นั้น ต้องได้ฝึกจนมีความชำนาญ และมั่นใจในการใช้
พลองของตน นอกจากนั้นต้องคล่องแคล่วและมีไหวพริบที่จะ
ชิงทำอันตรายคู่ต่อสู้ได้ก่อน และมีความรู้ที่จะบอกตนให้พ้น
อันตรายได้ ไม่ว่าจะเป็นคู่ต่อสู้มากน้อยเพียงใด

(๓) ลูกเสือทุกคนควรศึกษาอยู่เสมอว่า เมื่อมีความ
จำเป็นต้องป้องกันตนแล้ว ต้องพยายามทำลายคู่ต่อสู้เสีย
โดยเร็ว เพื่อให้รอดพ้นอันตราย และนั่นคือมีความรู้ในการ
ใช้พลองป้องกันตน

๒. ทำแท่งและทำบัต ทำแท่งทำจากทำเตรียมแท่ง
โดยใช้คำบอกกว่า “เตรียมแท่ง” ให้ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า

รูปที่ ๑๘
ทำเตรียมแท่ง ทำซ้ายอยู่หน้า

รูปที่ ๒๐
ทำเตรียมแท่ง ทำขวาอยู่หน้า

๑ ก้าว (สั้นยาวตามถนัด)
พร้อมกันนั้นพุ่งพลองไปข้าง
หน้า มือซ้ายยกขึ้นรับพลอง
มือขวาจับพลองใต้มือซ้าย
และแนบศอกกับเขมขัด มือ
ซ้ายกำพลองแน่น ข้อศอก
ขวากระชับพลองให้แน่นติด
กับตัว ปลายพลองสูงเสมอมือ
ซ้ายอยู่ในแนวตาซ้าย เข่า
ซ้ายงอเล็กน้อย ขาหลังตั้ง
เป็นหลักตั้ง ยืนเต็มฝ่าเท้า
ทั้งสองข้าง นานหนักควอย
กึ่งกลางระหว่างเท้าทั้งสอง
หลังและศีรษะเป็นแนวเกี่ยว
กัน พยายามทำให้ตัวเป็น
ทึบมาเลยเล็กน้อย ถ้าจะทำให้เท้า
ขวาอยู่ข้างหน้าก็ทำได้โดย

บอกว่า “เท่าชวาทอยหนา — เทรียมแทง” ส่วนสี่คองเช่น
 เทยวกบเท่าชวาทอยหนา แต่ธรรมดาแล้วเมือบอกว่า เทรียม
 แทงเท่าชวาทอยหนาเสมอ (กรปท ๑๙ และท ๓๐)

เมือจะให้เลิกจากทำเทรียมแทง ให้บอกว่า “เรียบ—
 อาวธ” ให้เลิกเสียบปลอยมือชวาไปจับพลองชคมือชวาทประมาณ
 ทจับในท่าเรียบอาวธ ลกพลองเขาไปอยู่ในท่าตรงพรอมกับ
 ปลอยมือชวาท

ขณะอยู่ในท่าเทรียมแทงนั้น เมือจะให้พักให้ใช้คำบอก
 ว่า “พัก” ให้เขามือชวาจับชคมือชวาทดังกล่าไว้ในวรรคก่อน
 ลกพลองลงมา วางพลองอยู่ในระหว่างเท่าชวาทและเท่าชวา
 เท่าชวาทและเท่าชวาตงแยกอยตามเค็ม เขาชวาทยคตรง เมือ
 จะให้ทำท่าเทรียมแทงค่อไปให้บอกว่า “เทรียมแทง” ลูกเสียบ
 คองพุ่งพลองไปอยู่ในท่าเทรียมแทงตามเค็ม

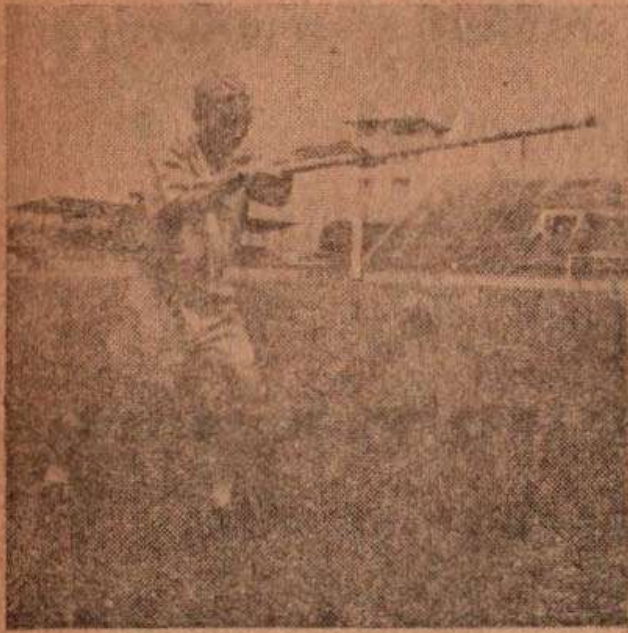
ท่าแทงแยงออกเป็น ๓ ท่า คือ

ก. แทงไกล

ข. แทงใกล้

ค. แทงเสียบ

ก. แทงไกล ใช้แทงเมือทหมายอยู่ห่างจากผู้แทง
 ประมาณ ๓ ก้าว คำบอกเมือจะให้แทงไกล ให้ใช้คำบอก

รูปที่ ๒๑
ทำแทงไกล

พนักคนเต็มผ้าเท้า และงอเข้าไ้มาก (ระวังอย่าให้เท้าหลังเบค)
ตามองคทหมาย (ครูปที่ ๒๑)

รูปที่ ๒๒
ทำบังคัว

“แทงไกล-แทง” ให้ลูกเสื่อ
ซัดพลองตรงไปยังทหหมายสค
แขน ท้ายพลอง อยู่ใน
ระหว่างช่องรักเรียบแขนขวา
ทอนบนให้แน่น โนมตัวไป
ข้างหน้าให้มากจนขาซง อยู่
ข้างหลังตง ลาควทงทอนบน
และทอนล่างเป็นแนวเคียวกัน
เท้าซง อยู่ข้างหน้ายืนอยู่กบ

เมื่อแทงแล้วปล่อยมือ
ซ้ายเออมไปข้างหน้า แล้วขบ
ไกลปลายพลองมากทสค ทง
พลองกลับมมาอยู่ในท่าบังคัว
โดยเร็ว (ครูปที่ ๒๒) แล้วส่ง
พลองไปอยู่ในท่าเตรียมแทง
ในการฝึกชนคนเพื่อให้
ลูกเสื่อ มีความชำนาญและถูก

ต้อง ให้ลูกบิดจงหวะเสียก่อน การลูกบิดจงหวะให้ลูกบิด
ทำแทงไกล ให้ใช้คำบอกกว่า “แทงไกล อย่าเพิ่งชัก
พลองกลับ—แทง” ลูกเลื้อยคงกระทำถึงความในข้อ ก. แต่ยังไม่
ชักพลองกลับ (เหมือนรูปที่ ๒๑) ครั้นแล้วให้บอกกว่า
“บึงคว” ให้ลูกเลื้อยชักพลองเข้ามาจนมือซ้ายชิดกับเขมชัก
พลองตรงขนานกับพนักคน ขาหน้าตง ขาหลังงอ (รูปที่ ๒๒)
ครั้นแล้วบอกกว่า “ต่อไป” ให้ลูกเลื้อยส่งพลองไปอยู่ในท่า
เตรียมแทงตามเดิม

รูปที่ ๒๓
ทำแทงไกล

ข. แทงไกล ใช้แทง
เมื่อทหมายอยู่ห่างจากผู้แทง
ประมาณ ๒ ก้าว ใช้คำบอกกว่า
“แทงไกล—แทง” ให้เลื้อย
มือซ้ายไปจับพลองเหนือค้ำยล
ท้ายไวเกม แล้วคงพลอง
ถอยมาข้างหลังค้ำยกลางมือ
ซ้าย จนแขนซ้ายท่อนบนชิด
กับตัว แล้วชักพลองไปยิงท

หมายจนแขนซ้ายตงพร้อมกัน ในม่านักตัวไปข้างหน้าให้มาก
ท้ายพลองเข้าไปอยู่ในรักแร้

เมื่อแทงแล้วเลื่อนมือขวาไปจับใต้มือซ้ายให้ชิดกับมือ
ซ้าย ทั้งพลองออกจากทหมายมาอยู่ในท่าขึงตัว แล้วส่งพลอง
กลับไปยังในท่าเตรียมแทงโดยเร็ว

สำหรับการรับทหะท่าแทงไกลนี้ ให้ใช้คำบอกที่ “แทง
ไกลอย่าเพิ่งชักพลองกลับ—แทง” ให้ลูกเลือกกระทำถึงความใน
ซอ ซ. คือ ชักพลองมาข้างหลัง แขนซ้ายทอนล่างตักกับตัว
แล้วชักพลองตรงไปยังทหมายโดยแรงจนลัดแขนซ้าย โนมตัว
ไปข้างหน้าให้มากที่สุด เมื่อบอกว่า ขึงตัว ให้ใช้มือขวาไปจับ
ใต้มือซ้ายทั้งทกลาวแล้วข้างตน ทั้งพลองกลับจนชิดตัวโดย
แรง ขาหน้าตรง ขาหลังงอ เมื่อบอกว่า ค่อยไป ให้ส่งพลอง
ไปยังในท่าเตรียมแทงตามเดิม

ค. แทงเสีย ใช้แทงในระยะประชิดคือ ตั้งแต่
ระยะต่ำกว่า ๑ ก้าว เช่นในขณะที่ยึดกันในการ
หรือทหะ ๗ ซึ่งไม่มีระยะพอที่จะใช้ท่าแทงอย่างอื่น
ได้ถนัด ทหะแทงมักใช้ที่ใต้คาง หรือทหะคอ
คำบอกให้ใช้ว่า “แทงเสีย—แทง” ให้ลูกเลือกทั้ง
พลองด้วยมือทั้งสอง ตั้งปลายพลองขึ้นให้พลอง
ไกลกับตัว มือซ้ายอยู่ข้างบนมือขวารับอยู่ใต้มือ

รูปที่ ๒๔ ก.
ท่าเตรียมแทงเสบ ขาขึงนอย มือทั้งสองกำพลองแน่นไม่ให้พลอง

รูปที่ ๒๔ ข.
ท่าทางเสย

แกว่ง งอเข้าทั้งสองลงให้
มาก (รูปที่ ๒๔ ก.) แล้ว
แบงเสยควยกลางมือทั้งสอง
ข้างพร้อมกบอากาศยกตัว
ขึ้นเข้าตง (รูปที่ ๒๔ ข.)
แล้วชักพลองกลับไปอยู่ใน
ท่าเตรียมแบงโดยเร็ว

สำหรับการยกจังหวะใน

ท่าทางเสยนี้ให้ใช้คำบอก ว่า “เตรียมแบงเสย” ให้
ลูกเสือกระทำดังข้อ ค. เพียงตอองงอเข้าทั้งสองข้างลงและ
พร้อมที่จะแบงเสยเมื่อบอกว่า ต่อไป ให้แบงเสยโดยอากาศ
ยกตัวขึ้นพร้อมกบพบคอกทงอชคลาวเมื่อบอกว่า บังตัว
ให้ชักพลองลงมาโดยเร็ว พร้อมกบย่อเข้าลงทั้งสองข้างเมื่อ
บอกว่า ต่อไป ให้พุ่งพลองไปอยู่ในท่าเตรียมแบงตามเดิม

ในการแบงทุก ๆ ท่าที่กล่าวมาแล้วให้แบงโดยใช้กำลัง
มือทั้งสองข้าง ชักพลองไปโดยแรงพร้อมกบกระแทกหน้าหนัก
ตัว (ถ้าจะต้องชคเท้าเมื่อแบงควยก็ต้องชคเท้าและแบงในขณะ
เดียวกัน) ท่าต้องจับทหมายอยู่เสมอ กบต้องแบงไคไม่เลอก

ว่าเท้าโคอยู่หน้าหรือหลัง เมื่อโคแทงไปแล้วให้บังคัว แล้ว
ชักพลองไปอยู่ในท่าเตรียมแทง ถ้ามีความประสงค์จะแทง
ไกล, ใกล้, หรือแทงเสีย ก็ให้เอาพลองกลับมาในท่าแทงนั้น
ทันที ไม่ต้องไปทำท่าเตรียมแทงเสียก่อน

การชักเท้าหลังนั้นให้ชักพร้อมกบแทง การชักเท้าคอ
การก้าวเท้าไปข้างหน้า จะเป็นกก้าวก็ตามสัดแต่ระยะ ซึ่งท
หมายคงอยู่ แต่ตามธรรมดาในการชักให้ชักเท้าไปเพียง ๑
ก้าวเท่านั้น เมื่อแทงไปแล้วก้าวไปข้างหน้า ๓ ก้าว แล้วกลับ
หลังหันโดยทำท่าเฉียงอาวธ แล้วหยกอยู่ในท่าเตรียมแทง

สำหรับท่าชักเท้าหลังนั้น เมื่อต้องการจะให้ลูกเสือทำให้
ใช้คำว่า “ชักเท้าหลังแทงไกล—แทง” (หรือแทงไกลหรือ
แทงเสีย) ให้ทำตามทกล่าวไว้ เมื่อจะให้ชักจึงหว่าให้บอก
เป็นคำสั่งว่า เมื่อแทงและชักเท้าไปแล้วอย่าเพิ่งเคลื่อนที่ไป
ข้างหน้า เมื่อตรวจเห็นลูกเสือกระทำถูกต้องแล้วบอกว่า “ต่อ
ไป” ให้ลูกเสือเคลื่อนที่ไปข้างหน้าและกลับหลังหัน โดยทำ
ท่าเฉียงอาวธแล้วหยกอยู่ในท่าเตรียมแทง

ท้ายค มีประโยชน์สำหรับชักอาวธคตอัส ซึ่งแทงมา
ยังเรานนให้พลาดไป ท้ายคนี้มีอยู่ ๓ ท่า คือ ท้ายคขวาและ
บคซ้าย คำบอกในท้ายคนี้ คือ

รูปที่ ๒๕
ทำบีดขวา

รูปที่ ๒๖
ทำบีดซ้าย

“^๕ชักขวา—^๕ชัก” ให้

เหยียดแขนซ้ายเบนพลองไป
ทางขวาโดยแรง อย่าพลิก
ข้อมือและอย่าให้ตัวเคลอนที่
ตามพลองไป แล้วนำพลอง
กลับไปยังในท่าเตรียมแทง

“^๕ชักซ้าย—^๕ชัก” ทำ

เหมือนชักขวา แต่เบนพลอง
ไปทางซ้าย

การชักคน จะชักถึงท่า
เพียงไร ย่อมแล้วแต่อาวุธ
ของบุคคลที่แทง ฟัน หรือ
คม

๓. ท่าแทงในทิศทาง

ต่าง ๆ

เมื่อทำการต่อสู้ของ

พยายามทำลายคู่ต่อสู้ให้เร็วที่สุดที่จะเร็วได้ และทรงเครื่องเคลอน
ที่เปลี่ยนทิศทางไปมาและหันไปทำลายคู่ต่อสู้ได้ทุกทาง

การหนีไปทางทิศอื่น กระทำได้ทั้งการแทงอยู่ยกย
และแทงในทิศทางต่าง ๆ และการชกเท้าแถมหลังกว่าการหนี
กงขวาและซ้ายนั้น เท้าหลังต้องเป็นหลักยกยกยได้มอ คง
เปลี่ยนแต่เท้าหน้าไปตามทิศทางซึ่งผลยกยกยหรือส่ง หรือใน
ทิศทางซึ่งต้องการทำลายศัตรู ส่วนการกลับหลังหนีแทงนั้น
ให้ใช้เท้าหน้าเป็นหลักหนีพลองไปอยู่ในท่าเฉียงอาวุธ หมุน
ตัวไปข้างขวาจนอยู่ในท่ากลับหลังหนีที่ถูกต้องแล้ว ฟาด
พลองลงพร้อมกับแทง การแทงตามค่ายอกเหล่านเมื่อแทง
ไปแล้วให้ยังตัวและหันกลับมาในทิศทางเดิมพร้อมกับส่งพลอง
ไปอยู่ในท่าเตรียมแทงทุกครั้งไป

การหมุนตัวหันกลับมาทางทิศทางเดิมก่อนส่งพลองไปอยู่
ในท่าเตรียมแทงนั้น ต้องทำจากท่าเฉียงอาวุธ

รูปที่ ๒๓
ท่าเฉียงอาวุธ

ท่าเฉียงอาวุธกระทำดังนี้
มอขวาจับพลอง โกลศัน พลอง
และแขนท่อนล่างอยู่ประมาณ
แนวเขมขัด มอซ้ายจับพลอง
ประมาณเส้นอกยกให้หลังซ้ายเฉียง
พลองไปทางซ้ายเล็กน้อย ท่า
เฉียงอาวุธนี้ ใช้ในการก่อวง
เขาแทงทหมาย (สรุป)

การใช้ท่าทางและบังคับในขณะที่ทำการต่อสู้ ลูกเสือต้อง
มีไหวพริบเลือกใช้ท่าทางให้เหมาะแก่เหตุการณ์และโอกาส
ในขณะที่ต่อสู้ นอกจากนั้นต้องระลึกลงการช่วยเหลือเพื่อน
ลูกเสือข้างเคียงของตนอยู่เสมอ

ส่วนสำคัญของร่างกายซึ่งควรระวังเลือกเป็นทหมาย แทง
นั้น จำเป็นต้องแทงให้ถูกเพียงครั้งเดียวแล้วให้คต่อสู้หมกความ
รู้สึกทันทไม่สามารจะต่อสู้เราไค ตำแหน่งที่สำคัญเหล่านคอ

ก. ทลาคอ เป็นส่วนที่สำคัญทลค

ข. ทหน้าอก, หน้า, ไคช่องทอ, สะโพก, บริเวณ
ทอข้อยและข้างหลัง, บริเวณไค ส่วนของร่างกายเหล่านเป็น
ตำแหน่งที่สำคัญเช่นเดียวกัน ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องพยายาม
ปกขีคร่างกายของเรา อย่าให้คต่อสู้แทงถูกบริเวณตามทกลาว
แล้วนี้ และในทางตรงกันข้ามต้องพยายามแทงคต่อสู้ให้ถูก
ตามบริเวณที่สำคัญทงกลาวมาแล้วทวย

นอกจากการต่อสู้ทวยการใช้แทงแล้วคของรรจกต่อสู้ทวย
วิธีอื่น เช่นการใช้พลองค

การใช้พลองคนี้ให้กระทำคังต่อไปนี้ ให้คทางคั้นพลอง
ไคยงอแขนซ้ายทงพลองเข้ามาให้ใกล้ทว พร้อมกบเหวียง

รูปที่ ๒๘
การใช้พลองตี

มือขวา ชก กำพลอง อยู่ นั้น
กระแทกพลองออกไปเป็นวง
(คล้ายเหวี่ยงโดยแรง) ให้
พลองชกตีไปนั้นถกตรงส่วน
สำคัญ แห่งร่างกาย คัดข้อ
โดยแรง คือ ตชคาง, ขรเวณ
หน้าทสำคัญ, และขมับ

(ครบ)

เมื่อทำท่าตีตามทกลาว

มาแล้ว ให้ฟาดพลองลงบนศีรษะคู่ต่อสู้โดยแรงในเมื่อจะนำ
พลองกลับมาในท่าเตรียมแทงอีก

การทำท่าตีตามทกลาวมาแล้วนี้ ให้คงดำเนินการ หัก
เช่นเดียวกับท่าแทงทุกประการ กล่าวคือ ให้ทำท่าตีได้ทั้ง
เท้าซ้ายและเท้าขวาอยู่หน้า และให้มีความรู้ความสามารถ
ที่จะตีพร้อมกับชักเท้าหรือหนีไปทิศทางข้างใดเช่นเดียวกับท่า
แทงเหมือนกัน

คำขอกสำหรับการบอกหัดทำตน ให้บอกว่า “ ตี—ท่า ”
คงทำตามทกลาวมาแล้ว ถ้าจะให้ดียิ่งหว่าใช้คำสั่ง ให้ทำเป็น

ตอน ๆ ตอนที่ ๑ ให้อยู่ในท่ากลางต เมื่อบอกว่า ค่อยไปให้
 ในท่าฟาดพลองลงบนศีรษะคู่ต่อสู้ แล้วอยู่ในท่าเตรียมแทง
 ถ้าพลองหล่นมือไม่มีอาวุธจะต่อสู้และไม่สามารถจะหยิบ
 อาวุธขึ้นมาได้ ก็ต้องพยายามหาโอกาสเข้าแย่งอาวุธคู่ต่อสู้
 และทำลายคู่ต่อสู้ทันที จะใช้วิธีใด ๆ ก็ใดทั้งสิ้น ตัวอย่างเช่น
 เมื่อคู่ต่อสู้ชักอาวุธมาให้เบี่ยงตัวหลบไปทางใดทางหนึ่งตาม
 ถนัด จับอาวุธคู่ต่อสู้ให้แน่นกระชากให้ตัวคู่ต่อสู้ตามเข้ามา
 ใช้เท้าขวาหรือซ้ายชักขาคู่ต่อสู้ (ทุ่มตะโพก) หักพลองเอนทับ
 ลงไปข้างตัวคู่ต่อสู้โดยแรงจนปลายพลองตำมากที่สุดที่จะทำ
 ได้ คู่ต่อสู้จะเสียหลักและอาวุธของคู่ต่อสู้จะตกอยู่ในกำมือเรา
 ตอนนั้นไปกักลับใช้อาวุธนั้นทำลายคู่ต่อสู้ต่อไป

ตอนที่ ๕

การฝึกเป็นหมู่ หมวดและกอง

บทที่ ๑

ความมุ่งหมายในการฝึกเป็นหมู่ หมวดและกอง

ข้อ ๕๒ หมู่เป็นหน่วยเล็กที่สุดเล็กที่สุดซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหมวดและหมวดเป็นส่วนหนึ่งของกอง ตามกำลังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ฉะนั้นหมู่จึงเป็นรากฐานของหมวดและกองตามลำดับ

ข้อ ๕๓ การฝึกหมู่, หมวดและกอง มุ่งหมายที่จะฝึกให้ลูกเสือรู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตนและหน้าที่ๆ จะต้องปฏิบัติร่วมกันในเมื่อเขามาอยู่รวมกันเป็นหมู่ หมวดและกอง ก็ทั้งสามารถทำการแทนกันได้ไม่ว่าในหน้าที่ใด ๆ

ข้อ ๕๔ การฝึกเป็นบุคคลเป็นการฝึกขั้นต้นของการฝึกหมู่ และดำเนินไปในระหว่างฝึกหมู่ด้วย เพราะหมู่มีกำลังไม่มากนักพอที่ผู้ฝึกจะตรวจตราแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติ และให้คำอธิบายแก่ลูกเสือเป็นบุคคลได้ทั่วถึง

ข้อ ๕๕ เช่นเดียวกันการผูกหมวกและกองก็เป็นการ
 ฝึกให้ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือประจำหน่วยต่าง ๆ ให้
 ปฏิบัติการร่วมกันตามลักษณะของการฝึกเป็นหมวกและกองให้
 ถูกต้อง

บทที่ ๒

การฝึกระเบียบแถวของหมู่

ข้อ ๕๖ การฝึกระเบียบแถวของหมู่ มีความมุ่งหมาย
 คือ

(๑) ให้ลูกเสือรู้จักทำการเคารพและเคลื่อนไหวเป็น
 หมู่โดยเป็นระเบียบเรียบร้อย

(๒) อบรมวินัยของลูกเสือและความพร้อมเพรียงใน
 การปฏิบัติต่าง ๆ ที่ต้องทำด้วยกันให้ถูกต้องและแข็งแรง
 เหตุการณ์การฝึกแถวซึ่งต้องกระทำอยู่เสมอ

การฝึกแถวซิด

รูปขบวน

ข้อ ๕๗ รูปขบวนของหมู่ มีแถวตอนและแถวหน้า
 กระดาน

แถวตอนของหมู่มีแถวตอนเรียง ๑ และแถวตอน

เรื่อง ๒ แถวหน้ากระดานของหม่อมแถวหน้ากระดาน แถว
เคียว

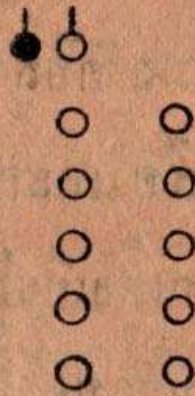
ข้อ ๕๘ แถวตอนเรียง ๑ รองนายหม่อมลูกเลื้อเป็น
หลักอยู่หลังนายหม่อมลูกเลื้อ ๒ ก้าว ลูกเลื้ออื่น ๆ เขาแถว
ซ้อนกันไปข้างหลังในแนวลูก ยันตรงคอคนหน้าระยะต่อ ๒
ก้าว

รูปแถวตอนเรียง ๑

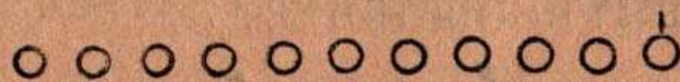
ข้อ ๕๙ แถวตอนเรียง ๒ รองนายหม่อมลูกเลื้อเป็น
หลักยืนทางขวานายหม่อมลูกเลื้อระยะเคียง ๑ ผามอ ลูกเลื้ออื่น
เขาแถวเป็นแถวตอนเรียง ๑, ๒ ตอน เคียงกันระยะเคียง

๑ ผามอ ให้แถวตอนทางซ้ายอยู่ตรงกับคนหลักและอยู่หลังคน
หลักเท่ากบระยะที่ระหว่างลูกเสือ ๒ ก้าว

รูปแถวตอนเรียง ๒

ข้อ ๖๐ แถวหน้ากระดาน รองนายหมู่ลูกเสือเป็น
หลักอยู่หลังนายหมู่ลูกเสือ ๖ ก้าว ลูกเสืออื่น ๆ เข้าประจำที่
ทางซ้ายของหลัก เรียงตามลำดับไหล่จากขวามาซ้ายระยะเคียง
๑ ก้าว หรือนัยหนึ่งรูปแถวหน้ากระดานแถวเดียวของหมู่
จัดรูปขบวนอย่างแถวตอนเรียง ๑ เมื่อทำซ้ายหันแต่ระยะ
เคียงเข้าไปเหลือ ๑ ก้าว

รูปแถวหน้ากระดาน

ในการตรวจพลสวนสนามแถวหน้ากระดานของหมู่บค
ระยะเคียงระหว่างบุคคลจากคอกถึงคอกเข้าไปเหลือ ๑ ผามอ
เรียกว่า แถวหน้ากระดานขบระยะ

แถวตามลำดับไหล่

ข้อ ๖๑ เมื่อเริ่มทำการฝึกทักทราว หมู่จัดแถวตามลำดับไหล่จากขวาไปซ้ายตามลำดับสูงต่ำของลูกเสือ

ที่อยู่ของนายหมู่ลูกเสือและการกำหนดคนหลัก

ข้อ ๖๒ นายหมู่ลูกเสือเป็นผู้เรียกแถวของหมู่ รองนายหมู่ลูกเสือเป็นคนหลักในการเข้าแถว เว้นแต่นายหมู่ลูกเสือจะไม่อยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ รองนายหมู่ลูกเสือจึงเรียกแถวแทน คนหลักก็จะใดแกลูกเสือที่กำหนดให้ เมื่อ นายหมู่ลูกเสือเรียกแถว คนหลักต้องอยู่หลังผู้เรียก ๖ ก้าว เว้นแต่ในแถวตอนเรียง ๒ คนหลักยืนอยู่ทางขวาของ นายหมู่ลูกเสือระยะเคียง ๑ ฟามือ

ในการฝึกหมวด นายหมู่ลูกเสือต้องเข้าประจำหมู่แยกออกไปไม่ได้ ถ้านายหมู่ลูกเสือไม่นำหมู่ รองนายหมู่ลูกเสือต้องเข้าประจำตำแหน่งแทนทันที

การเข้าแถวและจัดแถว

ข้อ ๖๓ หมู่เข้าแถวตามคำบอกของนายหมู่ลูกเสือในเวลาอยู่กับที่ใช้คำบอก "มาหาข้าพเจ้า" ในเวลาเคลื่อนที่ใช้คำบอก "ตามข้าพเจ้า"

ในเวลาอยู่กับลูกเสือถือพลองมาเข้าแถวท่าเรียบ
 อาริ ถ้าเดินให้ถือพลองในท่าคอนอาริ
 ข้อ ๖๔ เมื่อจะให้เข้าแถวตอนเรียง ๑ นายหมู่
 ลูกเสือใช้คำบอก ว่า “ตอนเรียง ๑ มาหาข้าพเจ้า” หรือ
 “ตามข้าพเจ้า”

ลูกเสือวิ่งไปหาแถวโดยเร็ว รองนายหมู่ลูกเสือเป็น
 หลกขยับหลังแถวเรียก ๖ ก้าว ลูกเสืออื่น ๆ เข้าแถวต่อคนหลก
 ไปข้างหลังเป็นแถวเคียวและตรงคอกัน ระยะคือ ๒ ก้าว
 หยคอกอยู่กับหรือเดินตามแถว
 ถ้าเป็นการเข้าแถวอยู่กับ เมื่อนายหมู่ลูกเสือตรวจการ
 จัดแถวเสร็จแล้วให้สั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนไม่เคลื่อนไหว
 คอยฟังคำสั่งต่อไป

ข้อ ๖๕ เมื่อจะให้เข้าแถวตอนเรียง ๒ นายหมู่
 ลูกเสือใช้คำบอก ว่า “ตอนเรียง ๒ มาหาข้าพเจ้า” หรือ
 “ตามข้าพเจ้า”

ลูกเสือวิ่งไปเข้าแถวโดยเร็ว รองนายหมู่ลูกเสือเป็น
 หลกบนทางขวาแถวระยะเคียง ๑ ผามือ ลูกเสืออื่นเข้าแถว
 ขึ้นบนแถวตอนเรียง ๑, ๒ ตอนเคียงกันระยะเคียง ๑ ผามือ

ให้แถวตอนทางซ้ายอยู่ตรงกับคนหลักและอยู่หลังคนหลักเท่า
กับระยะต่อระหว่างลูกเสือ ๒ ก้าว

เมื่อเขาแถวอยู่กับที่เสร็จแล้ว นายหมู่ลูกเสือสั่ง “นิ่ง”
ข้อ ๖๖ เมื่อจะให้เขาแถวหน้ากระดานซึ่งมีเฉพาะ
หน้ากระดานแถวเดียวอยู่กับที่ ใช้คำบอก ว่า “แถวหน้า
กระดาน — มาหาข้าพเจ้า”

ลูกเสือเขาแถวหลังฝึกระบายโดยเร็ว รองนายหมู่ลูกเสือ
เป็นหลักอยู่หลังฝึกระบาย ๖ ก้าว ลูกเสืออื่น ๆ เขาแถวตาม
ลำดับให้หลุดจากคนหน้าไปทางซ้ายระยะเคียง ๑ ก้าว และ
จัดแถวทางขวาโดยหันหน้าแถวขวาทุกคนเว้นแต่ขบขวาซึ่งแล
ตรงเป็นหลักในการจัดแถว

ถ้าจะให้หมู่จัดแถวหน้ากระดานก็ใช้ระยะใช้ คำบอก ว่า
“แถวหน้ากระดานก็กระยะ — มาหาข้าพเจ้า”

ลูกเสือเขาแถวหน้ากระดานดังกล่าวมาแล้วแต่ก็กระยะ
เคียงจากศอกถึงศอกเข้าไปเหลือ ๑ ฝ่ามือ

นายหมู่ลูกเสือตรวจการจัดแถวแล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือ
อยู่ในท่าตรง (หันหน้าแถวตรง) ไม่เคลื่อนไหวต่อไป

ข้อ ๖๗ เมื่อจะให้เลิกแถวใช้คำบอก ว่า “เลิกแถว”
ลูกเสือแยกกันออกจากแถวไป

การเคลื่อนที่และการเปลี่ยนรูปแถว และการเปลี่ยนทิศหน้าแถว

ข้อ ๖๘ หมู่ย่อยเคลื่อนที่เป็นแถวตอนเรียง ๑ การเคลื่อนที่ควยแถวตอนเรียง ๒ หรือแถวหน้ากระดานนั้น ใช้เป็นบางโอกาสและเป็นการชั่วคราว สำหรับแถวหน้ากระดานปีกระยะใช้ในคราวที่มีการเดินสวนสนาม

ข้อ ๖๙ การเปลี่ยนรูปแถวของหมื่นนั้นโดยปกติใช้วิธีเรียกแถวใหม่ ซึ่งเป็นวิธีสะดวกและรวดเร็ว เช่น หมู้อยู่ในแถวตอนเรียง ๒ ประสงค์จะให้เป็นแถวตอนเรียง ๑ อยกบทนายหมู่ลูกเสือเรียก “ตอนเรียง ๑ — มาหาข้าพเจ้า” ลูกเสือก็เข้าแถวใหม่ดังที่กล่าวมาแล้ว

เมื่อจะให้เคลื่อนที่ถึง “ตอนเรียง ๑ — ตามข้าพเจ้า” นายหมู่ลูกเสือเคลื่อนที่หน้าแถวลูกเสือซึ่งจัดแถวใหม่ ออกเคลื่อนที่ตามไปทันที

ข้อ ๗๐ การเปลี่ยนทิศหน้าแถวของหมู่จากทิศทางหนึ่งไปสู่ทิศทางใหม่ทั้งแถวตอนและแถวหน้ากระดานควยคำบอก ต่อไปนี้

(๑) บอกเลี้ยวขวา (ซ้าย) หรือ เลี้ยวขวา (ซ้าย) — กลับหลัง

(๒) ชกศทางให้แล้วใช้คำบอก “หน้า (กิ่งขวา — กิ่งซ้าย) ที่หมาย.....”

(๑) บอกเลี้ยวขวา (ซ้าย) ในเวลาอยู่กับที่บอก “เลี้ยวขวา (ซ้าย) — หน้า เค้น (วิ่ง)” ให้ลูกเสือออก เค้น (วิ่ง) เลี้ยวไป ชกศเป็นหลักในการเลี้ยว (เลี้ยวขวาได้ แก่ขวามา, เลี้ยวซ้าย ได้แก่วัยซ้าย) ย่ำเท้า ชกศตรงกันข้าม เค้น (วิ่ง) เต็มก้าว ลูกเสืออื่น ๆ ระหว่างนั้นเค้น (วิ่ง) ก้าว สันลงตามระยะใกล้ชกศกับคนหลัก ขณะเลี้ยวรักษาระยะเคียง ให้ถูกต้องโดยถือแนวหน้าแถวของคนหลักเป็นสำคัญ เมื่อ เลี้ยวไปทางขวา (ซ้าย) เป็นมุม ๙๐ องศาแล้ว ลูกเสือ ชกศหน้าเค้น (วิ่ง) ตรงออกไป

ในเวลาเคลื่อนที่บอก “เลี้ยวขวา (ซ้าย)” ชกศขวา (ซ้าย) เป็นหลักในการเลี้ยวเหมือนในเวลาที่อยู่กับที่ และ เมื่อชกศหน้าเลี้ยวไปทางขวา (ซ้าย) เป็นมุม ๙๐ องศาแล้ว ลูกเสือชกศหน้าเค้น (วิ่ง) ตรงออกไป

เลี้ยวขวา (ซ้าย) — กลับหลัง ถ้าแถวอยู่กับที่ให้บอก แถวเคลื่อนที่เสียก่อนโดยบอก “หน้า — เค้น (วิ่ง)” แล้วจึง บอก “เลี้ยวขวา (ซ้าย) — กลับหลัง” ลูกเสือปฏิบัติตามการเลี้ยว

ตามทีโศกลาวมาแล้ว เมื่อหน้าแถวเลี้ยวไปสู่ทิศตรงข้ามแล้ว
ลูกเสือเดิน (วิ่ง) ต่อไปเอง

หมายเหตุ ถ้าจะให้แถวหยุด ขณะเลี้ยวใช้คำบอกรวก
ว่า “หยุด” ถ้าเลี้ยวและโศกเดิน (วิ่ง) ตรงออกไปแล้วก็สั่ง
ให้แถวหยุด ตามลักษณะของการเคลื่อนไหวซึ่งสัปดาห์ที่จะเป็น
เดินหรือวิ่ง

(๒) ชีทศทางให้แล้วใช้คำบอก “หน้า (กิ่งขวา—กิ่ง
ซ้าย) ทหมาย”

นายหมู่ลูกเสือจะให้เปลี่ยนหน้าแถวขณะเคลื่อนไหวไปใน
ทิศทางใด แทนที่จะสั่งเลี้ยวขวา (ซ้าย) อย่างข้อ (๑) จะ
กำหนดทหมายให้โดยชีทศทางแล้วบอกถึงตำแหน่งทหมายก็
ได้ เช่น เมื่อชแล้วบอกว่า “หน้า — ทหมายต้นโพธิ์” คน
หลักเลี้ยวไปตามทิศทางที่นายหมู่ลูกเสือชแล้วลูกเสืออื่น ๆ ก็
เคลื่อนไหวตามไปยังทหมายข้างหน้า

ถ้าต้องการให้ลูกเสือเปลี่ยนทิศทางโดยรวดเร็วก็เติมคำ
ว่า “วิ่ง” ต่อท้ายคำบอก เช่น “กิ่งขวาที่หมายเนินดิน—วิ่ง”
ลูกเสือเคลื่อนไหวให้หน้าแถวตรงทหมายทางกิ่งขวาโดยเร็ว
แล้วเดินต่อไป

นอกจากนี้ นายหมูลูกเล็กจะสั่งให้หมูป้ายนทศหน้าแถว
ไปตามเส้นทางที่กำหนดให้ก็ได้ เช่น สั่งว่า "เคลื่อนที่ตาม
แนวถนนทางขวา" หมูลูกเล็กก็เคลื่อนที่ไปตามแนวถนน
ทางขวา เป็นต้น

บทที่ ๓

การฝึกระเบียบแถวของหมวด

ข้อ ๗๑ การฝึกระเบียบแถวของหมวดมีความมุ่งหมาย
ที่จะให้ลูกเล็กและผู้บังคับบัญชาลูกเล็กในกำลังของหมวดอยู่
ในบังคับบัญชาของรองผู้กำกับลูกเล็กโดยแน่นอน และเพื่อ
ให้หน่วยต่าง ๆ ในหมวดได้ปฏิบัติหน้าที่ในหมวดกลมกลืนกัน
ยิ่งขึ้น

การฝึกแถวซิด

รูปแบบ

ข้อ ๗๒ หมวดจกแถวเป็นแถวตอนเรียง ๔ และ
แถวตอนเรียง ๒ หรือแถวหน้ากระดาน ๔ แถว และแถว
หน้ากระดาน ๒ แถว

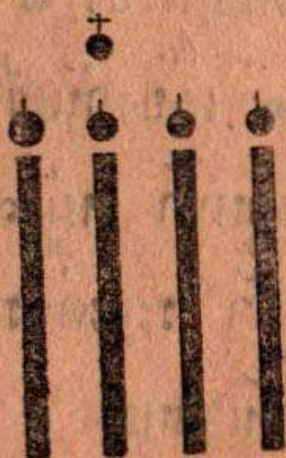
ข้อ ๗๓ บางกรณีหมวดลูกเล็กอาจมีเพียง ๓ หมู
เมื่อเป็นเช่นนั้นหมวดจกแถวเป็นแถวตอนเรียง ๓ หรือแถว

หน้ากระดาน ๓ แถวกี่ใด ส่วนแถวตอนเรียง ๒ หรือแถว
หน้ากระดาน ๒ แถว ก็คงจักใดเช่นนั้น

แถวตอนเรียง ๔ และแถวตอนเรียง ๒

ข้อ ๗๔ แถวตอนเรียง ๔ ของหมวก คือให้หมุ่จัก
แถวตอนเรียง ๑ เคียงกัน ๔ หมุ่ ระยะเคียงระหว่างหมุ่ ๑
ฟามือ หมุ่ ๑ อยู่ซ้ายถัดมาหมุ่ ๒ หมุ่ ๓ และหมุ่ ๔ อยู่
ขวา (คิงรูป)

เมื่อหมวกอยู่ตามลาพัง รองผกาทขลกเลื้อยอยู่ในระยะ
๖ ก้าว ข้างหน้านายหมุ่ลกลเลื้อย หลกลทตงชนหรือแถวแต่
รองผกาทขลกเลื้อยจะกำหนด นายหมุ่ลกลเลื้อยอยู่ข้างหน้าหมุ่
ของตนในระยะ ๑ ก้าว ลกลเลื้อยนอกนั้นคงเข้าแถวในรูป
แถวตอนเรียง ๑ ในหมุ่ของตน

รูปหมวกจัดแถวตอนเรียง ๔

ข้อ ๗๕ หมวกที่มีลูกเสื่อเพียง ๓ หมู ให้หมวกปัก
 แถวตอนเรียง ๓ โคยแต่ละหมวกปักแถวตอนเรียง ๑ หมู ๑
 อยู่ซ้าย หมู ๒ อยู่กลาง และหมู ๓ อยู่ขวา ระยะเคียง
 ๑ ฝ่ามือ นายหมู ๒ เป็นหลักอยู่หลังผู้เรียก ๖ ก้าว และ
 นายหมูลูกเสื่ออยู่หน้าหมูของตนในระยะ ๑ ก้าว

รูปหมวกปักแถวตอนเรียง ๓

ข้อ ๗๖ แถวตอนเรียง ๒ ของหมวก คอทง ๔ หมู
 จักเป็นแถวตอนเรียง ๑ เคียงกันเป็นคู่ ระยะเคียง ๑ ฝ่ามือ
 หมู ๑ คู่กับหมู ๒ อยู่หน้า หมู ๓ คู่กับหมู ๔ อยู่ต่อข้าง
 หลังให้ตรงคอกับหมูหน้า ระยะต่อระหว่างหมู ๒ ก้าว ถ้า
 ไม่ใกล้เคียงเป็นอย่างอื่นให้นายหมู ๑ เป็นหลักอยู่หลังผู้เรียก
 ๖ ก้าว

รูปหมวดจัดแถวตอนเรียง ๒

ข้อ ๗๗ หมวดกลมเล็กเลื้อยเพียง ๓ หมู ให้หมวดจัด
 แถวตอนเรียง ๒ กัน หมู ๑ และหมู ๒ อยู่หน้า หมู ๓
 แยกเป็น ๒ พวก ๆ ละเท่า ๆ กัน คือเข้าข้างหลังหมู ๑ (มี
 นายหมู ๓ นำ) และข้างหลังหมู ๒ (มีรองนายหมู ๓ นำ)
 ระยะคอรระหว่างหมู ๒ กว

หมวดแถวหน้ากระดาน

ข้อ ๗๘ รูปแถวคอหมวดแถวตอนเรียง ๔ หรือแถว
 ตอนเรียง ๒ เมื่อทงหมวดทาสายหน้า

ขย ๗๘ ในแถวหน้ากระดาน ๔ แถวของหมวกทั้ง
 ๔ หมู่ ทางจุดแถวหน้ากระดานเรียงซ้อนกัน หมู่ ๑ อยู่หน้า
 ถัดมาหมู่ ๒ หมู่ ๓ และหมู่ ๔ อยู่หลังสัค ระยะต่อและ
 ระยะเคียง ๑ ก้าวเท่ากัน เว้นแต่ถ้าเป็นแถวหน้ากระดาน
 ขย ๗๙ ระยะเคียงต้องชิดเข้ามาเหลือ ๑ ฝ่ามือ นายหมู่
 ๑ เป็นหลักอยู่หลังฝ่ามือ ๖ ก้าว

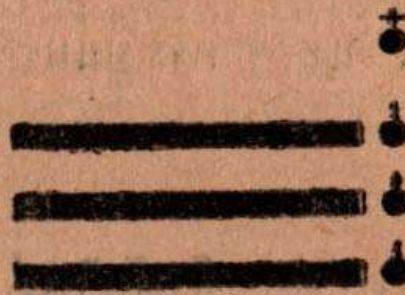
รูปหมวกแถวหน้ากระดาน ๔ แถว

รูปหมวกแถวหน้ากระดาน ๒ แถว

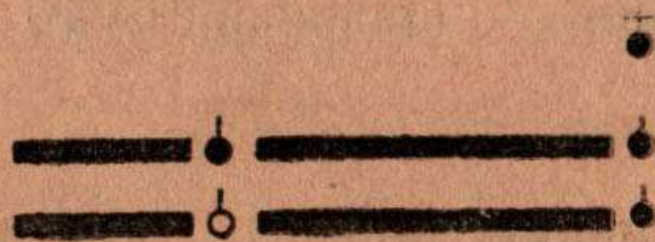
แต่ละหมู่จุดแถวหน้ากระดาน นายหมู่ ๓ เป็นหลักอยู่
 หลังฝ่ามือ ๖ ก้าว หมู่ ๓ คู่กับหมู่ ๑ อยู่แถวหน้า หมู่ ๔

คูกบหม ๒ อยู่แถวหลัง ระยะต่อระยะเคียง ๑ ก้าวเท่ากัน
วันแต่ระยะบิกระยะ ๆ เคียงซัดเข้ามาเป็น ๑ ผ้ามอ

รูปหมวด (ที่มี ๓ หมู) แถวหน้ากระดาน ๓ แถว

รูปแถวหน้ากระดานของหมวดหมู ๓ หมู จัดเป็นแถว
หน้ากระดาน ๓ แถว แต่ละหมูจัดแถวหน้ากระดานเรียง
ซ้อนกัน หมู ๑ อยู่หน้า หมู ๒ อยู่ถัดไป และหมู ๓ อยู่
หลัง ระยะต่อระยะเคียง ๑ ก้าวเท่ากัน นอกจากจะเป็นแถว
บิกระยะ ระยะเคียงเป็น ๑ ผ้ามอ นายหมู ๑ เป็นหลักอยู่
หลังผมอ ๒ ก้าว

รูปหมวด (ที่มี ๓ หมู) แถวหน้ากระดาน ๒ แถว

การเข้าแถวและจัดแถว

ข้อ ๘๒ หมวดเข้าแถวเป็นแถวตอนหรือแถวหน้า
การระกาน ทั้งการจกแถวและเลิกแถวอย่างเดียวกับหมู่
เมื่อหมวดจกแถวเป็นแถวหน้าการระกาน ๔ แถว หมู่ ๑
ตรงแถวตามทักกล่าวไว้ในข้อ ๖๖ และนายหมู่ลูกเสือเข้าประจำ
บักขวา หมู่ ๒, หมู่ ๓, และหมู่ ๔ เข้าแถวข้างหลังหมู่ ๑
เป็นแถวที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ตามลำดับ นายหมู่ลูกเสือ
ตรวจตราแก้ไขการจกแถวเมื่อจำเป็นด้วยเสียงค้อย ๆ เมื่อจก
แถวเสร็จแล้วร้องประกาศลูกเสือบอก “นิ่ง”

การปฏิบัติของหมวดแถวตอน

ข้อ ๘๓ หมวดแถวตอนทำท่าหัน, เคลื่อนที่และทำ
พลองเช่นเดียวกับการฝึกบุคคล
ข้อ ๘๔ เมื่อหมวดจะออกเดินแถวพร้อมกัน ตามหลัก
ร้องประกาศลูกเสือบอกให้ลูกเสือแยกแถวเสียก่อน แล้วจึง
บอก “หน้า—เดิน” ถ้าไม่ได้บอกให้แยกแถว เมื่อบอกหน้า
เดินแล้วให้ลูกเสือเคลื่อนที่ในท่าค่อนพลอง
ลูกเสือในหมวดออกเดินแถวพร้อมกันโดยลูกเสือที่อยู่ใน

หมื่นนำ รักษากระยะต่อของคน ลกเลื้อในหมื่นอื่น ๆ รักษาแนว
ตามหมื่นนำและตรงคอกันภายในหมื่นด้วย

รองฝักากบลกเลื้อเป็นฝักรักษาทิศทางเดิน คนนำรักษา
กระยะต่อจากรองฝักากบลกเลื้อ ๖ ก้าว หรือตามกระยะทรง
ฝักากบลกเลื้อจะกำหนดให้

ข้อ ๘๕ การเปลี่ยนทิศในเวลาเดิน รองฝักากบล
ลกเลื้อใช้ทำสัญญาณทิศทางใหม่พร้อมกับบอกท หมายท จะ
เปลี่ยนทิศทางใหม่นั้น เช่น จอมปลวก หรือตามถนน

คบทย่อยคนชบวนเปลี่ยนทิศตามคำสั่ง คนนำเดินตาม
เส้นทางเดินของรองฝักากบลกเลื้อ คบทย่อยหลังเปลี่ยนทิศใน
ทเคียวกขคบทย่อยหน้า รักษาจังหวะการเดินคงเดิม มิให้
ลกเลื้อทอดยทางบกนอกตอังกาวยาวชน

การเปลี่ยนทิศจะกระทำในขณะที่เริ่มออกเดินก็ได้ โดย
รองฝักากบลกเลื้อ และ บอก ทิศทางท จะให้เดิน ไปเสียก่อน
แล้วจึงบอกให้เดิน

ข้อ ๘๖ หมวกเปลี่ยนจากเดินก้าวพร้อมกันเป็นวงและ
เปลี่ยนจากวงเป็นเดินก้าวพร้อมกันโดยใช้คำบอก “หน้า—
วง” หรือ “เดินท่า” ลกเลื้อเปลี่ยนจากเดินเป็นวง หรือ
จากวงเป็นเดินตามทกล่าวไว้ในข้อ ๕๑ (๘)

ข้อ ๘๗ หมวกเดินไม่พร้อมกันหรือตามสบาย ตาม
คำบอก

ถ้าหยุดอยู่ “เดิน”

ถ้าเดินอยู่ “เดินตามสบาย”

ข้อ ๘๘ ขณะเดินตามสบาย อยู่ถ้าจะให้เดินพร้อมกัน
ตามปรกติให้หยุดเสียก่อนแล้วออกเดินตามข้อ ๘๔ หรือไม่
จะบอก “เดินเขาระเบียบ” แล้วให้จงหระเทากก็ได้

รวมและขยายอาวุธ

ข้อ ๘๙ ในแถวตอนหมวด ลูกเสือรวมอาวุธเมื่ออยู่
ในรูปแถวตอนเรียง ๔ โดยแต่ละคับริวมอาวุธไว้ข้างหน้าคั
บของตน เว้นนายหมู่ลูกเสือหรือรองนายหมู่ลูกเสือที่พาหน้า
ทแทน

ข้อ ๙๐ เมื่อมีคำสั่งว่า “รวมอาวุธ” ให้ลูกเสือใน
หมู่ ๒ และหมู่ ๓ แต่ละคับริยพลองเขาค้วยกนข้างหน้า
คับของตน ลูกเสือในหมู่ ๑ (ปีกซ้ายของคับ) เอาพลอง
สอดและลูกเสือในหมู่ ๔ (ปีกขวาของคับ) พิงพลองฝาก
นายหมู่ลูกเสือหรือรอง นายหมู่ ลูกเสือที่ปฏิบัติหน้าที่
แทนพิงพลองฝากกับริยกระโจมที่อยู่ใกล้

การรวมและขยายอาวุธ

ข้อ ๘๕ หมวดแถวหน้ากระดาน ๔ แถว รวมอาวุธ
 คอยเมือกกลับจากเป็นขบวนตอนเรียง ๔ ทางขวา (ซ้าย)
 โดยบอก ขวา (ซ้าย) — หัน และปฏิบัติการรวมอาวุธ—
 ขยายอาวุธอย่างแถวตอนเรียง ๔ ที่กำหนดไว้ในข้อ ๘๐

ข้อ ๘๖ หมวดแถวหน้ากระดาน ๒ แถว เมื่อ
 จะรวมอาวุธให้ร้องฝึกากษ์ลูกเสือบอก “นัย ๔”
 ลูกเสือ (แถวที่ ๑) นัย ๑ ถึง ๔ ตามลำดับจาก
 ขวาไปซ้ายจนตลอดแถว (ลูกเสือในแถวที่ ๒) ถือเลขหมาย
 ที่นับตรงกับตัวของตนในแถวที่ ๑ แล้วบอก “รวมอาวุธ”
 ทุก ๔ คนของแถวที่ ๑ ปฏิบัติการรวมอาวุธเช่นเดียวกัน
 ข้อ ๘๐

ขณะเดียวกันลูกเสือในแถวที่ ๒ ถอยหลัง ๑ ก้าว
 แล้วรวมอาวุธเช่นเดียวกันแถวที่ ๑

นายหมู่ ลูกเสือหรือรอง นายหมู่ ลูกเสือ ที่ปฏิบัติหน้าที่
 แทนพึงพลองฝึกากษ์กระโจมที่อยู่ใกล้เมือกสั่ง “ขยายอาวุธ”
 ให้แถวที่ ๑ ขยายอาวุธแล้วอยู่ในท่าเรียงอาวุธ ขณะเดียวกัน
 แถวที่ ๒ ขยายอาวุธแล้วก้าวไปข้างหน้า ๑ ก้าว

การเปลี่ยนรูปแถวและการเปลี่ยนทิศหน้าแถว

ข้อ ๔๗ หมวดแถวตอนจัดเป็นแถวหน้ากระดาน โดยเปลี่ยนทิศหน้าแถว (ข้อ ๑ และข้อ ๒) และไม่เปลี่ยน (ข้อ ๓) ได้ดังนี้

(๑) หมวดตอนเรียง ๔ อยู่กับที่ จัดเป็นแถวหน้ากระดานด้วยการบอก “ซ้าย (ขวา) — หัน”

(๒) หมวดกำลังเดินเป็นแถวตอนเรียง ๔ จัดเป็นแถวหน้ากระดานโดยบอกให้ “ซ้าย (ขวา) — หัน” ในเวลาเดิน ถ้าจะให้หยุดก็บอกหยุดเสียก่อนบอกหัน หรือจะบอกหันเสียก่อนแล้วบอกหยุดก็ได้

(๓) หมวดเดินเป็นแถวตอนเรียง ๔ หยุดเป็นแถวหน้ากระดานหันหน้าไปในทิศทางเดิม โดยรองฝักากับลูกเสือ บอกเปลี่ยนทิศให้เลี้ยวไปทางขวาก่อน แล้วจึงบอกหยุดและหัน

ข้อ ๔๘ หมวดแถวหน้ากระดานเปลี่ยนเป็นแถวตอน โดยเปลี่ยนทิศหน้าแถว (ข้อ ๑) และไม่เปลี่ยน (ข้อ ๒)

(๑) หมวดแถวหน้ากระดาน ๔ แถว จัดเป็นแถวตอนเรียง ๔ ทางขวา (ทางซ้าย) โดยบอก “ขวา (ซ้าย) — หัน”

(๒) จัดแถวตอนเรียง ๔ ไปข้างหน้า โดยบอก

ให้หันไปทางขวาแล้วให้ออกเดิน
ทางซ้าย

แล้วเปลี่ยนทิศเลี้ยวไป

การเปลี่ยนรูปแถวจากแถวตอนเรียง ๒ เป็นแถวหน้า
กระดาน ๒ แถวหรือกลีบกัน ปฏิบัติอย่างเดียวกับที่ได้อธิบาย
มาแล้ว

บทที่ ๔

การฝึกระเบียบแถวของกอง

ข้อ ๔๔ การฝึกระเบียบแถวของกอง เป็นการฝึก
หน่วยใหญ่ที่สุดซึ่งอาศัยการฝึกแถวซัดเป็นพื้นฐาน มุ่งหมายที่จะ
ให้เกิดผล ๓ ประการ คือ

(๑) เป็นการฝึกรวมในความบังคับบัญชาของผู้กำกับ
ลูกเสือซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดประจำกอง

(๒) ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือประจำหน่วยต่างๆ
ในกองได้ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้กำกับลูกเสือด้วยความ
เรียบร้อย

(๓) ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือประจำหน่วย
ต่างๆ ในกองได้รื้อหน้าที่ของตน และการปฏิบัติตามร่วมกัน
ในกองให้ทะมัดทะแมงยิ่งขึ้น

การฝึกแถวชีวิต

รูปขบวน

ข้อ ๑๐๐ กองลูกเสือจัดแถวเป็น

(๑) คอลัมเนียง ๔

(๒) คอลัมน์

(๓) หน้ากระดานหมวกคอลัมเนียง ๔

ข้อ ๑๐๑ ในการตรวจพลสวนสนามและสำหรับความเรียบร้อย กองลูกเสือจัดแถวตามลำดับไหล่ทั้งกองเป็นพิเศษ ใช้แถวคอลัมเนียง ๔ หรือเรียง ๒ หรือหน้ากระดาน ๔ แถว หรือ ๒ แถวกว้างก็ได้

เมื่อกองลูกเสือให้หมวกจึกแถวคอลัมเนียง ๒ อาจให้ ๒ หมวกท่ายขบวนเลือนขนไปเค้นเสมอ ๒ หมวกตนขบวนเป็นคอลัมเนียง ๔ ชวคราวก็ได้

ข้อ ๑๐๒ ฝึกากยลูกเสืออยู่ในระยะ ๑๐ ก้าวข้าง หน้ารองฝึกากยลูกเสือหมวกตหลัก (ระยะว่าง) ระหว่างฝึกากยลูกเสือและรองฝึกากยลูกเสือบนไวสำหรับธงประจำกอง (แถวและแถวเคียวถาม) เว้นแต่ในแถวหน้ากระดาน ๔ แถว (หรือ ๒ แถว) ฝึกากยลูกเสืออยู่ในระยะ ๒ ก้าวข้างรองฝึกากยลูกเสือหมวกขกขวา

ข้อ ๑๐๓ ทอຍของรองฝึกากยลูกเสือประจำหมวก

(๑) ในแถวตอนเรียง ๔ แถวตอนคู่และแถวหน้า
กระดานหมวกตอนเรียง ๔ อยู่ในระยะ ๒ ก้าวข้างหน้าหมวกหลัก

(๒) ในแถวหน้ากระดาน ๔ หรือ ๒ แถว อยู่ขวา
นายหมวกหลักแถวที่ ๑ ระยะเคียง ๑ ฝ่าย

ข้อ ๑๐๔ ถ้ามีการบังคับการให้จัดแถวอย่างเคียว
กับหมวก ผลักขลุ่ยลั่นส่งให้อยู่ข้างหลัง หมวกใดหมวก
หนึ่ง เจาหน้าทลายธรรมาวุธไว้ส่งอยู่ตามทเช่นเดียวกับ
รองผลักขลุ่ยลั่นประจำหมวก

แถวตอนเรียง ๔

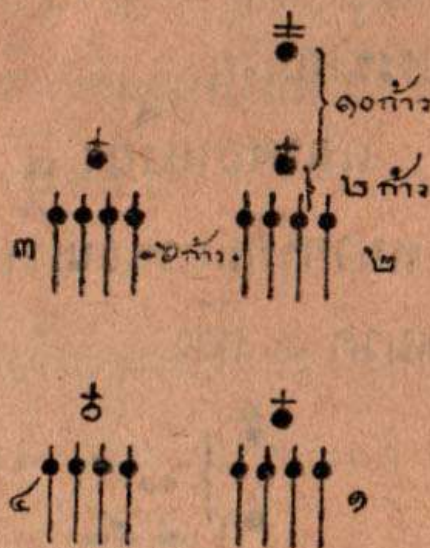
ข้อ ๑๐๕ หมวกจัดแถวตอนเรียง ๔ วางเรียงซ้อน
กันระยะต่อระหว่างหมวก ๓ ก้าว

รูปกองแถวตอนเรียง ๔

แถวตอนคู่

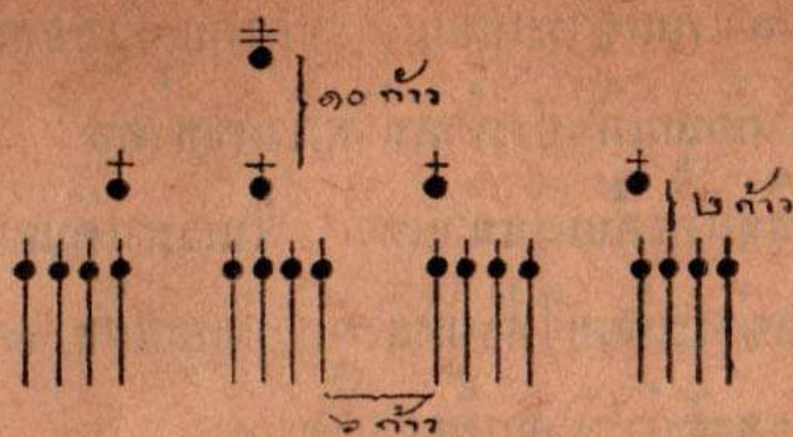
ข้อ ๑๐๖ หมวดจกแถวตอนเรียง ๔ กองจกขบวน
 ๒ หมวดชอนกันระยะคี่ระยะเคียง ระยะหมวด ๒ ก้าว
 หมวด ๓ คักขหมวด ๒ อยู่หน้าและหมวด ๔ คักขหมวด ๑
 อยู่หลังหมวด ๔ อยู่ท้ายหมวด ๓ หมวด ๑ อยู่ท้ายหมวด ๒

รูปกองแถวตอนคู่

แถวหน้ากระดานหมวดตอนเรียง ๔

ข้อ ๑๐๗ หมวดจกแถวตอนเรียง ๔ ต้นแถวหมวด
 ๑ มอกัน ระยะเคียงระหว่างหมวด ๒ ก้าว หรือขี้นระยะ
 เคียงเข้ามาเหลือ ๑ ผ้ามอ

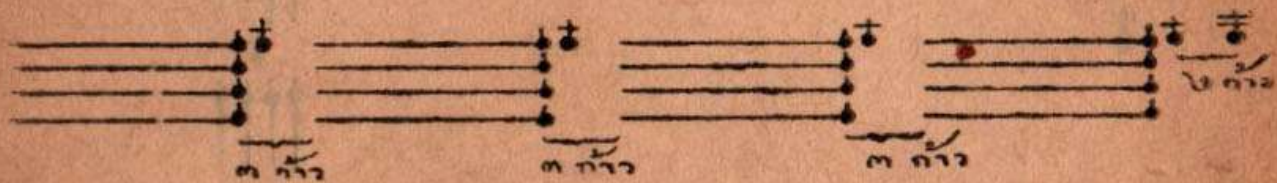

รูปกองแถวหน้ากระดานหมวดตอนเรียง ๔

แถวหน้ากระดาน ๔ (หรือ ๒) แถว

ข้อ ๑๐๘ หมวดจิกแถวหน้ากระดาน ๔ (หรือ ๒)

แถว หมวดเรียงเคียงกันระยะเคียง ระหว่างหมวด ๓ ก้าว
ใช้สำหรับตรวจพลไม้ตกกองบังคับการ

กองแถวหน้ากระดาน ๔ แถว

ขบวนเดินทาง

ข้อ ๑๐๙ กองจิกเป็นแถวตอนเรียง ๔

ในเวลาเดินตามส้าย ร้องผูกกลุกลั่นอยู่ข้างขวา

หมวดของตน ผูกกลุกลั่นอยู่ข้างหลัง

ในเวลาเดินเขาระเบียบ ผูกากยลกเลื้อยหน้าขบวน
และรองผูกากยลกเลื้อยประจำหน้าหมวดของตน
ลกเลื้อยเตร้านเดินนำแถว ในเวลาเดินตามส่ายแต่
ในเวลาเดินเขาระเบียบให้อยู่หลังผูกากยลกเลื้อย ๗ ก้าว และ
อยู่ข้างหนารองผูกากยลกเลื้อยหมวด ๑

รูปกองขบวนเดินทางตามส่าย

รูปกองขบวนเดินทางเขาระเบียบ

การฝึกแถวซิด

ข้อ ๑๑๐ กองลกเลื้อยปฏิบัติการฝึกแถวซิด เช่นเดียวกับ
กยทกำหนดไว้ในการฝึกระเบียบแถวของหมวด

ผูกากย ลกเลื้อยใช้ ค่ายอกท่านองเทียว กย รองผูกากย
ลกเลื้อย

ข้อ ๑๑๑ ในแถวตอน ลูกเสือต้องอยู่ตรงคอคน
หน้าและเสมอกับคนที่อยู่ในตบเดียวกัน

ในแถวหน้ากระดานหรือตอนใดก็ตาม จักแถวให้ตรง กับ
หมวดหลักกาย

หมวดคนขบวนหรือหมวดหลัก ต้อง ตั้งแถวให้หันหน้า
ตรงทิศทางที่กำหนดให้ หมวดอื่น ๆ จักแถวตามหมวดหลัก

ข้อ ๑๑๒ กองลูกเสือเข้าแถวตามวิธีที่กำหนดไว้ใน
การฝึกระเบียบแถวของหมวด รองผู้กำกับลูกเสือหมวดหลัก
อยู่หลังผู้กำกับลูกเสือ ๑๐ ก้าว เมื่อหมวดเข้าประจำที่
เรียบร้อยแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสั่ง “นิ่ง”

กองลูกเสือเข้าแถวในเวลาเดิน ตามระเบียบการฝึก
อย่างเดียวกัน

กองทำท่ามือเปล่า ทำถือพลองและทำอื่น ๆ อย่าง
เดียวกันกับการฝึกระเบียบแถวของหมวด

การเปลี่ยนขบวนอย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่ง

ข้อ ๑๑๓ การเปลี่ยนจากแถวหน้ากระดานหมวดตอน
เรียง ๔ เป็นแถวตอนคู่ ผู้กำกับลูกเสือใช้คำบอก ว่า “จัก
ตอนคู่ หมวด ๓ และ ๒ น้า”

ข้อ ๑๑๑ ในแถวตอน ลูกเสือต้องอยู่ตรงคน
หน้าและเสมอกับคนที่อยู่ในท้ายเดียวกัน

ในแถวหน้ากระดานหรือตอนคู่ต้องจัดแถวให้ตรงกับ
หมวดหลักด้วย

หมวดต้นขบวนหรือหมวดหลักต้องตั้งแถวให้หันหน้า
ตรงทิศทางที่กำหนดให้ หมวดอื่น ๆ จัดแถวตามหมวดหลัก

ข้อ ๑๑๒ กองลูกเสือเข้าแถวตามวิธีที่กำหนดไว้ใน
การฝึกระเบียบแถวของหมวด รองผู้กำกับลูกเสือหมวดหลัก
อยู่หลังผู้กำกับลูกเสือ ๑๐ ก้าว เมื่อหมวดเข้าประจำที่
เรียบร้อยแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสั่ง "นิ่ง"

กองลูกเสือเข้าแถวในเวลาเดิน ตามระเบียบการฝึก
อย่างเดียวกัน

กองทำท่ามือเปล่า ทำถือพลองและทำอื่น ๆ อย่าง
เดียวกันกับการฝึกระเบียบแถวของหมวด

การเปลี่ยนขบวนอย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่ง

ข้อ ๑๑๓ การเปลี่ยนจากแถวหน้ากระดานหมวดตอน
เรียง ๔ เป็นแถวตอนคู่ ผู้กำกับลูกเสือใช้คำบอก ว่า "จัด
ตอนคู่ หมวด ๓ และ ๒ น้า"

หมวด ๓ และหมวด ๒ ออกเกิน หมวดนำกินตาม
 ผกักขลกลีธ หรือเกินตามทศทาง ที่ ผกักขลกลีธ กำหนด
 หมวด ๑ และหมวด ๔ รองผกักขลกลีธสังเกณ และ
 นำหมวดของตนไปเข้าทตามรปแถวตอนคู่ (ข้อ ๑๐๖)

ผกักขลกลีธจะให้หมวดใดหมวดหนึ่งเป็นหมวดนำก็ได้
 ตามปรกติใช้หมวดในแนวหน้า

ข้อ ๑๑๔ การเปลี่ยนจากแถวหน้ากระดานหมวดตอน
 เรียง ๔ เป็นแถวตอนเรียง ๔ ผกักขลกลีธอยู่ข้างหน้า
 หมวดขกขวาแล้วใช้คำบอก “จัดตอนเรียง ๔”

รองผกักขลกลีธขกขวา บอกให้หมวดของตนออก
 เกินตามผกักขลกลีธหรือในทศทางที่ผกักขลกลีธ กำหนด
 หมวดอน ๆ ถ้ากำลังเกินอยู่ให้หยกจนกว่าจะไ้ระยะ รองผ
 กักขลกลีธจึงนำหมวดของตนเข้าทตามลาคขจากขวาไปซ้าย
 เมื่อจะจัดลาคขเป็นอย่างอน ผกักขลกลีธสังลาคขทจะจัดค
 ทายคำบอก

เช่น “จัดตอนเรียง ๔, ๓ — ๒ — ๔ — ๑” หมวด
 ๓ นำ ถัดมาหมวด ๒ หมวด ๔ และหมวด ๑ อยู่ท้าย

ข้อ ๑๑๕ การเปลี่ยนจากแถวตอนคู่เป็นแถวหน้า
 กระดานหมวกตอนเรียง ๔ ผูกากขลุกลี้อขอก “จักหน้า
 กระดาน — หมวกตอนเรียง ๔” หมวก ๑ ขนเรียงทางขวา
 ของหมวก ๒ หมวก ๔ ขนเรียงทางซ้ายของหมวก ๓ ตัน
 ขบวนเสมอกัน เมื่อจำเป็นเกรงให้เกินเร็วในขณะเปลี่ยน

ตอนที่ ๒

การตรวจพลสวนสนาม

บทที่ ๑

กล่าวทั่วไป

ข้อ ๑๑๖ การตรวจพลสวนสนามกระทำใน ๓ โอกาส

คือ

(๑) เมื่อเสร็จจากการฝึกในสนาม

(๒) เมื่อทำการตรวจพลสวนสนามในกรณีพิเศษ

ข้อ ๑๑๗ การตรวจพลสวนสนามเมื่อเสร็จจากการฝึก
ในสนามนั้น ให้ใช้เครื่องแบบและของประจำตัวเท่าที่มีอยู่ใน
ขณะนั้น

ข้อ ๑๑๘ การตรวจพลสวนสนามในกรณีพิเศษ ให้ผู้
ตรวจการจังหวัดลูกเสือ รองผู้ตรวจการใหญ่หรือรองผู้ตรวจการ
ใหญ่ประจำภาค และผู้ตรวจการใหญ่เป็นผู้ส่ง ในคำสั่งนี้
จะของแจ้งเรื่องการแต่งกาย จำนวนผู้บังคับบัญชาลูกเสือและ
ลูกเสือที่จะเข้าแถวรับตรวจพลสวนสนามโดยตลอด

ข้อ ๑๑๙ ถ้ากลองลูกเสื่อในเขตอำเภอกลองเสื่อเดียวกัน
ตั้งแต่ ๒ กลองขึ้นไปให้บุตรตรวจพลให้บุตรตรวจการอำเภอกลองเสื่อเป็น
ผู้บังคับบัญชา ถ้ากลองลูกเสื่อเหล่านามากจากต่างอำเภอ
ก็ให้บุตรตรวจการอำเภอกลองเสื่อซึ่งมีอาวุโสสูงเป็นผู้บังคับบัญชา
ถ้ากลองลูกเสื่อหลายจังหวัดลูกเสื่อรวมกัน ให้บังคับ
บัญชากันโดยอนุโลมถึงกล่าวแล้ว

ข้อ ๑๒๐ การชี้แจง ทักท้วงในเรื่องการตรวจพล
สวนสนาม ให้บุตรตรวจพลสวนสนามเป็นผู้กล่าวแต่ผู้เดียว

บทที่ ๒

ระเบียบการ

ข้อ ๑๒๑ ผู้บังคับบัญชาแถวตรวจพลสวนสนามมณฑล
เตรียมการหมายแนวและตำแหน่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ให้เรียบเรียง
ก่อนเริ่มทำการตรวจพลสวนสนาม คือ

- ก. แนวและที่ตั้งสำหรับหน่วยทั้งหลายที่จะตรวจพล
อย่างน้อยควรหมายตำแหน่งที่ตั้งปีกขวาของแนวหน้าทุก ๆ กลอง
- ข. เขตแสดงความเคารพ คือหมายแนวซึ่งหน่วย
ลูกเสื่อจะต้องเริ่มแสดงความเคารพและเลิกแสดงความเคารพ
ในการสวนสนาม แนวนี้ใช้ธงปักเป็นหลัก ๓ ธง ธงแรกห่าง

๒๐ ก้าวก่อนถึงผู้ตรวจ ฯ สำหรับเตรียมตัวทำความเคารพ
 ถึงที่ ๒ อยู่ทางอีก ๑๐ ก้าวจะถึงผู้ตรวจ ฯ สำหรับหมายแนว
 แสดงความเคารพ และถึงที่ ๓ ระยะ ๑๐ ก้าวถัดจากผู้ตรวจ ฯ
 ไปเป็นหมายแนวเล็กทำความเคารพ

ค. ค่ายลเริ่มสวนสนามและปลายทางสวนสนาม เพื่อ
 หมายค่ายลซึ่งหน่วยจะต้องเริ่มทำการสวนสนาม และเลี้ยว
 ออกจากทางเดินสวนสนาม ใช้ธงปักเป็นทหมายแห่งละ ๑ ธง
 ให้ได้แนวกับแนวแสดงความเคารพ ค่ายลเริ่มสวนสนามและ
 ปลายทางสวนสนามไม่ควรอยู่ห่างจากธงแสดงความเคารพ ๕๐
 ถึง ๒๐๐ เมตร ทงนัสกแล้วแต่ขนาดพื้นที่ ขนาดหน่วย
 ลกเลื่อที่จะเข้าสวนสนามแล้วแต่จะสวนสนามกี่ครั้ง เมื่อ
 สวนสนามเสร็จแล้ว หน่วยลกเลื่อจะต้องมาตงแถวอีกครั้งหนึ่ง
 หรือไม่ว่า และแถวจะต้องอยู่ตรงไหน

ง. ค่ายลทตงกองแถววง ตรงหน้าผู้ตรวจพลสวนสนาม
 กิจการทั้งหลายตามทกล่าวแล้วนี้ ถ้าเป็นการตรวจพล
 สวนสนามซงกองใหญ่หลายกองเข้าทำการแล้วควรเตรียมการ
 ทุกอย่างล่วงหน้าไว้ให้พร้อม เพื่อความเรียบร้อยสง่างาม
 แต่ถ้าเป็นหน่วยลกเลื่อขนาดย่อมแล้ว จะหมายเพียงแนวเริ่ม
 แสดงความเคารพ และเล็กแสดงความเคารพเท่านั้นก็ได้

ข้อ ๑๒๒ ระเบียบการจัดแถวให้เรียบร้อย ไม่ว่าในเวลา
 ท่งแถวรบตรวจพลหรือในเวลาสวนสนาม ให้ใช้ทางขวาเป็น
 หลักเสมอ ในเวลาตรวจพลฝึกากยลกลและนายหมู่ ๆ ที่อยู่
 ทางปีกขวาของตอนหนึ่ง ๆ ต้องยืนให้ตรงฝึกากยลกลและ
 นายหมู่ ๆ ที่อยู่ทางปีกขวาตรงหน้าตนเสมอ ในเวลาสวนสนาม
 ผู้ที่อยู่ปีกขวาของตอนหนึ่ง ๆ เป็นผู้นำ และต้องเดินให้ตรงคอคน
 หน้าทางรักษาระยะต่อเสมอ ไม่ต้องแถวแสดงความเคารพ

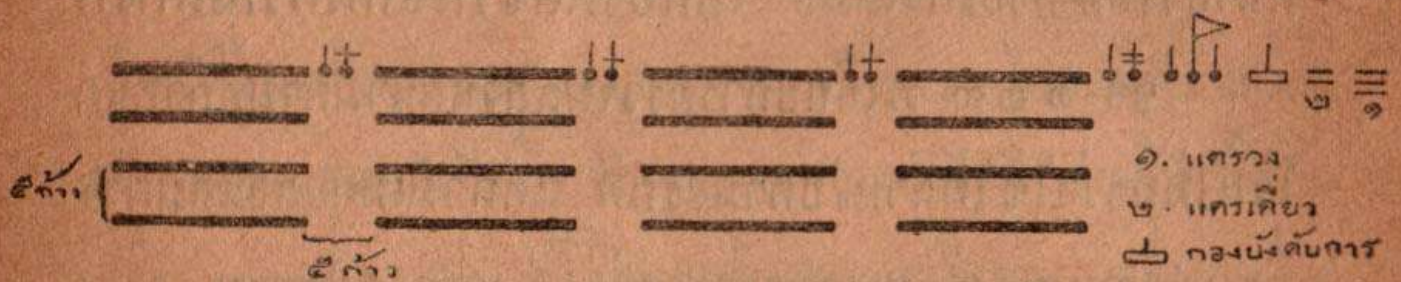
ข้อ ๑๒๓ ระเบียบการตรวจพลสวนสนามตามที่กำหนด
 ไว้ในให้ถือว่าใช้ได้สำหรับตามปรกติ แต่ถ้ามีเหตุผลอันสมควร
 ที่จะเปลี่ยนแปลงกำหนดการบางอย่าง เช่น รูปขบวน ระยะ
 ต่อระยะ เคียงซ่งเนื่องด้วยลักษณะพื้นที่ หรือจำนวนหน่วย
 ลกเลอซึ่งเข้าทำการตรวจพลสวนสนามก็ หรือเนื่องด้วยเหตุ
 จำเป็นใด ๆ ก็ดี ผู้ตรวจพลสวนสนามหรือผู้บังคับแถวตรวจพล
 สวนสนาม จะกำหนดระเบียบขึ้นเฉพาะครั้งคราวนั้นก็ได้

บทที่ ๓

การตรวจพล

ข้อ ๑๒๔ การตั้งแถวตรวจพล สำหรับกองลูกเลอ
 ให้จัดแถวหน้ากระดาน ๒ แถวหรือหน้ากระดาน ๔ แถว

ข้อ ๑๒๕ กองลูกเสือหลายกองในสังกัดอำเภอลูกเสือ
 เคียวกัน ถ้าไม่มีคำสั่งเป็นอย่างอื่นให้กองลูกเสือตั้งเรียงเคียง
 เป็นแนวเคียวกัน ระยะเคียง ๕ ก้าวและภายในกองลูกเสือ
 จัดแถวหน้ากระดาน ๔ แถวขี้นระยะฝึกการขี้นลูกเสือประจำขี้นขวา
 กองของตน แถวเคียวของกองต่าง ๆ ไปรวมอยู่ด้วยกันทาง
 ขี้นขวา (สรุป)

ข้อ ๑๒๖ ลูกเสือต่างอำเภอ ลูกเสือสังกัดแต่อยู่ใน
 จังหวัดลูกเสือเคียวกัน ให้ตั้งแถวเรียงเคียงกันเป็นอำเภอ ๆ
 ระยะเคียง ๑๐ ก้าวหรือต่งชอนกันระยะต่ง ๑๐ ก้าว ถ้าพ่น
 ทแคบไม่พอเพียงจะไว้ระยะที่ระยะเคียงสั้นกว่ากำหนดนั้นก็ได้
 แล้วแต่จะสั่ง ภายในอำเภอจัดแถวตามข้อ ๑๒๕

ข้อ ๑๒๗ ถ้าลูกเสือรวมกันมากกว่านั้นและมาจากหลาย
 จังหวัดด้วยกัน ให้สั่งการเรียงต่งแถวและการขี้นคั่นขี้นขวา
 เป็นพิเศษทุกคราว

ข้อ ๑๒๘ บรรดาผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือผู้บังคับแถว
 ตรวจอยู่ในถนน ให้เข้าประจำบกขวาหรือซ้ายหน่วยลูกเสือ
 ของตน แล้วแต่ผู้ตรวจพลสวนสนามจะมาทางใด ไว้ระยะ
 เคียง ๓ ก้าวยืนเรียงตามลำดับตำแหน่ง เมื่อผู้ตรวจพล
 สวนสนามเดินผ่านพ้นตนไปแล้ว จึงให้ออกเดินตามผู้ตรวจพล
 สวนสนามไปทางนอก (ไม่ใช่ระหว่างผู้ตรวจกับแถว) จน
 ทลออกหน้าแถวหน่วยลูกเสือของตน

ข้อ ๑๒๙ ผู้บังคับแถวรับตรวจพลสวนสนามคนเคียว
 ยืนข้างหน้าแถว เมื่อผู้ตรวจพลสวนสนามเข้ามาใกล้ให้ผู้บังคับ
 แถวรับตรวจพลสวนสนามบอกแถวแสดงความเคารพ แล้วรับ
 วิ่งไปยังปากช่องผู้ตรวจพลสวนสนามเข้ามาและรายงานพร้อมด้วย
 ส่งบัญชีออกลูกเสือแก่ผู้ตรวจพลสวนสนาม ครั้นแล้วให้ตาม
 ผู้ตรวจพลสวนสนามไปทางนอก เรียงตามลำดับตำแหน่ง
 ในแนวผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๑๒๘ เมื่อตามผู้ตรวจพล
 สวนสนามไปทลออกแถวแล้วให้รับไปยังหน้าแถว ให้สัญญา
 ให้แต่ระหยุกบรรเลงและบอก “เรียบอาวุธ”

ข้อ ๑๓๐ เมื่อมีคำบอก “ขวา (ซ้าย) ระวัง
 วันทยาอาวุธ” ให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือในแถวตั้งแถวของลูกเสือ
 ลูกเสือขึ้นไป กระทำท้าวทยาหัตถ์ ลูกเสือกระทำท้าวทยาอาวุธ

และหันหน้าไปยังผู้ตรวจพลสวนสนามในจังหวัด ๒ ของวิทยาวุธ
แล้วหันหน้าแลตามไปจนกว่าผู้ตรวจพลสวนสนามจะผ่านพ้นไป
จึงหันหน้าแลตรง

ข้อ ๑๓๑ ในการตรวจพลซึ่งมีลูกเสือหลายจังหวัด
รวมกัน เมื่อผู้ตรวจพลสวนสนามมาถึงแถวลูกเสือจังหวัดใด
ให้ผู้ตรวจการจังหวัดลูกเสือหรือผู้แทน ออกเค้นตาม ผู้ตรวจพล
สวนสนามตามข้อ ๑๒๘ ขบวนสุดท้ายแถวลูกเสือจังหวัดของตน
แล้วให้สัญญาอนุญาตให้แถวทยอยขบวนลง เมื่อมีคำบอก
ว่า “ซ้ายระวัง” ให้ผู้ตรวจการจังหวัดลูกเสือหรือผู้แทนย้ายไป
ประจำทางปีกซ้ายแถวลูกเสือ เพื่อดูตาม ผู้ตรวจพล
สวนสนาม ถึงกล่าวแล้ว

ข้อ ๑๓๒ ในการตรวจพลซึ่งมีลูกเสือหลายจังหวัด
รวมกัน ให้แถวลูกเสือแสดงความเคารพ ๒ ครั้ง ๑ แรก
ให้กระทำพร้อมกัน ตาม สัญญาของ ผู้บังคับ แถว ลูกเสือ วิทย
ตรวจพล เมื่อแถวเข้าเพลงคำนับจบแล้ว ให้ผู้ตรวจการ
จังหวัดลูกเสือหรือผู้แทนจังหวัดลูกเสือต่าง ๆ บอกแถว “เรียง
—อาวุธ” ตอนไปเมื่อผู้ตรวจพลสวนสนามมาถึงระยะ ๓ ก้าว
ห่างจากปีกแถวลูกเสืออำเภอใด ให้ผู้ตรวจการจังหวัดลูกเสือ
หรือผู้แทนบอก “วันทยาอาวุธ” เป็นครั้งที่ ๒

ข้อ ๑๓๓ เมื่อผู้ตรวจพลสวนสนามผ่านพ้นหน้าแถว
ลูกเสืออำเภอหนึ่ง และไปถึงขบวนแถวลูกเสือของอำเภอถัดไป
แล้ว ให้ผู้บังคับแถวลูกเสืออำเภอแรกออกไปหน้าแถวและ
บอก “เรียบอาวุธ” และ “พัก” หรือนำลูกเสือไปยังที่
เริ่มต้นสวนสนามแล้วแต่กาลเทศะ

บทที่ ๔

การสวนสนาม

ข้อ ๑๓๔ กองลูกเสือจากแถวสวนสนามใดคนหนึ่ง คือ
เป็นแถวตอนเรียง ๔ (ตั้งแต่ ๑ — ๕ กอง)
เป็นแถวหน้ากระดานหมวด ตอนเรียง ๔ (มากกว่า
๕ กองขึ้นไป)

ข้อ ๑๓๕ ถ้าลูกเสือทั้งจังหวัดรวมกันสวนสนามให้จัด
แถวเป็นอำเภอๆ ไป เว้นระยะต่อจากแถวสุดท้ายของ
อำเภอข้างหน้าถึงแถวของอำเภอข้างหลัง ๔๐ ก้าว

ข้อ ๑๓๖ ผู้ตรวจการ อำเภอ ลูกเสือ หรือผู้แทนเป็นผู้
บอกแถวสวนสนามของอำเภอ และผู้ตรวจการจังหวัดลูกเสือ
หรือผู้แทนเป็นผู้บอกแถวสวนสนามของจังหวัด

ข้อ ๑๓๗ ในการสวนสนามให้ไว้ระยะต่อไปนี้

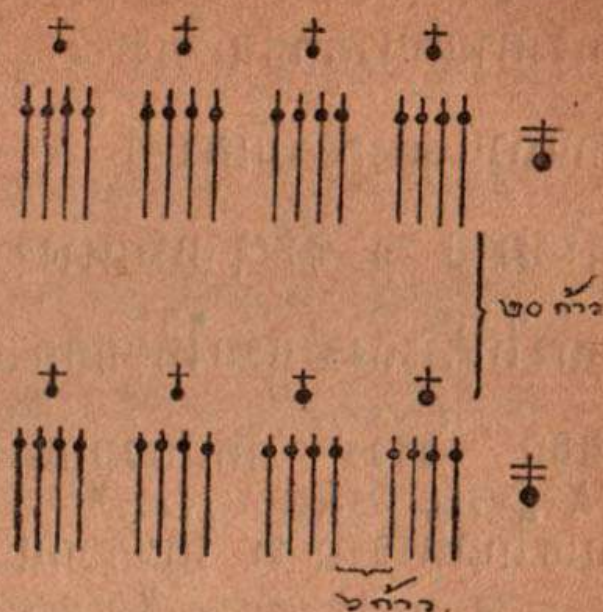
ระหว่างกองลูกเสือ ๒๐ ก้าว

ระหว่างอำเภอลูกเสือ ๕๐ ก้าว

ระหว่างจังหวัดลูกเสือ ๘๐ ก้าว

ข้อ ๑๓๘ เมื่อเสร็จการตรวจพลแล้ว ให้ผู้ตรวจการ

อำเภอลูกเสือหรือผู้แทน นำลูกเสือในบังคับบัญชาของตน
ไปยังที่เริ่มตนสวนสนาม ในการนี้ให้ผู้ตรวจการอำเภอลูกเสือ
ทอຍข้างหลังจัดการปีกระยะให้ชิดเข้าไปอย่างมากที่สุดเท่าที่จะ
กระทำได้ เมื่อมีคำสั่งว่า "สวนสนามเป็นแถวหน้ากระดาน
หมวดตอนเรียง ๔" ให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าประจำที่ตาม
รูปข้างล่างนี้ สำหรับการสวนสนามเป็นแถวตอนเรียง ๔ ให้
ผู้บังคับแถวประจำตรงกึ่งกลางข้างหน้า ๒๐ ก้าว ห่างจากแถว
กองลูกเสือข้างหน้าที่สุด ผู้กำกับลูกเสือประจำตรงกึ่งกลาง
ข้างหน้ากองลูกเสือของตนห่าง ๕ ก้าว สำหรับการสวนสนาม
เป็นแถวหน้ากระดานหมวดตอนเรียง ๔ ให้ผู้บังคับแถวไป
ประจำที่ดังกล่าวแล้ว ส่วนผู้กำกับลูกเสือคงประจำที่กษวาของ
กองลูกเสือของตน

แถวหน้ากระดานหมวดตอนเรื่อง ๔

แถวตอนเรื่อง ๔

ข้อ ๑๓๘ เมื่อจัดแถวตอนเรื่อง ๔ พร้อมแล้วให้บอก
 “แบก—ฮาว” และ “เคินฮักยกท” เมื่อสวดคำบอกท ๒ น
 ให้กองแตรวงและแถวแตรเดี่ยวเริ่มออกเคิน กองอื่น ๆ คง
 เคินฮักยกทจนกว่าจะไ้ระยะต่อ ๒๐ ก้าวจากแถวแตรเดี่ยวถึง
 กองลูกเสือทอยหน้าทสค แล้วให้ผควบคุมแถวทั้งหมดบอก
 “หน้า—เคิน” ผบขยขญชาประจำหน่วยลูกเสือเคินหน้าแถว
 หน้าหน่วยลูกเสือของตนเว้นระยะห่างตามรบ

ข้อ ๑๔๐ การแสดงความเคารพ ในเวลา สอนสนาม
 ในการสอนสนามเป็นแถวตอนเรื่อง ๔ ผู้กำกับลูกเสือแต่ละ

กอ^๒งเป็น^๒ผ^๒ย^๒ช^๒ก^๒แ^๒ว^๒แ^๒ส^๒ค^๒ง^๒ค^๒ว^๒า^๒ม^๒ค^๒า^๒ร^๒พ^๒ ถ้า^๒ส^๒ว^๒น^๒ส^๒น^๒า^๒ม^๒เป็น^๒แ^๒ว^๒
 หน^๒า^๒ก^๒ระ^๒ก^๒า^๒น^๒ห^๒ม^๒ว^๒ค^๒ต^๒อ^๒น^๒ร^๒ี^๒ย^๒ง ๔ ให้^๒ผ^๒ค^๒ม^๒แ^๒ว^๒ห^๒ร^๒อ^๒ช^๒ว^๒น^๒เป็น^๒
 ผ^๒ย^๒ช^๒ก^๒แ^๒ว^๒แ^๒ส^๒ค^๒ง^๒ค^๒ว^๒า^๒ม^๒ค^๒า^๒ร^๒พ^๒ เฉ^๒พา^๒ระ^๒ส^๒ถ^๒า^๒น^๒ท^๒ ใ^๒ช^๒ง^๒ป^๒ัก^๒เป็น^๒
 เ^๒ร^๒อ^๒ง^๒ห^๒มา^๒ย ๓ ช^๒ง ๗ แ^๒ร^๒ก^๒ห^๒า^๒ง^๒า^๒ก^๒ผ^๒ร^๒บ^๒การ^๒ค^๒า^๒ร^๒พ ๑๐ ก^๒้าว^๒
 เม^๒ือ^๒แ^๒ว^๒ไ^๒ก^๒ล^๒เ^๒ด^๒ง^๒ช^๒ง^๒แ^๒ร^๒ก^๒ให้^๒ผ^๒ย^๒ช^๒ก^๒ แ^๒ว^๒ห^๒น^๒ไป^๒ค^๒ ล^๒ก^๒เล^๒ือ^๒ ท^๒า^๒ง^๒ช^๒ว^๒a
 แ^๒ว^๒บ^๒ช^๒ก “ร^๒ะ^๒ว^๒ง” ให้^๒แ^๒ว^๒ล^๒ก^๒เล^๒ือ^๒เ^๒น^๒เ^๒า^๒ระ^๒เบ^๒ย^๒บ^๒อ^๒ย^๒า^๒ง^๒ค^๒ท^๒ส^๒ค^๒
 แ^๒ละ^๒เม^๒ือ^๒ไ^๒ก^๒ล^๒เ^๒ด^๒ง^๒ช^๒ง^๒ท ๒ ให้^๒ผ^๒ย^๒ช^๒ก^๒แ^๒ว^๒บ^๒ช^๒ก “แ^๒ล^๒ะ^๒ช^๒ว^๒a—ท^๒ำ”
 ช^๒ณะ^๒เ^๒ค^๒ย^๒ว^๒ก^๒น^๒ผ^๒ย^๒ช^๒ก^๒แ^๒ว^๒ท^๒ำ^๒ว^๒น^๒ท^๒ย^๒ห^๒ี^๒ค^๒ด^๒พ^๒ร^๒อ^๒ม^๒ก^๒ย^๒ค^๒ำ “ท^๒ำ” ต^๒า^๒ม^๒ค^๒ำ
 บ^๒อ^๒ก^๒น^๒ไ^๒ห^๒ร^๒อ^๒ง^๒ผ^๒ล^๒า^๒ก^๒บ^๒ท^๒ท^๒า^๒ห^๒น^๒า^๒ท^๒บ^๒ง^๒ค^๒บ^๒บ^๒ญ^๒ชา^๒ห^๒ม^๒ว^๒ค^๒ท^๒ำ^๒ว^๒น^๒ท^๒ย^๒ห^๒ี^๒ค^๒ด^๒
 ห^๒น^๒ห^๒น^๒า^๒ไป^๒ท^๒า^๒ง^๒ช^๒ว^๒a พ^๒ร^๒อ^๒ม^๒ก^๒ย^๒ล^๒ก^๒เล^๒ือ^๒ น^๒ย^๒น^๒ต^๒า^๒จ^๒บ^๒ผ^๒ร^๒บ^๒ การ^๒ค^๒า^๒ร^๒พ
 เม^๒ือ^๒แ^๒ว^๒ผ^๒า^๒น^๒พ^๒น^๒ผ^๒ร^๒บ^๒การ^๒ค^๒า^๒ร^๒พ^๒ไป^๒ก^๒ย^๒ง^๒ค^๒ง^๒ท^๒ำ^๒ว^๒น^๒ย^๒ห^๒ี^๒ค^๒ด^๒ท^๒า^๒ง^๒ช^๒ว^๒a อ^๒ย^๒
 เ^๒พ^๒ย^๒ง^๒น^๒ย^๒น^๒ต^๒า^๒ไ^๒ม^๒ค^๒อ^๒ง^๒จ^๒บ^๒ผ^๒ร^๒บ^๒การ^๒ค^๒า^๒ร^๒พ^๒ค^๒ง^๒ แ^๒ล^๒ะ^๒ช^๒ว^๒a เ^๒ร^๒อ^๒ย^๒ไป^๒จ^๒น^๒ก^๒ว^๒a
 จ^๒ะ^๒ด^๒ง^๒ช^๒ง^๒ท ๓ เม^๒ือ^๒ค^๒บ^๒ไ^๒ด^๒ผ^๒า^๒น^๒ช^๒ง^๒ท ๓ ก^๒็^๒ส^๒ะ^๒บ^๒ค^๒ห^๒น^๒า^๒แ^๒ล^๒ะ^๒ต^๒ร^๒ง^๒แ^๒ละ^๒
 เ^๒ล^๒ิ^๒ก^๒ท^๒ำ^๒ค^๒ว^๒า^๒ม^๒ค^๒า^๒ร^๒พ^๒เ^๒อ^๒ง

ใน^๒การ^๒เ^๒ก^๒เ^๒น^๒ผ^๒า^๒น^๒ให้^๒ผ^๒ย^๒ง^๒ค^๒ย^๒แ^๒ว^๒ส^๒ว^๒น^๒ส^๒น^๒า^๒ม^๒ก^๒ระ^๒ท^๒ำ^๒ว^๒น^๒ท^๒ย^๒ห^๒ี^๒ค^๒ด^๒
 เม^๒ือ^๒ผ^๒า^๒น^๒ผ^๒ร^๒บ^๒การ^๒ค^๒า^๒ร^๒พ^๒ไป^๒แ^๒ล^๒ว^๒ ให้^๒ผ^๒ย^๒ง^๒ค^๒ย^๒แ^๒ว^๒เ^๒ก^๒เ^๒น^๒อ^๒อ^๒ม^๒ไป^๒
 ช^๒า^๒ง^๒ห^๒ล^๒ง^๒ผ^๒ร^๒บ^๒การ^๒ค^๒า^๒ร^๒พ^๒ท^๒ำ^๒ว^๒น^๒ท^๒ย^๒ห^๒ี^๒ค^๒ด^๒แ^๒ละ^๒ล^๒ก^๒ม^๒อ^๒ล^๒ง^๒จ^๒น^๒ก^๒ว^๒a แ^๒ว^๒
 ล^๒ก^๒เล^๒ือ^๒ใน^๒ย^๒ง^๒ค^๒บ^๒บ^๒ญ^๒ชา^๒ช^๒อ^๒ง^๒ท^๒น^๒จะ^๒ผ^๒า^๒น^๒พ^๒น^๒ไป^๒จ^๒น^๒ก^๒ล^๒ย^๒ไป^๒ป^๒ระ^๒จ^๒ำ^๒อ^๒ย^๒
 ใน^๒แ^๒ว^๒ช^๒อ^๒ง^๒ท^๒น^๒ค^๒อ^๒ไป^๒

บรรดาผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่เข้าประจำบังคับแถวตั้งแต่
 ผู้ตรวจการจังหวัดลูกเสือขึ้นไป เมื่อผ่านผู้รับการเคารพไปแล้ว
 ให้ออกมาไปอยู่ทางซ้ายของผู้รับการเคารพ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
 นอกจากนั้นให้ไปยืนอยู่ทางขวาตามลำดับมาจนถึงกองหลัง หาก
 มีเจ้าหน้าที่ในกองบังคับการให้เดินตรงไปจนพ้นธงที่ ๓

ข้อ ๑๔๑ เมื่อถึงประจำกอง ธงคณะลูกเสือแห่งชาติ
 และผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือผู้ควบคุมกองลูกเสือขึ้นไปผ่านมากับ
 ขบวนลูกเสือสวนสนาม ให้บรรดาผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่
 ลูกเสือฯ ยืนตรวจพล สวนสนาม แสดงความเคารพ โดยทำ
 วนทยหัตถ์

บทที่ ๕

ข้อปฏิบัติสำหรับแถวเดี่ยว แถววงและเจ้าหน้าที่ประจำธง

ข้อ ๑๔๒ ในการตรวจพลเมื่อได้ยินคำบอกหรือได้
 เห็นสัญญาณให้กระทำวันทยาวิธ ให้กองแถวบรรเลงเพลง
 คำนับตามข้อระเบียบการเคารพ แถวเดี่ยวไม่ต้องเข้า เว้นแต่
 เมื่อไม่มีแถววงจึงให้แถวเดี่ยวเข้าเพลงคำนับ

เมื่อแตรวงเข้าค่านับจบแล้ว ให้บรรเลงเพลงเดินประจำ
ของลูกเสือจังหวัดนั้น ๆ จนกว่าผู้ตรวจพลสวนสนามจะผ่านพ้น
แถวลูกเสือจังหวัดนั้น ๆ ไป

ในการตรวจพลซึ่งมีลูกเสือหลายจังหวัดรวมกัน เมื่อ
แตรวงบรรเลงเพลงค่านับจบแล้ว ให้กองแตรวงของลูกเสือ
จังหวัดที่อยู่ต้นทางผู้ตรวจพลสวนสนามเข้ามานับ บรรเลง
เพลงเดินคึกกล่าวแล้วนั้นทันที ส่วนกองแตรวงของกองลูกเสือ
จังหวัดอื่น ๆ ให้สงบนิ่งอยู่ก่อนต่อเมื่อผู้ตรวจพลสวนสนามเกือบ
จะผ่านพ้นแถวลูกเสืออำเภอ หรือแขวงสัปดาห์ของ จังหวัดแรก
นั้นแล้ว จึงให้เริ่มบรรเลงเพลงเดินประจำของลูกเสือจังหวัด
นั้น ๆ คึกกล่าวแล้วในวรรคที่ ๒ นั้นเป็นลำดับไป

ข้อ ๑๔๓ ในการสวนสนาม เมื่อมีคำบอกไว้ “เดิน
อยู่กบฏ” ให้กองแตรวงและแถวแตรเดี่ยวออกเดิน กอง
แตรวงเริ่มบรรเลงเพลงเดินประจำของลูกเสือจังหวัด เมื่อ
กองแตรวงเดินไปถึงที่ซึ่งห่างจากลูกเสือขบวนที่ ๑ ระยะ ๒๐ ก้าว
ให้กระทำซ้ายหันเดินไปจนพ้นแนวขบวนซ้ายของแถวสวนสนาม
๑๐ ก้าวจึงเลี้ยวขวา เมื่อเลี้ยวไปแล้วให้กระทำแลขวาแสดง

ความเคารพต่อผู้ตรวจพลสวนสนาม ครั้นไปถึงที่ตรงหน้า
ผู้ตรวจพลสวนสนามให้ช้อยเท้า แล้วหยุดและกระทำวาหน
หันหน้าไปสู่ผู้ตรวจพลสวนสนาม

เมื่อแถวกองลูกเสือสุดท้ายของอำเภอ (แขวง) หรือ
จังหวัดเดินผ่านผู้ตรวจพลสวนสนามไปแล้ว ให้กองแถว
ออกเดินไปตรงหน้าแล้วเลี้ยวซ้ายตามกองลูกเสือไป ระหว่างนี้
ให้คงบรรเลงเพลงเดินต่อไป เมื่อแถวหลังของกองแถว
ผ่านพ้นองที่ ๓ ให้หยุดบรรเลง

ถ้าหน่วยลูกเสือที่จะเดินผ่านถัดไปไม่มีแถว ให้กอง
แถวของหน่วยลูกเสือแรกนั้น คงอยู่บรรเลงเพลงเดินให้
ต่อไปด้วย แล้วปฏิบัติดังกล่าวในวรรค ๒ แห่งข้อ

แถวของหน่วยลูกเสือถัดไป ให้เริ่มบรรเลงเพลงเดิน
ทันที ในเมื่อแถวของหน่วยลูกเสือแรกหยุดลง นอกจากนั้น
ให้ปฏิบัติตามที่กล่าวแล้ว

ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามสัญญาของลูกเสือกองแถว

ข้อ ๑๔๔ ในการตรวจพลสวนสนาม ลูกเสือเป็นอำเภอ
(แขวง) เป็นจังหวัดหรือหลายจังหวัดรวมกัน ให้รวมแถวเดียว

ของลูกเสืออำเภอ (แขวง) หรือจังหวัดหนึ่ง ๆ เข้าด้วยกัน
จัดเป็นหน่วยแถวเดี่ยวให้อยู่ในบังคับบัญชาของลูกเสือแถว
ที่มีอาวุโสสูงสุด

ในการตรวจพลสวนสนามถ้าไม่มีแถววง ให้หน่วยแถว
เดี่ยวปฏิบัติเช่น เดี่ยวกับกอง แถวงตามทักท้วงแล้วทุกประการ
เว้นแต่ในการตรวจพลไม่ต้องเข้าเพลงเกินหลังจากที่ได้อำเภอลง
เคารพเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๑๔๕ ในการสวนสนามถ้ามีแถววง ให้หน่วย
แถวสั้นเกินผ่านผู้ตรวจพลสวนสนามเช่นแถวลูกเสืออื่น ๆ และ
ให้ผู้บังคับหน่วยแถวเดี่ยวบอกแถว แสดงความเคารพเมื่อเดิน
ไปถึงธงที่ ๑ ผู้บังคับหน่วยแถวเดี่ยวเอง แสดงความเคารพ
ด้วยวิธีแถวเดี่ยวไม่ทำวันทยหัตถ์

ข้อ ๑๔๖ เจ้าหน้าที่ประจำธงในเวลาสวนสนามถ้า
สวนสนามเป็นแถวตอนเรียง ๔ ให้ผู้รักษารองอาวุโสสูงเป็นผู้
บอกแสดงความเคารพและเลิกแสดงความเคารพ ถ้าสวนสนาม
เป็นแถวหน้ากระดานหมวดตอนเรียง ๔ ให้กระทำการเคารพ
ตามคำบอกของผู้กำกับกองลูกเสือ

บทที่ ๒

ระเบียบการเพิ่มเติมสำหรับการตรวจพลสวนสนาม

เฉพาะพระพักตร์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ข้อ ๑๔๗ ในการตั้งแถวตรวจพล ให้จัดตั้งเรียงตามลำดับอักษรนามจังหวัดจากขวาไปซ้าย

ข้อ ๑๔๘ เจ้าหน้าทูลกล่าวยกย่องพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แต่งเครื่องแบบลูกเสือโตเป็นพิเศษและอยู่ในที่นั้น ให้เจ้าประจำแถวลูกเสือตามสังกัดและอยู่ข้างขวา (หรือซ้าย) ของผู้บังคับแถวจังหวัดหรือภาคนั้น

ข้อ ๑๔๙ ในการตรวจพลให้เจ้าหน้าทูลกล่าวยกย่องพิเศษปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ตรวจการจังหวัดลูกเสือ

ข้อ ๑๕๐ ในการตรวจพลเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสถามว่า ลูกเสือสหายดีหรือ ให้บรรดาลูกเสือในแถว (แถว) นั้นๆ ตอบพร้อมกันว่า “เกไชยพระบารมีปกเกล้าฯ”

ข้อ ๑๕๑ ในการสวนสนามให้เจ้าหน้าทูลกล่าวยกย่องเห็นหน้าเยื้องขวาของผู้บังคับแถวลูกเสือจังหวัดหรือภาคทางระยะ ๒ ก้าวและให้ปฏิบัติตามข้อ ๑๓๘ วรรคที่ ๑ โดยตลอด

โอกาสที่ผู้ตรวจการจังหวัดลกลเลือกไปยื่นอยู่ทางซ้ายท
 ประทับนั้นให้กราบบังคมทูล ขอกนามผู้บังคับแถวลกลเลือกจนถึง
 ชั้นผู้บังคับการกองใหญ่เป็นที่สุด

ข้อ ๑๕๒ เมื่อลกลเลือกหน่วยใดเกินผ่านเสร็จแล้ว ให้
 กลับมาตั้งแถวเพื่อส่งเสด็จต่อไป

ข้อ ๑๕๓ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ
 พระราชดำเนินกลับ ให้ผู้บังคับแถวลกลเลือกรับตรวจพล
 สวนสนามบอก (ให้สัญญา) “วันทยา—วุธ” ถวายเคารพ
 แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี แตรเดี่ยวไม่ต้องเข้า
 ถ้าไม่มีแตรวงให้แตรเดี่ยวเข้าเพลงคำนับ ขณะนั้นให้บรรดา
 ลกลเลือกร้อง “ไชโย” ขึ้นอย่างแข็งแซ่จนกว่าจะเสด็จกลับ
 พระองค์ไป เมื่อแตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีจบแล้ว
 แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังไม่เสด็จกลับพระองค์ไป ให้
 แตรวง บรรเลง เพลง เคน ประจำจังหวัดต่อไปจนกว่าจะเสด็จ
 กลับพระองค์ไป

ข้อ ๑๕๔ เมื่อจำเป็นจะต้องเปลี่ยนทิศสวนสนามเพี้ยน
 ไปจากกำหนดเดิม เพื่ออนุโลมให้เหมาะกัทิศทางลมที่แปร
 ไปนั้น ให้นำความกราบบังคมทูล พระกรุณาขอ พระบรม
 ราชานุญาตในทันท่วงที

บทที่ ๗

การเชิญธงและทำเชิญธง

(๑) การเชิญธงมาและเชิญกลับก็ใช้โอกาสที่จะคลึง
 เมื่อจะเชิญธงมาให้จกลูกเสือ ๑ กองพร้อมด้วยแตรเคียว
 ๑ คู่ ซึ่งมอยู่ในทันทันไปรับก็ให้จกธงผูกกับลูกเสือที่ชื่อน
 อาวไล่ที่สัก ๒ นายเป็นผรูกษาธง จกนายหม่ลูกเสือที่เยี่ยม
 ๒ นายให้เป็นผเชิญธง ๑ นาย เป็นผช่วยผเชิญธง ๑ นาย
 รวมกันเรียกว่าเจ้าหน้าที่ประจำธง เมื่อผูกกับลูกเสือนำกอง
 ลูกเสือไปถึงสถานที่ไว้ธงแล้ว ให้จกตั้งแถวหน้ากระดาน ถ้า
 ไม่คึกคักด้วยพันทแล้วให้ ขกขวายนหันหน้าตรงช่องหมู่ทางเข้า
 สถานที่นั้น

ในระหว่างที่จกแถวนี้ให้เจ้าหน้าที่ประจำธง คือผรูกษา
 ธงที่ชื่อนอวไล่ที่สักคนหนึ่ง กับผเชิญธงและผช่วยผเชิญธง
 เข้าไปยังที่ไว้ธงและรอกองลูกเสือชยก่อน
 เมื่อกองลูกเสือ จกแถวเรียบแล้ว จึงให้เจ้าหน้าที่
 ประจำธงเชิญธงออกมา ผรูกษาธงเดินนำหน้า ผช่วยผเชิญธง
 ตามไปข้างหลังธง เมื่อเจ้าหน้าที่ประจำธงเชิญธงมาใกล้
 พอสมควรแล้ว ให้ผขกกับกองลูกเสือ ขกแถวแล้วความเคารพ

แตรเคียวเข้าเพลงคำนับ ๓ จบ เจ้าหน้าทประจำจงเชิญ
 เข้าประจำทบกขวา ฝรั่งาทอนนาวโลเข้าประจำทางซ้าย
 ฝรั่งาทงมอวโลส่งถดชนไปนั้น เข้าประจำทางขวาตงนายหม
 ลกเลอผช่วยผเชิญตง เคนออมบักขวาไปข้างหลังแถวกลบ
 เข้าประจำทในแถวของลกเลอตามเดิม

ต่อไปนผกักขลกเลอบอกเล็กแสดตงความเคารพ และ
 นำแถวออกเตนไป ให้เตนตามลำดับตงน ผกักขลกเลอ
 แตรเคียว ตงประจำกองลกเลอ พรอมควยฝรั่งาทงในตบ
 เคียวกัน ถดไปจิงตงแถวลกเลอ

กองลกเลอเชิญตง แสดตงความเคารพถวายแด่พระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองคเคียวเท่านั้น (นอกจากนให้ผกักข
 ลกเลอแสดตงความเคารพตามลำดับ) โอกาสนให้ผเชิญตง
 ถวายเคารพ

ถ้าเป็น การเชิญตงไปเข้าประจำแถวลกเลอออกตอหนึ่ง
 เมื่อกอง ลกเลอเชิญตงมาตงระยะ อนจกตออง แสดตงความเคารพ
 ให้ผบงคยแถวลกเลอตงตงรชอยนนบอแถวแสดตงความเคารพ
 แตรเคียวเข้าเพลงคำนับ ๓ จบ ถ้ามีแตรวงให้กองแตรวง
 บรรเลงเพลงมหาชัยแตรเคียวไมตองเข้าคำนับ เมื่อผกักข

ลูกเสือเชิญให้นำแถวไปถึงที่แล้วให้บอกหยุด ครั้นแล้วให้บอก
 “ธงประจำท” ตามคำบอกนั้นให้เดินเชิญธงพร้อมด้วยผู้รักษารอง
 เดินไปเข้าประจำทที่นั้นแถวลูกเสือไม่ต้องแสดงเครื่องหมายเคารพ

ถ้าแถวลูกเสือตั้งอยู่ข้างหน้าใกล้กับสถานที่ไว้ธง ก็ให้
 ฝึกของลูกเสือเชิญธงเดินไป เมื่อถึงกำหนดเวลาให้
 เจ้าหน้าทเชิญธงออกจากสถานที่ไว้ธงไปเข้าประจำทตามทาง
 อันสะดวกเร็ว แถวลูกเสือแสดงเครื่องหมายเคารพดังกล่าวแล้ว

ถ้าเป็นการเชิญธงไปประดิษฐานในที่แห่งอื่นชั่วคราว
 ของลูกเสือเชิญธงไปถึงที่แล้วให้หยุดและจัดแถวหน้ากระดาน
 ธงประจำทขวา ครั้นแล้วผู้รักษาลูกเสือเชิญธงบอกแถว
 แสดงเครื่องหมายเคารพเมื่อได้ยินคำบอก “ระวัง” ให้ผู้ช่วยผู้เชิญ
 ธงวิ่งไปอยู่ข้างหลัง ผู้รักษารองที่ถือธนูไว้ไปอยู่ข้างหน้าของ
 ส่วนผู้รักษารองที่ถือธนูไว้ส่งถนัดขึ้นไปในที่ ให้กลับไปประจำท
 ของตนในแถวของลูกเสือ เมื่อสิ้นคำบอก “วินทยา—วุธ”
 แล้วให้ผู้รักษารองที่ถือธนูไว้ที่นั้นบอก “ธงหน้า—เดิน”
 แล้วนำธงเข้าไปประดิษฐานตามท ต่อไปในกองลูกเสือเชิญธง
 จะต้องประจำรักษารองอยู่ ณ ที่นั้นต่อไป หรือจะกลับมาก็ได้แต่
 จะได้รับคำสั่งมาอย่างไร

การเชิญธงกลับไปที่ไว้ที่เดิม ถ้าเป็นการเชิญจาก
สถานทีแห่งหนึ่ง ไปสู่ที่อีกแห่งหนึ่งก็ปฏิบัติตามที่กล่าวมาแล้ว
โดยตลอด ถ้าเป็นการเชิญธงกลับจากแถวลูกเสือให้ผู้บังคับ
แถวลูกเสือจากลูกเสือ ๑ กองให้เชิญธงกลับ และเมื่อกอง
ลูกเสือเชิญธงเริ่มออกเดิน ให้บอกแถวแสดงความเคารพธง
เมื่อฝึกกำกับลูกเสือเชิญธง ได้จัดการส่งธงเสร็จแล้ว ให้นำ
กองลูกเสือกลับไปโดยไม่ต้องรอคอยเจ้าหน้าที่ประจำกอง

ธงประจำกอง และธงคณะลูกเสือ นั้น ตามปรกติกาย่อมมีวัน
เก็บรักษาไว้ในตู้คลุมธงเสมอ โอกาสที่จะเบิกธงและคลี่ธง
ออกนันทมน

ก. เมื่อธงประจำกองอยู่กับกองเกียรติยศ

ข. ในการตรวจพลสวนสนาม

ค. ในงานพิธีของลูกเสือ

ในการฝึกตามปรกติไม่ต้องนำธงประจำกองไปด้วย เว้น
แต่เมื่อมีคำสั่งเฉพาะจึงให้นำไปด้วย

(๒) ทำเชิญธง

ในการทำทำเชิญธง ให้กระทำติดต่อกันไปโดยละม่อม
ไม่ต้องเร่งรีบ

เมื่อลูกเลือกผลองในท่าเรียบอาวธ ให้ผู้เชิญจงจับคน
 ึ่งคือนกลางควมมือขวาแขนขวาปล่อยให้หอยลงมาแนบกบขวา
 อย่างในท่าตรง นวธ, นวกลาง, นวนางอยู่ทางหน้า นวกอย
 อยู่ทางข้าง นวหวแม่มืออยู่ทางหลัง คนึงอยู่ทางเท้าขวา
 ตนึงเล่มอแนวปลายนวกอยเท้าขวา

เมื่อลูกเลือกท่าท่าแยกอาวธ เพื่อจะออกเดินไปให้
 เชิญจงยกคิงชนควมมือขวาและใช้มือซ้ายช่วย นำคิงชน
 พาคบนขวาขวาเมื่อพาคแล้วลคมอซ้ายกลับมาอยู่ทเดิม คนึง
 พาคอยู่บนขา ตนคิงชนลงลงเบองล่างพองาม

ในการเคลื่อนทจะเชิญจงแยกขาขวาหรือขาซ้ายไปตาม
 ความสะดวกของผู้เชิญ

ในการเดินผ่าน เฉพาะพระพักตรพระบาทสมเด็จพระเจ้า
 อยู่หัว ในการเชิญรัชจนถึงขณะทกของลูกเลือกเชิญจงจะออก
 เดิน ตลอดททั้งในการเชิญจงออกจากแถวลูกเลือกเพื่อเชิญกลับ
 ไปไว้ทเกยและในการเชิญจงออกไปหน้าแถวในงานพิธีกค ให้
 เชิญจงในท่าเคารพ คอยกคิงชนควมมือขวา ให้ตั้งตรง
 แนบกบขวา มือซ้ายจับคิงชนเล่มอแนวขา มือขวาจับตน
 คิง

ในการผ่านเฉพาพระพักตร์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ให้พระภิกษุองการกระทำนทยหัตถถวายการเคารพ

การลคองจากท่าเคารพไปอยู่ท่าตรงทำคองนคช ปลอย
มือขวาจากต้นคอง และยกขนไปจับคองชคกขมอซ้ายตรงท
เหมาะสำหรับขถือในท่าตรง แล้วมอทั้งสองช่วยกันหย่อนคอง
ลงสพน ให้คองคองเลมอแนวปลายนวกอยเทาขวา ปลอยมอ
ซ้ายลงไปอยู่ข้างตัวในท่าตรง

การแสดงความเคารพในเวลาขกขท เมอม ค่ำ ขอกว่า
“ระวัง วันทยา—วธ” ให้ผู้เชญองยกคองขนในท่าเคารพ ครน
แล้วให้ผู้เชญองทากองขวาหัน ลคปลายคองลงทางหน้าอย่าง
ช้า ๆ จนคองอยู่ในแนวเส้นขนานคกขพนมอทั้งสองชอย
เลมอแนวขาทองจากตัวพอสสมควร เมอลคองลงถึงทเชนน
แล้วให้ผู้เชญองกลับขนในท่าเคารพช้า ๆ ไคจังหวะเชนเคยวคข
ชาลง และให้คองเชญองอยู่ในทอนจนกว่าจะมีค้ำขอกว่า
เรยข — อาวธ” จึงให้ลคองลงในท่าตรง

ในโอกาสนี้ให้ พระภิกษุองการกระทำนทยหัตถ
เมอมค้ำขอกว่า “ถอคหมวก” ให้ผู้เชญองทำคองน

นำมอชามาช่วยมอชวา ยกคนธมาทางหน้า แล้ว
 วางตนคนธระหว่างเท้าทั้ง๒ ให้ตนคนธยืนก้มเท้าขวาเขนคน
 ธไปพึ่งก้มแขนซ้ายตรงข้อศอกซึ่งงออยู่นั้น ครั้นแล้วมอชวา
 ปลอຍคนธไปถอกหมวก (ตามวาทกล่าวมาแล้วสำหรับทำ
 ถอกหมวก) มาวางบนมอชวาแล้วลคมอชวาไปไวข้างขวอย่าง
 ในท่าตรง เมื่อกำบอกว่า “สวมหมวก” ให้ผู้เชิญของสวม
 หมวกก่อนแล้วไซ้มอทั้งสองยกคนธไปไว้ในท่าตรง

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ดรุณสภา

นายกำธร สดกรกุล พิมพ์และโฆษณา

๕ ตุลาคม ๒๔๕๖

สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาพิชัยญาติ